

Guia de l'estudiant

2000 | 2001

Universitat de Vic

Assignatures Optatives i de Lliure Elecció

Diplomatures de Mestre
2n i 3r curs (Pla 1992)

Facultat d'Educació

UNIVERSITAT DE VIC
Biblioteca

Primera edició: juliol de 2000

Edita: Servei de Publicacions de la Universitat de Vic

Carrer de Perot Rocaguinarda, 6. 08500 Vic. Tel 93 889 48 77

Universitat de Vic. Carrer de la Sagrada Família, 7. 08500 Vic. Tel. 93 886 12 22. Fax 93 889 10 63

Impressió: Llibreria-Copisteria de la Universitat de Vic

Índex

Presentació	5
Crèdits d'assignatures optatives i de lliure elecció	7
Oferta d'assignatures optatives i de lliure elecció	8
Requisits de matriculació per a les assignatures optatives i de lliure elecció	11
Programes de les assignatures optatives	13
Educació Ambiental	13
Història de Catalunya	15
Audició Musical	17
Titelles: Construcció i Manipulació	19
Educació de la Veu i Foniatria Aplicada	20
Filosofia de l'Educació	21
Tecnologia a l'Aula (Fenòmens Físics i Aplicacions Tecnològiques)	22
Història de l'Art Català	24
Tallers Literaris	26
Dinàmica de Grups	28
Matemàtica a Partir de l'Entorn	30
Coneixement del Món Actual	32
Pedagogia i Didàctica de la Religió.....	34
Literatura en Català: Curs de Novel·la Catalana	36
Educació per a la Salut	38
La Funció Tutorial	40
Dramatització	42
Educació Corporal: Ritme, Moviment i Dansa	44
Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita I	45
Tallers Globalitzats a l'Educació Infantil	47
Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita II	49
Expressió Plàstica i Musical a l'Educació Especial II	51
Literatura en Català	52
Investigació Educativa	53
Programes de les assignatures de lliure elecció	55
Aprofundiment en la Llengua Catalana	55
L'Ordinador a l'Escola	57
Les Eines Jurídiques del Mestre	58
Les Festes Populars a l'Escola	60
Didàctica de la Llengua Castellana	62
Psicomotricitat, Cançó i Joc	64
Taller de Creativitat	66
Història de la Infància	67

Vídeo Didàctic	69
Fenòmens Naturals de la Terra i el Cosmos	70
Civilització i Cultura Anglosaxones	72
Estratègies Metodològiques al Segon Cicle d'Educació Infantil. La Vida al Parvulari	74
Procés d'Aprenentatge del Càlcul de 3 a 8 anys	76
Perfeccionament de la Llengua anglesa II	78
Perfeccionament de la Llengua anglesa I	80
Taller d'Expressió Oral en Llengua anglesa	82
Atenció Individualitzada a Alumnes amb Necessitats Educatives Especials	83
Seminari de Cooperació amb Centreamèrica	84
Seminari sobre l'Escola Rural	86
Seminari sobre el Joc a l'Escola Bressol	87
Teoria i Pràctica del Condicionament Físic	89
Assignatures de lliure elecció (comunes de la UV)	91
Aula de Cant Coral I	91
Aula de Cant Coral II	93
Curs d'Iniciació al Teatre	95
Gestió Turística i del Patrimoni Cultural per a un Desenvolupament Sostenible	96
Aproximació Interdisciplinària als Estudis de les Dones	98
Programes dels Complementes de Formació de Psicopedagogia	101
Processos Psicològics Bàsics	101
Mètodes, Disseny i Tècniques d'Investigació Psicològica	105
Psicologia de la Personalitat	107

Presentació

Aquesta Guia complementa la Guia de programes de les assignatures troncal i obligatòries de les especialitats de Mestre per als estudiants de segon i tercer curs (Pla d'estudis 1992).

Hi trobaràs la distribució dels crèdits optatius i de lliure elecció de cada especialitat, l'oferta d'assignatures, les condicions de matrícula i els programes de cada assignatura per tal d'oferir-te el màxim d'informació que et permeti de fer l'elecció que consideris més convenient per a la teva formació. La informació d'aquesta Guia es completa amb la distribució horària que trobaràs en el quadre d'horaris de la Facultat d'Educació.

És molt important que al llarg de la carrera planifiquis bé el nombre de crèdits d'optatives i de lliure elecció que has de cursar per tal d'evitar problemes al final de la carrera. Recorda que, en aquest tema, tu ets el principal responsable del teu «pla d'estudis». En cas de dubte ja saps que pots consultar el cap d'estudis i el coordinador dels estudis de Mestre que t'orientaran i t'ajudaran a prendre decisions.

Antoni Tort i Bardolet
Degà de la Facultat d'Educació

Crèdits d'assignatures optatives i de lliure elecció

Distribució de crèdits del Pla d'estudis de Mestre (1992)

	<i>Educació Infantil</i>	<i>Educació Primària</i>	<i>Educació Especial</i>	<i>Lleng. Estrangera</i>
Matèries Troncals	127,5	129	135	142,5
Matèries Obligatòries	46,5	40,5	36	25,5
Matèries Optatives	12	16,5	15	18
Matèries de Lliure Elecció	21	21	21	21

Crèdits d'assignatures optatives

A les pàgines següents hi figuren les assignatures optatives que la Facultat d'Educació ofereix per a les especialitats de Mestre per al curs 2000-01. Tenint en compte que la majoria d'assignatures tenen un valor de 4,5 crèdits, l'estudiant pot combinar la realització de les assignatures optatives necessàries com més li convingui durant els 3 cursos de la carrera.

Per horaris, aquestes assignatures són compatibles amb les obligatòries.

S'ofereixen en blocs horaris (A, B i C de matí i D, E, F de tarda) de manera que només se'n pot escollir una de cada bloc (ja que les assignatures del mateix bloc s'imparteixen dins la mateixa franja horària). Per tant, si es volen cursar dins l'horari lectiu de la carrera (matí), només se'n poden cursar 3 (una de cada bloc). L'estudiant, si ho desitja, pot escollir-ne de la tarda i d'aquesta manera fer-ne més de 3, o combinar-les entre matí i tarda. També s'organitzen assignatures fora d'aquests horaris. Consulteu-los.

Crèdits de Lliure Elecció (Vegeu la normativa acadèmica)

L'obtenció dels crèdits de Lliure Elecció requerits en el Pla d'Estudis pot fer-se per les següents vies:

- Cursant i aprovant les assignatures de Lliure Elecció que s'ofereixen en els ensenyaments de la Universitat de Vic.
- Per reconeixement d'altres estudis reglats de nivell universitari.
- Per reconeixement d'activitats d'interès acadèmic no reglades a nivell universitari.

Assignatures de Lliure Elecció

L'estudiant podrà triar les assignatures de lliure elecció:

- Entre les assignatures optatives o de lliure elecció ofertes en el seu propi ensenyament.
- Entre la resta d'assignatures ofertes en els ensenyaments de la UV, ja siguin troncal, obligatòries, optatives o de lliure elecció per aquells ensenyaments, amb les següents excepcions:
 - Assignatures subjectes a prerequisits i incompatibilitats.
 - Assignatures el contingut de les quals coincideixi en més d'un 20% amb alguna de les assignatures del Pla d'Estudis que ha de cursar l'estudiant per a l'obtenció del títol corresponent.

Oferta d'assignatures optatives i de lliure elecció

Matí

BLOCA)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Fenòmens Nat. de la Terra i Cosmos	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Filosofia de l'Educació	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	OPT.	
Història de Catalunya	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Educació Ambiental	4.5	OPT.	L.E.	L.E.	OPT.	
Aprofundiment en la Llengua Catalana	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Dramatització	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Taller de Creativitat	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(2)
Dinàmica de Grups	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Titelles: Construcció i Manipulació	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	L.E.	
Taller d'Exp. Oral en Llengua Anglesa	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	

BLOC B)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Matemàtica a Partir de l'Entorn	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Educació per a la Salut	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Didàctica de la Comp. i Exp. Oral i Escrita I	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	(10)
Història de l'Art Català	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
La Funció Tutorial	4.5	OPT.	L.E.	L.E.	OPT.	
Les Eines Jurídiques del Mestre	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Educació Corporal: Ritme, Mov. i Dansa	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Tallers Literaris	4.5	OPT.	L.E.	OPT.	OPT.	
Les Festes Populars a l'Escola	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Teoria i Pràctica de l'Acondicion. Físic	6	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(1)
Processos Psicològics Bàsics	6	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	

BLOCC)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Literatura en Català (Curs de Novel·la Cat.)	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Tecnologia a l'Aula	4.5	OPT.	L.E.	L.E.	OPT.	
Coneixement del Món Actual	4.5	OPT.	L.E.	OPT.	L.E.	
Audició Musical	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Pedagogia i Didàctica de la Religió	6	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Educació de la Veu i Foniatria Aplicada	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	OPT.	
Teoria i Pràctica de l'Acondicion. Físic	6	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(1)
Història de la Infància	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Expressió Plàstica en EE II	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	(11)
Procés Aprenent. Càlcul	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(12)

Tarda:

BLOCD)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Dramatització	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Audició Musical	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Filosofia de l'Educació	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	OPT.	
Literatura en Català	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Didàctica de la Comp. i Exp.Oral i Escrita I	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	(10)
Video Didàctic	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Civilització i Cultura Anglosaxones	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Història de Catalunya	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	

BLOCE)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Psicologia de la Personalitat	6	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Didàctica de la Llengua Castellana	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Didàctica de la Comp. i Exp.Oral i Escrita II	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	(7)
Tallers Globalitzats a Ed. Infantil	4.5	L.E.	OPT.	L.E.	L.E.	
Perfeccionament de la Llengua Anglesa I	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(9)
Estratègies Metodol. de 2n cicle d'Ed. Infantil	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	

BLOCF)	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
Història de l'Art Català	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Educació per a la Salut	4.5	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Perfeccionament de la Llengua Anglesa II	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(8)
Psicomotricitat, Cançó i Joc	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
L'ordinador a l'Escola	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Pedagogia i Didàctica de la Religió	6	OPT.	OPT.	OPT.	OPT.	
Mètodes d'Investigació Psicològica	6	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	

FORA D'HORARI	Núm. Crèdits	Educació Primària	Educació Infantil	Educació Especial	Llengua Estrangera	Requisits
El joc a l'Escola Bressol (Seminari)	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(14)
Aula de Cant Coral I	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Aula de Cant Coral II	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	
Seminari Cooperació amb Centreamèrica	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(5)
Atenció Individualitzada Alum. amb N.E.E.	4.5	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(4)
Curs d'Iniciació al Teatre	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(13)
Seminari d'Escola Rural	3	L.E.	L.E.	L.E.	L.E.	(16)
Investigació Educativa	4.5	L.E.	L.E.	OPT.	L.E.	(3)

Totes les assignatures citades s'imparteixen durant el 2n quadrimestre excepte les que es citen a continuació:

- Curs d'Iniciació al Teatre	(3 crèdits)	1r quadrimestre
- Seminari d'Escola Rural	(3 crèdits)	Assignatura anual
- Seminari de Coop. amb Centreamèrica	(3 crèdits)	1r quadrimestre.
- El joc a l'Escola Bressol	(3 crèdits)	1r quadrimestre
- Aula de Cant Coral I i II		Assignatura anual

Requisits de matrícula per a les assignatures optatives i de lliure elecció

- (1) Autorització del Deganat. És una assignatura de 3r curs de l'especialitat d'Educació Física. El seu horari la fa incompatible amb totes les altres assignatures dels blocs B i C.
- (2) Taller de creativitat. Per matricular-s'hi cal comptar amb l'autorització del Cap del Departament d'Expressions (prof. Josep Vernis).
- (3) (4) (5) (6) Per matricular-s'hi cal l'autorització expressa del Deganat.
- (7) Assignatura adreçada únicament a estudiants de 3r curs d'Educació Especial. (Imprescindible per obtenir el certificat de capacitació en llengua catalana).
- (8) (9) Adreçada especialment als estudiants de 2n i 3r curs de l'especialitat de Llengua Estrangera.
- (10) Adreçada únicament a estudiants de 2n curs d'Educació Especial. (Imprescindible per obtenir el certificat de capacitació en llengua catalana).
- (11) Adreçada especialment als estudiants de l'especialitat d'Educació Especial. Per matricular-s'hi cal haver cursat l'assignatura Expressió Plàstica i la seva Didàctica I.
- (12) No la poden cursar estudiants d'Educació Infantil.
- (13) Autorització de la professora titular de l'assignatura (prof. Dolors Rusiñol).
- (14) Adreçada únicament a estudiants de 3r curs de l'Especialitat d'Educació Infantil.

Assignatures optatives

Educació Ambiental

PROFESSOR: Sebastià RIERA i CUSÍ

Optativa d'Ed. Primària i Llengua Estrangera. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Des de la Facultat d'Educació entenem que aquesta disciplina acadèmica no ha de ser mai patrimoni exclusiu d'uns especialistes, sinó que ha de formar part del currículum de tots els estudiants de la diplomatura de Mestre, independentment de l'especialitat que estiguin cursant.

Tot i així, la Facultat d'Educació ha optat per definir una assignatura optativa sota el títol d'Educació Ambiental que permeti d'aprofundir aquesta temàtica a aquells estudiants que hi tinguin un interès especial.

OBJECTIUS:

Definir les bases del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest eix transversal del currículum que ha de ser tractat de manera interdisciplinària perquè no és matèria exclusiva de cap de les àrees que el configuren.

CONTINGUTS:

1. Educació ambiental: necessitat i concepte.
2. A qui convé l'educació ambiental?
3. Concepte de medi ambient. Ecologia i ecologisme.
4. Anàlisi de la problemàtica ambiental a nivell mundial:
 - 4.1. Demografia i densitat de població.
 - 4.2. Canvi climàtic.
 - 4.3. La pluja àcida
 - 4.4. La capa d'ozó
 - 4.5. Erosió.
 - 4.6. Residus i contaminació industrial.
 - 4.7. Residus sòlids urbans.
 - 4.8. Diversitat biològica i recursos genètics.
 - 4.9. L'aigua.
 - 4.10. L'energia.
 - 4.11. Espais naturals.
5. Problemàtica ambiental a Catalunya i legislació ambiental vigent.
6. Pedagogia ambiental.
7. Experiències i resultats en el camp de l'educació ambiental.
8. Desenvolupament sostenible.

METODOLOGIA:

La meitat de l'assignatura es basarà en exposicions de fets i conceptes teòricopràctics per part del professor i l'altra meitat s'organitzarà en forma de seminari amb participació activa per part de tots els assistents a l'aula i d'alguns professors convidats. En qualsevol cas s'analitzarà la problemàtica i es proposaran solucions i alternatives a nivell individual i col·lectiu,

AVALUACIÓ:

La qualificació final s'obtindrà, a parts iguals, de la participació de l'estudiant a l'aula (és imprescindible l'assistència a un 90% de les hores lectives de l'assignatura), i de la valoració de dos treballs de curs i d'una prova escrita.

BIBLIOGRAFIA:

Es cita a continuació una bibliografia bàsica. Durant el curs, i per a cada tema, es donarà una bibliografia específica.

Amenós, A. et al. *Els drets del medi ambient*. Barcelona: Depana, 1991.

Brown, L. R. et al. *L'estat del món 2000*. Barcelona: Centre Unesco de Catalunya, 2000.

Capdevila, I. *L'ambientalització de la universitat*. Col·lecció Monografies d'Educació Ambiental, n. 6. Di 7 Edició. Binissalem: SCEA-SBEA, 1999.

Comisión Temática de la Educación Ambiental *Libro Blanco de la Educación Ambiental*. Madrid: Ministerio de Medio Ambiente, 1999.

Cousteau, J. et al. *Una sola terra*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, 1990.

Espinàs, J. M. *L'ecologisme és un egoisme*. Barcelona: La Campana, 1993.

Lean, G.; Hinrichsen, D. *Atlas del medio ambiente*. Sevilla: Algaida, 1992.

Myers, N.; Gaia, G. *El Atlas de la gestión del planeta*. Madrid: Herman Blume, 1994.

Revista de Medi Ambient ns. 1 al 26. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Medi Ambient, 1991 a 2000.

Sureda, J.; Colom, A. *Pedagogia ambiental*. Barcelona: CEAC, 1989.

UICN / PNUMA / WWF *Cuidem la terra*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Medi Ambient, 1992.

Vola, La. Equip d'educació ambiental. *Deixalles i reciclatge 1, 2 i guia del professor*. Vic: Eumo Editorial, 1993.

Història de Catalunya

PROFESSOR: Josep CASANOVAS i PRAT

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

L'objectiu fonamental de l'assignatura és tractar els principals referents de la història de Catalunya. Es tracta d'oferir una visió general i panoràmica de tota la història de Catalunya, fent especial atenció als temes més significatius de la història contemporània, però sense oblidar els d'etapes anteriors. Els temes seran treballats de manera interactiva, tenint en compte els diversos elements que conformen la realitat històrica: demografia, societat, cultura, art, economia, política..., ja que és important comprendre la relació de tots aquests aspectes per tal de tenir una visió global de la realitat. Una part de l'assignatura es dedicarà a plantejar la didàctica de la història de Catalunya.

CONTINGUTS:

1. Funció i usos de la història.
2. Les terres catalanes durant l'antiguitat.
3. La formació de Catalunya i la Catalunya comtal.
4. L'expansió territorial i econòmica catalanoaragonesa.
5. Catalunya en la Monarquia Hispànica.
6. La formació de la Catalunya contemporània.
7. La Restauració i la dictadura de Primo de Rivera.
8. La Segona República.
9. La Guerra Civil.
10. El franquisme.
11. La transició democràtica.
12. Catalunya, avui.
13. Didàctica de la història de Catalunya

METODOLOGIA:

L'assignatura es basarà en l'explicació del programa per part del professor i la participació dels estudiants a la classe amb el comentari de textos i altres exercicis. Hi haurà un treball de recerca històrica.

AVALUACIÓ:

Un examen final al mes de juny.

Un treball de curs.

Es tindrà en compte la participació a classe.

BIBLIOGRAFIA:

Balcells, A (coord.) *Història dels Països Catalans*. Barcelona: Edhasa, 1980, 3 volums.

Calaf, R. *Didàctica de las ciencias sociales: didáctica de la historia*. Vilassar: Oikos-Tau, 1994

Conèixer la Història de Catalunya. Barcelona: Vicens Vives, 1983, 6 volums.

Ferreres, E.; Llorens, J. *Història de Catalunya*. Barcelona: Grup Promotor, 1989.

Gil, E.; Peris, T. *Interroguem el passat recent. El mètode indagatori en la classe d'història*. Alzira: Germania, 1995.

Hernández, F.X. *Ensenyar història de Catalunya*. Barcelona: Graó, 1990.

- Hernández, F.X. *Història de Catalunya*. Barcelona: Pòrtic, 1998.
- Llorens, M.; Ortega, R.; Roig, J. *Història de Catalunya*. Barcelona: Vicens Vives, 1993.
- Mestre, J. (dir.) *Diccionari d'Història de Catalunya*. Barcelona: Edicions 62, 1992.
- Mestre, J.; Hurtado, V. (dirs.) *Atles d'Història de Catalunya*. Barcelona: Edicions 62, 1995.
- Riquer, B. de (dir.) *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1995, 12 volums.
- Risques, M. *Història de la Catalunya contemporània*. Barcelona: Pòrtic, 1999.
- Sòria, R. *Diccionari d'Història de Catalunya*. Barcelona: Barcanova, 1989.
- Varela, A. et al. *Història de Catalunya*. Barcelona: Columna, 1989.
- Vilar, P. (dir.) *Història de Catalunya*, Barcelona: Edicions 62, 1978-1979, 8 volums.

Audició Musical

PROFESSORA: Teresa MAIDEU i PUIG

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

- Accedir al coneixement i contemplació d'obres d'art musicals prou significatives a través d'una audició raonada, situada culturalment i tècnicament, per tal de fer més sòlida i crítica la cultura musical.
- Projectar les mateixes audicions a les escoles de Primària, a través de la selecció reflexiva de possibles centres d'interès compromesos amb les activitats escolars i la mateixa labor educacional.

CONTINGUTS:

1. Consideracions entorn de la formació de l'oïda:
 - 1.1. Les capacitats atentives, retentives i informatives.
 - 1.2. La sensibilitat auditiva.
 - 1.3. La via auditiva en el món de l'expressivitat i de la creació.
2. El fenomen musical i la societat:
 - 2.1. Entorn del concepte i de l'ús de la música.
 - 2.2. Criteris de valoració –social i individual– de la música.
3. Importància de la música en la formació de la persona:
 - 3.1. Desvetllament i desenvolupament equilibrats de totes les facultats psicofísiques de la persona en les diverses etapes de la seva vida.
 - 3.2. Formació de criteris estètics; reforçament de la personalitat individual envers les imposicions.
4. Audició i coneixement més detallat d'algunes de les principals i més significatives obres d'art sonores de les diverses èpoques culturals occidentals:
 - 4.1. Èpoques culturals, estils, formes, autors, obres; relació de la música amb totes les altres manifestacions culturals segons les èpoques.
 - 4.2. Anàlisi formal elemental de cara a l'audició.
 - 4.3. Coneixement documental i sonor dels mitjans instrumentals i vocals que empra la música. Els intèrprets.
 - 4.4. Orientacions específiques, comentaris i valoracions prèvies i posteriors.
5. Visió i projecció de les audicions a l'ensenyament primari:
 - 5.1. Per què no una formació auditiva ben estructurada a Primària?
 - 5.2. Estudi i aprofitament de possibles centres d'interès per a una audició musical aprofitada i conscient a Primària.

AVALUACIÓ:

- Contínua. L'assistència assídua, activa i interessada és imprescindible per aprovar l'assignatura.
- Elaboració d'un treball pràctic d'audició musical destinada a nens de Primària.

BIBLIOGRAFIA:

- Abraham, G. *The Concise Oxford History of Music*. Londres: Oxford University Press, 1979.
- Artigues, M.; Barjau, I.; Bonal, M.D. *51 Audicions*. Barcelona: Teide, 1986.
- Barlow, H. et al. *A Dictionary of Musical Themes*. Londres: Ernest Benn, 1975.
- Bennet, R. *Form and Design*. Cambridge: Cambridge University Press, 1980.
- De Candé, R. *Invitación a la Música*. Madrid: Aguilar, 1980.

- De Candé, R. *Diccionari de la Música*. Barcelona: Edicions 62, 1967.
- Fubini, E. *La estética musical desde la antigüedad hasta el siglo XX*. Madrid: Alianza Editorial, 1988.
- Guillard, G. *Manuel Pratique pour Analyse auditive*. París: Éditions Transatlantiques, 1983.
- Hodeir, A. *Les Formes de la Musique*. París: Presses Universitaires de France, 1978.
- Maideu, J. *Instruments Musicals*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Michels, U. *Atlas de Música, I i II*. Madrid: Alianza Editorial, 1989 - 1991.
- Moore, D. *Guía de los estilos musicales*. Madrid: Taurus, 1988.
- Valls, M. *Diccionario de la Música*. Madrid: Alianza Editorial, 1974.

Titelles: Construcció i Manipulació

PROFESSORA: Provi DAUFÍ i MORESO

Optativa d'Ed. Primària, Ed. Especial i Ed. Infantil. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Aprendre a construir i manipular personatges animats amb materials i tècniques diverses.

Revaloritzar les qualitats dels titelles i la seva aplicació a l'escola amb finalitats educatives pedagògiques, didàctiques, creatives, lúdiques i terapèutiques i també per afavorir l'expressió i la comunicació dels infants.

CONTINGUT TÈORIC:

1. Breu història dels titelles.
2. Bases teòriques sobre l'elaboració i manipulació de diferents tipus de titelles.

CONTINGUT PRÀCTIC:

1. Construcció de titelles simples amb materials diversos.
2. Construcció d'un titella de guant o de tija i representació d'un conte o història amb missatge educatiu:
 - 2.1. Disseny del personatge escollit en funció de l'obra a representar.
 - 2.2. Modelatge. Decoració i complementació. Vestuari
 - 2.3. Exercicis de manipulació de titelles i representació de l'obra.

AVALUACIÓ:

Es valoraran els treballs pràctics proposats a l'aula-taller durant el curs.

Es farà un treball teòric basat en les experiències i els aprenentatges adquirits durant el curs.

L'assistència serà obligatòria i, per tant, avaluable.

BIBLIOGRAFIA:

Kampmann, L. *Teatro de marionetas*. París: Bouret, 1972.

Reinhardt, G. *Como hacer muñecos de guiñol*. Barcelona: CEAC, 1984.

Rial, R.; Ricart, M. *Els titelles a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1985.

Educació de la Veu i Foniatria Aplicada

PROFESSORA: Dolors RUSIÑOL i CIRERA

Optativa de Llengua Estrangera. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Oferir a l'estudiant uns coneixements bàsics que li permetin de prendre consciència de la pròpia veu, de desbloquejar les possibilitats vocals no utilitzades i d'afavorir l'expressivitat sonora.

Valorar la importància de la línia melòdica per la lectura, la vocalització i la dicció expressiva.

PROGRAMA:

1. Preparació corporal per a la fonació:
 - 1.1. Relaxació.
 - 1.2. Observació del propi cos.
 - 1.3. Exercicis de buf.
 - 1.4. Autodesbloqueig: palpitations, contraccions.
 - 1.5. Automassatges.
 - 1.6. Exercicis mecànics de llavis, llengua i musculatura.
2. Fonació, articulació de ressonadors:
 - 2.1. Òrgans de fonació.
 - 2.2. Articulació: consonants i vocals.
 - 2.3. Ressonàncies.
 - 2.4. Propietats acústiques: to, intensitat, timbre i quantitat.
3. Expressió:
 - 3.1. Diccio i línia melòdica.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

Les classes són totalment pràctiques. El treball és progressiu i insistent, ja que no hi ha cap estudiant igual.

Es faran exercicis individuals i en grup.

Es treballarà en grups de tres persones un text narratiu i individualment un text poètic.

S'avaluaran la capacitat d'aprenentatge, l'actitud corporal, la comprensió i la interpretació del text i la claretat en la dicció.

BIBLIOGRAFIA:

- Barlow, W. *El principio de Matthias Alexander. Técnicas y lenguajes corporales*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1986.
- Bustos, I. *Reeducación de los problemas de voz*. Madrid: Ciencias de la Educación, 1981.
- Correderas Sánchez, T. *Defectos en la dicción infantil*. Buenos Aires: Kapeluz, 1949.
- Hiltrud Lodes. *Aprende a respirar*. Barcelona: Integral, 1990.
- Le Huche, F.; Alladi, A. *La voz*. Barcelona: Masson, 1993.
- Peña Casano, J. *Manual del Logopeda*. Barcelona: Masson, 1991.
- Perelló, J.; Caballé, M., *Canto/Dicción*. Barcelona: Científico Médica, 1975.

Filosofia de l'Educació

PROFESSORA: Eulàlia COLLELLDEMONT i PUJADAS

Optativa d'Educació Especial i Llengua Estrangera. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

Una fonamentació de la teoria i de la pràctica educatives és indispensable per a la formació completa del futur mestre. La filosofia i la filosofia de l'educació poden fomentar en el docent una activitat reflexiva i poden ajudar-lo a construir criteris rigorosos i conscients per a interpretar la pròpia tasca, la relació amb els alumnes i la vinculació amb la cultura del passat, del present i del futur.

PROGRAMA:

El treball en aquesta assignatura optativa s'articularà al voltant dels següents temes:

- I. *Què és la filosofia de l'educació*: Sobre la capacitat de preguntar-se, de comprendre i d'adquirir consciència. El comentari com a recurs per a pensar.
- II. *El concepte de formació*: L'evolució de la persona en funció de les experiències de formació viscudes, La construcció de la identitat personal. La narració formativa com a eina d'expressió i d'anàlisi.
- III. *El concepte de socialització*: La construcció de la Polis. Preparar-se per a la relació amb els altres.
- IV. *El concepte d'ensenyar*: La creació de l'escola a partir de la nostra manera de pensar i de fer. Estudi de realitats escolars i pensaments pedagògics.
- V. *Pensar l'educació*: La globalitat de qui aprèn.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

L'assignatura es desenvoluparà mitjançant el diàleg entre professor i estudiants a partir de lectures d'imatges, textos i visualització de pel·lícules sobre temes concrets.

Per a l'avaluació de l'assignatura serà important demostrar la capacitat de reflexió escrita al voltant del treball fet a classe i de les lectures diverses. És a dir, hi haurà una avaluació continuada mitjançant petits escrits i un treball final.

BIBLIOGRAFIA:

Al marge de la bibliografia que s'anirà donant en el transcurs de les classes suggerim els següents llibres:

Arendt, H., Finkelkraut, A., *La crisi de la cultura*. Barcelona: Pòrtic, 1989

Dewey, J., *Democràcia i escola*. Vic: Eumo Editorial, 1985

Fullat, O., *Filosofias de la educació*. Madrid: Síntesis, 2000

Larrosa, J., *La experiència de la lectura*. Barcelona: Laertes, 1997

Lipman, M.; Sharp, A.M.; Oscanyan F.S.: *Filosofia a l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1991

Locke, J., *Pensaments sobre l'educació*. Vic: Eumo Editorial, 1988

Plató, *Diàlegs*.

Xirau, J., *Pedagogia i vida*. Vic: Eumo Editorial, 1986

Tecnologia a l'Aula (Fenòmens Físics i Aplicacions Tecnològiques)

PROFESSOR: Miquel CABALLERIA i SURIÑACH

Optativa d'Ed. Primària i Ll. Estrangera. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Presentar els principals fenòmens físics i les seves aplicacions tecnològiques a partir de l'observació i de la reproducció d'experiències senzilles.

CONTINGUTS:

1. El Mètode Científic.
 - 1.1. Mesura i magnituds físiques.
 - 1.2. Sistemes d'unitats.
 - 1.3. Llei física.
 - 1.4. Representació gràfica.
2. Fenòmens òptics.
 - 2.1. Propagació, reflexió i refracció de la llum.
 - 2.2. Imatges a través de miralls i lents.
 - 2.3. Color.
 - 2.4. Naturalesa de la llum.
3. Forces, moviment i energia.
 - 3.1. Moviment.
 - 3.2. Forces.
 - 3.3. Treball i energia.
 - 3.4. Líquids.
 - 3.5. Gasos.
 - 3.6. Calor.
4. Fenòmens elèctrics i fenòmens magnètics:
 - 4.1. Càrrega elèctrica.
 - 4.2. Corrent elèctric.
 - 4.3. Imants naturals.
 - 4.4. Electricitat i magnetisme.
 - 4.5. Generadors, motors i aparells de mesura.

METODOLOGIA:

Els continguts seran exposats pel professor, el qual proposarà una sèrie de qüestions i exercicis per tractar a classe.

Es realitzaran pràctiques de laboratori sobre els temes treballats.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà a partir de la presentació dels exercicis i de la discussió de les qüestions que es proposaran durant el desenvolupament de l'assignatura. Al final es farà una prova individual escrita.

La nota final de l'assignatura és la mitjana ponderada de les notes següents:

– Pràctiques (nota de grup)	10%
– Exercicis proposats durant el curs	40%
– Examen final	50%

Els estudiants que no presentin els exercicis o l'informe de pràctiques dins dels terminis establerts seran avaluats d'aquestes parts a través de l'examen final.

BIBLIOGRAFIA:

Aram; Boixaderas, N.; Cuevas, P.; París, M.; Roig, J.; Vidal, F. *Les forces i llurs efectes*. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1982.

Aram; Boixaderas, N.; Cuevas, P.; París, M.; Roig, J.; Vidal, F. *El so*. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1981.

Aram; Boixaderas, N.; Cuevas, P.; París, M.; Roig, J.; Vidal, F. *Òptica*. Barcelona: Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1982.

Gete-Alonso, J.C.; Del Barrio, V. *Medida y realidad*. Madrid: Alhambra, 1989.

Hewitt, P.G. *Conceptos de física*. Mèxic: Limusa, 1992.

Jutglar, L.; Miranda, A. *La energía*. Madrid: Alhambra, 1986.

Nuevo manual de la Unesco para la enseñanza de las ciencias. Barcelona: Edhasa, 1987.

Història de l'Art Català

PROFESSORS: Miquel PÉREZ i MAS
Carme SANMARTÍ i ROSET

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Introducció a l'estudi de la Història de l'Art Català, concretament dels tres períodes en els quals hom considera que hi ha aportacions de gran valor artístic i que coincideixen en moments de naixença, plenitud o recuperació nacionals.

CONTINGUTS:

1. L'Art Romànic:

- 1.1. Principis estructurals i tipològics de l'arquitectura clàssica i llur projecció històrica.
- 1.2. La formació de l'estil medieval a Europa.
- 1.3. L'arquitectura romànica a Catalunya: el marc físic, històric, social i econòmic. Arquitectura del s. XI, característiques i obres. Arquitectura del s. XII, característiques i obres. L'escultura.
- 1.4. La pintura romànica: suports i tècnica. Fonaments estètics. Iconografia i fonts. Mestres de la pintura romànica catalana.

2. L'Art Gòtic:

- 2.1. Transició del romànic al gòtic: l'arquitectura del Císter.
- 2.2. L'arquitectura gòtica: la catedral com a sistema constructiu i simbòlic. Arquitectura gòtica catalana, característiques i obres.
- 2.3. La pintura gòtica: suports i tècniques. Fonaments estètics. Iconografia. Corrents i mestres.

3. El Modernisme:

- 3.1. El Modernisme, fenomen internacional.
- 3.2. Arrels històriques i socials del Modernisme.
- 3.3. Arquitectura i pintura modernistes.

METODOLOGIA:

El programa es durà a terme per mitjà de l'exposició per part dels professors dels diferents temes a classe. Es complementarà amb la projecció de diapositives, vídeos i el comentari a classe d'alguns textos lliurats pels professors. Al llarg del curs hi haurà dues visites guiades al Museu Episcopal de Vic, seccions de romànic i gòtic.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà per mitjà de dues proves parcials i un treball en grups de tres o quatre estudiants en el qual s'estudiarà un monument, una obra escultòrica o pictòrica d'algun dels períodes estudiats i es farà una proposta didàctica a partir del monument estudiat. En la nota final es tindrà en compte, a més, la participació activa dels estudiants en les classes.

BIBLIOGRAFIA:

- Benevolo, L. *Historia de la arquitectura moderna*. Barcelona: Gustavo Gili, 1974.
Bohigas, O. *Reseña y catálogo de la arquitectura modernista*. Barcelona: Lumen, 1971.
Carbonell, E. *La pintura mural romànica*. Barcelona: La Llar del Llibre, 1984.

- Cirici, A.; Gumí, J. *L'art gòtic català*. Barcelona: 1977.
- Diversos Autors, *Catalunya Romànica*, 24 vols. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1984.
- Diversos Autors, *Diccionari d'arquitectura*. Barcelona: Cirit, Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Història de l'Art Català*, 8 vols. Barcelona: Edicions 62, 1985.
- Junyent, E. *Catalunya romànica*, 2 vols. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1976.
- Martorell, C. *Gaudí. Su vida, su teoria, su arte*. Barcelona: Blume, 1977.
- Pedrola, A. *Materials, procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Publicacions de la Universitat de Barcelona, 1990.
- Schmutzler, R. *El Modernismo*. Madrid: Alianza Editorial, 1980.
- Sureda, J. *La pintura romànica en Catalunya*. Madrid: Alianza Editorial, 1980.
- Von Simpson, O. *La catedral gòtica. Orígenes de la arquitectura gòtica y del concepto medieval de orden*. Madrid: Alianza Editorial, 1982.
- Yarza, J. *Arte y arquitectura en España. 500-1250*. Madrid: Cátedra, 1985.

Tallers Literaris

PROFESSORA: Maria Carme BERNAL i CREUS

Optativa d'Ed. Primària, d'Ed. Especial i de Ll. Estrangera. 4.5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Aquesta assignatura consisteix a fer llegir per escriure i a escriure per llegir. La lectura de textos té com a finalitat la motivació literària en primer lloc, però també l'observació i l'anàlisi de tècniques que podran tenir una aplicació en l'escriptura. Així doncs, el destinatari és l'estudiant interessat per la literatura en la doble vessant receptiva i productiva.

OBJECTIUS:

1. Millorar la capacitat creativa i expressiva dels estudiants a partir de l'aplicació pràctica de tècniques i procediments literaris a diverses propostes d'escriptura de textos.
2. Ajudar l'estudiant a ampliar els coneixements literaris a partir de l'estudi d'aspectes relacionats amb els gèneres literaris narratius d'alguns autors emblemàtics.
3. Fomentar el gust per la literatura mitjançant la lectura de llibres i el comentari a la classe.

PROGRAMA:

1. Introducció a la producció de textos literaris escrits:
 - 1.1. Reflexions a l'entorn de la producció i de la composició de textos literaris escrits: elaboració de projectes, pluja d'idees, fases de composició (esborranys, redacció, etc.). La construcció definitiva i la revisió del text.
 - 1.2. Els gèneres narratius en prosa. Acostament a les tècniques i als procediments.
1. La narració breu; el conte literari.
 - 2.1. El naixement del conte literari.
 - 2.2. Indagacions a l'entorn del conte literari: Poe, Txèkhov i Borges.
 - 2.3. Tipologia de contes literaris: observació i anàlisi de models.
 - 2.4. Elaboració de contes a partir de criteris i tècniques diversos.
2. La prosa narrativa llarga: la novel·la
 - 3.1. Algunes indagacions a l'entorn del gènere novel·lístic.
 - 3.2. Algunes consideracions estètiques sobre la novel·la des del romanticisme fins a l'actualitat. Alguns autors: Goethe, Melville, Oller, Conrad, Kafka, Joyce i Rodoreda.
 - 3.3. Aspectes de la novel·la:
 - 3.3.1. La gent i les veus
 - 3.3.2. El temps i l'espai.
 - 3.3.3. L'espai i el temps.
 - 3.3.4. L'ambient.
 - 3.3.5. To i estil.
 - 3.3.6. Observació de models a partir de fragments de novel·la.
 - 3.3.7. Redacció de textos argumentatius i expositius a partir de l'anàlisi d'alguns aspectes de la novel·la.
4. Altres formes narratives: la literatura del «jo»:
 - 4.1. Autobiografies, diaris, llibres de viatges, dietaris i epistolaris.
 - 4.2. Les tècniques narratives de la literatura autobiogràfica.
 - 4.3. Observació de models a partir de fragments de diversos autors.
 - 4.4. Descripció i autoretrat: redacció de textos.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

L'assignatura tindrà una orientació teoricopràctica. Algunes sessions seran de caràcter purament informatiu i de transmissió de continguts. La majoria, però, es destinaran a la realització de propostes col·lectives o individuals d'anàlisi de tècniques i procediments literaris o de creació. En aquesta assignatura la funció de la tutoria tindrà una importància cabdal, atès que l'estudiant ha de poder recificar, ampliar o reelaborar el contingut dels seus textos mitjançant la discussió amb el professor, per tal de poder millorar l'expressió escrita personal. L'avaluació serà contínua i es basarà en la valoració progressiva de les diverses activitats realitzades al llarg del curs i en el control de les lectures consignades com a obligatòries. Atès el caràcter de taller de l'assignatura, és indispensable l'assistència a classe, la participació en el treball a l'aula i la realització de totes les pràctiques programades. Qualsevol exercici o treball lliurat al professor com a definitiu i que no reuneixi els requisits de la bona normativa no podrà ser avaluat (el límit màxim d'errors tolerat és de deu, incloses les reiteracions d'un mateix error i amb independència de la llargada del text).

BIBLIOGRAFIA

- Alcoverro, C. *Llegir per escriure. Escriure per llegir*. Barcelona: Barcanova, 1993.
- Anderson Imbert, E. *Teoría y técnica del cuento*. Barcelona: Ariel, 1992.
- Balcells, J.; Coromina, E. *Papers de comunicació*. Barcelona: Teide, 1989.
- Pagés, Vicenç. *Un tranvia anomenat text. El plaer en l'aprenentatge de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1998.
- Bou, E. *Papers privats. Assaig sobre les formes literàries autobiogràfiques*. Barcelona: Edicions 62, 1993.
- Cassany, D. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1987.
- Cassany, D. Luna, M.; Sanz, G. *Escriure (I, II, III)*. Barcelona: Cruïlla, 1987.
- Cassany, D. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1993.
- Centelles, E. *El conte des de 1939*. Barcelona: Edicions 62, 1981.
- Coromina, E. *Pràctiques d'expressió i comunicació*. Vic: Eumo Editorial, 1987.
- Coromina, E. *Manual de redacció i estil*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Foster, E. M. *Aspectes de la novel·la*. Barcelona: Columna, 1992.
- García Márquez, Gabriel. *La bendita mania de contar*. Madrid: Ollero & Ramos Editores, 1998.
- Freixas, Laura. *Taller de narrativa*. Madrid: Araya, 1999.
- Planelles, A.; Vernet. *Contologia. Antologia del conte literari*. Barcelona: La Magrana, 1991.
- Propp, V. *Morfologia del cuento*. Madrid: Akal, 1985.
- Queneau, R. *Exercicis d'estil*. Barcelona: Quaderns Crema, 1987.
- Sargatal, A. *Iniciació al conte literari*. Barcelona: Glauco, 1987.
- Soldevila, LL. *Un temps, un país (1888-1939). Antologia de textos memorialístics*. Barcelona: Ed. 62, 1993.
- Soler, I; Trilla, M.R. *Les línies del text*. Barcelona: Empúries, 1989.
- Sunyol, V. *Màquines per a escriure*. Vic: Eumo Editorial, 1992.

Dinàmica de Grups

PROFESSORA: Neus SOL i MAURI

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS

- Comprendre la importància que tenen els fenòmens grupals en la vida quotidiana, però sobretot, en el context educatiu.
- Conèixer les principals característiques dels fenòmens grupals i les seves dinàmiques internes.
- Saber analitzar els processos grupals que es donen en l'àmbit educatiu.
- Descobrir la importància que tenen les relacions humanes en els aprenentatges.
- Incrementar l'autoconeixement.
- Millorar la comunicació i la percepció social.
- Fomentar els valors d'empatia i respecte a l'opinió dels altres.
- Fomentar les habilitats socials.
- Aprofundir en el treball cooperatiu, la resolució de conflictes i la presa de decisions.
- Conèixer les principals tècniques de grup que es poden utilitzar en el context escolar.
- Aprendre a avaluar el grup.

CONTINGUTS DE FETS I CONCEPTES

- Inici i formació del grup:
 - . Presentació personal. Presentació del petit grup. Descoberta dels altres.
- El jo dins del grup:
 - . L'Autoconeixement i L'Afirmació. L'Autoestima.
- Les Relacions en el grup:
 - . La cohesió. L'empatia. Rol i estatus. La comunicació. La percepció i els seus enganys. La resolució de conflictes. La presa de decisions.
- El treball en grup. El treball cooperatiu.
- Habilitats a fomentar:
 - . La confiança. El respecte. El diàleg. Identificació, expressió i comprensió de sentiments. La responsabilitat. La sinceritat. La cooperació i col·laboració. L'amistat. El compartir. La creativitat.
- L'avaluació del treball en grup i de la pròpia percepció del grup.

CONTINGUTS DE PROCEDIMENTS

- Observació i reconeixement de les diferents dinàmiques grupals.
- Classificació de tècniques.
- Autoreconeixement
- Reflexió del propi procés d'aprenentatge social.
- Comentari de textos relacionats amb els diferents temes.

CONTINGUTS D'ACTITUDS, VALORS I NORMES

- Ordre, rigor i constància en el treball
- Participació en les activitats plantejades
- Sensibilització per tractar reflexivament els diversos temes.
- Posicionament davant els diferents conceptes trobats.

METODOLOGIA

- Desenvolupament dels temes a través de diferents tècniques de la dinàmica de grup.
- Lectura reflexiva de la bibliografia.
- Participació i reflexió personal i grupal.

AVALUACIÓ

L'avaluació individual d'aquesta assignatura es farà a partir dels criteris següents:

- Participació activa en el desenvolupament de les sessions.
- Elaboració satisfactòria d'un dossier-recull de les tècniques desenvolupades mitjançant la implicació en el treball cooperatiu de tot el grup-classe.
- Treball en grup sobre el desenvolupament d'una habilitat relacionada amb els continguts de l'assignatura per tal d'interrelacionar teoria i pràctica.
- Valoració personal del propi procés d'aprenentatge.
- Resten inclosos en l'avaluació tots els continguts de fets i conceptes, procediments i actituds, valors i normes esmentats en aquest programa.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Antons, K. (1981): *Práctica de la dinámica de grupos*. Barcelona: Herder.
- Arnaiz, P. (1988): *Qui és qui. Les relacions humanes al grup-classe*. Barcelona: Graó.
- Arnaiz, P.; Isus, S. (1995): *La tutoria, organizaci3n y tareas*. Barcelona: Biblioteca de Aula. Graó.
- AAVV: Monogràfic sobre *Resoluci3n de conflictos* a *Cuadernos de Pedagogía*. Abril, 1997. n. 257.
- Brunet, J.J.; Negro, J.L. (1993): *Tutoria con adolescentes*. Madrid: Ediciones San Pio X.
- Carreras, L. i altres (1998): *C3mo educar en valores*. Madrid: Narcea.
- Casc3n, P.; Mart3n Beristain, C. (1989): *La alternativa del juego. Fichas t3cnicas*. Torrelavega: Copy-Besaya. 2 volums.
- Darder, P.; Franch, J.; Coll, C.; P3lach, J. (1991): *El grup-classe: Un potencial educatiu fonamental*. Vic: Eumo Editorial.
- D3ez, A.; Masegosa, A. (1996): *La dinàmica de grups en l'acci3 tutorial*. Barcelona: Graó.
- Fabra, M.L. (1992): *T3cnicas de grupo para la cooperaci3n*. Barcelona: Ediciones CEAC. Aula Práctica Secundaria.
- Garaigordobil, M. (1988): *Juego y desarrollo infantil*. San Sebasti3n: De Seco Olea.
- Hostie, R. (1990): *T3cnicas de dinàmica de grupo*. Madrid: Publicaciones ICCE.
- Pallar3s, M. (1996): *T3cnicas de grupo para educadores*. Publicaciones ICCE. Educaci3n.
- Roche, R.; Sol, N. (1998): *Educaci3n prosocial de las emociones, valores y actitudes positivas*. Barcelona: Blume.

Matemàtica a Partir de l'Entorn

PROFESSOR: Josep AYATS i BANCELLS

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

Per al seu seguiment, l'assignatura requereix uns coneixements i un domini de les Matemàtiques a nivell d'ensenyament obligatori. La metodologia inclou explicacions teòriques per part del professor, resolució comentada d'exercicis i treballs de recollida de dades i d'investigació fets pels estudiants individualment o en petit grup. Aquests treballs, que en part es faran a les hores de classe, es recolliran en un quadern de grup —que s'anirà elaborant al llarg del quadrimestre— i també seran objecte d'exposició i debat a la classe.

OBJECTIUS:

- Presentació dels materials estructurats, útils per a l'aprenentatge de la Matemàtica a Educació Infantil i Primària.
- Veure totes les possibilitats de cada material, a partir de la seva construcció, elaboració i manipulació.
- Mostrar la manera d'aplicar-lo als diversos punts del Currículum d'Educació Infantil i Primària, on sigui possible.
- Reflexionar sobre els coneixements matemàtics generals que la majoria de persones fan servir en la seva vida quotidiana.

CONTINGUTS:

1. Geometria de l'entorn. Descoberta i representació d'elements geomètrics:

1.1. Tàngrams:

- 1.1.1. Construcció amb diversos materials.
- 1.1.2. Dibuix amb les eines de dibuix lineal.
- 1.1.3. Estudi de relacions topològiques i geomètriques.
- 1.1.4. Descoberta d'elements de la Geometria Plana.
- 1.1.5. Mesura d'àrees i superfícies.

1.2. El Geoplà:

- 1.2.1. Construcció.
- 1.2.2. Utilització per a l'estudi de diversos elements de la Geometria Plana.
- 1.2.3. Càlcul d'àrees i perímetres.
- 1.2.4. Representació de nombres i descoberta de certes propietats numèriques.
- 1.2.5. Activitats ludicomatemàtiques.

1.3. Materials per a la representació i estudis de la Geometria de l'Espai:

- 1.3.1. Construcció de poliedres amb diversos materials.
- 1.3.2. Descoberta dels elements d'un poliedre i relacions numèriques entre ells.
- 1.3.3. Estudi dels desenvolupaments plans.
- 1.3.4. Els sòlids platònics.

2. Les eines per al càlcul:

2.1. Calculadores:

- 2.1.1. Descoberta del teclat.
- 2.1.2. Els nombres de la calculadora i les seves relacions.
- 2.1.3. Diferents maneres de fer les mateixes operacions.
- 2.1.4. Memòries i tecles de constant.

- 2.1.5. Treball amb nombres negatius i expressions numèriques complexes.
- 2.1.6. Descomptes i percentatges.
- 2.1.7. El missatge d'error.
- 2.1.8. Activitats ludicomatemàtiques.
- 2.2. El full de càlcul:
 - 2.2.1. Construcció de diverses taules numèriques.
 - 2.2.2. Descoberta de les propietats dels nombres.
 - 2.2.3. Taules per a càlculs geomètrics i investigació de propietats geomètriques.
- 3. Jocs populars, casolans i de tauler. Aprofitament per a fer matemàtiques.

AVALUACIÓ:

Al llarg del curs, després de cada tema, s'avaluarà el quadern de grup i al final es farà una prova individual escrita. La presentació del quadern de grup és condició necessària per a superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Bell, R.; Corneliuș, M. *Juegos con tableros y fichas. Estimulos a la investigacion Matemática*. Barcelona: Labor, 1990.
- Bolt, B. *Actividades matemáticas*. Barcelona: Labor, 1988.
- Bolt, B. *Más actividades matemáticas*. Barcelona: Labor, 1988.
- Bolt, B. *Aun más actividades matemáticas*. Barcelona: Labor, 1989.
- Bolt, B.; Hobbs, D. *101 Proyectos matemáticos*. Barcelona: Labor, 1991.
- Briales, F.; Gimenez, M. *Matemática viva*. Madrid: Alhambra, 1989.
- Castelnuovo, E. *La Geometria*. Barcelona: Ketres, 1981.
- Codina, R. et al. *Fer Matemàtiques*. Vic: Eumo Editorial, UB, UAB, 1992.
- Diversos Autors, *Breu viatge al món de la Matemàtica*. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions, 1983.
- Diversos Autors, *Matemáticas: cultura y aprendizaje*. Madrid: Síntesis, 1991.
- Fisher, R.; Vince, A. *Investigando las Matemáticas*. Madrid: Akal, 1990.
- Fletcher; Ibotson. *Tangram*. Barcelona: Teide, 1973.
- García, J.; Bertran, C. *Geometría y experiencias*. Madrid: Alhambra, 1988.
- Gete-Alonso, J.C.; Del Barrio, V. *Medida y realidad*. Madrid: Alhambra, 1989.
- Holt, M. *Matemática Recreativa 2*. Barcelona: Martínez Roca, 1986.
- Holt, M. *Matemática Recreativa 3*. Barcelona: Martínez Roca, 1988.
- Meavilla, V.; Canteras, J. *Viaje gráfico por el mundo de las Matemáticas*. Saragossa: ICE Universidad de Zaragoza, 1985.
- Northrop, E. *Paradojas matemáticas*. Mèxic: UTEHA, 1981.
- Perelman, V. *Matemática recreativa*. Barcelona: Martínez Roca, 1968.
- Segarra, L. *Repertori. Matemàtica recreativa*. Barcelona: Teide, 1985.
- Segarra, L. *Encercla el cercle. Matemàtica recreativa*. Barcelona: Graó, 1987.

Coneixement del Món Actual

PROFESSOR: Santi PONCE i VIVET

Optativa d'Ed. Primària i Ed. Especial. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Materia plantejada per desenvolupar aquells temes històrics, econòmics, socials, polítics i culturals que després de la Segona Guerra Mundial han anat configurant la nostra realitat actual. Es tracta d'aconseguir que els futurs mestres tinguin nocions clares sobre les que es consideren les grans problemàtiques actuals. En cap cas no es tracta de proporcionar una formació especialitzada, sinó de dotar d'una visió global i de l'instrumental terminològic i conceptual que permeti de comprendre totes aquelles «grans qüestions» d'actualitat. La perspectiva, tot i algunes concrecions en el marc català, haurà de ser, forçosament, universal.

CONTINGUTS:

L'assignatura consta d'una part teòrica a la qual es destinaran unes 30 hores, amb els temes següents:

1. El món després de la Segona Guerra Mundial:
 - 1.1. La configuració de la política de blocs.
 - 1.2. La descolonització i el sorgiment del Tercer Món. La dinàmica Nord/Sud.
 - 1.3. Creixement i crisi de les economies capitalistes.
2. La problemàtica demogràfica:
 - 2.1. Creixement versus envelliment.
 - 2.2. El fenomen migratori. Alguns eixos.
 - 2.3. El retorn de la xenofòbia i el racisme.
3. El fenomen urbà:
 - 3.1. La terciarització de la societat.
 - 3.2. L'explosió urbana. La dinàmica del creixement.
 - 3.3. Bosses de marginació/bosses de pobresa.
4. Crisi i desaparició del model socialista de planificació centralitzada:
 - 4.1. L'URSS.
 - 4.2. Els països del Pacte de Varsòvia.
 - 4.3. L'exemple xinès.
5. Cap a la configuració d'un nou mapa europeu:
 - 5.1. L'Europa dels Estats i la Europa de les nacions. La problemàtica nacional.
 - 5.2. La reunificació d'Alemanya.
 - 5.3. El desmembrament soviètic.
 - 5.4. Altra vegada els Balcans.
6. El món d'avui:
 - 6.1. L'Amèrica llatina.
 - 6.2. El món àrab islàmic.
 - 6.3. L'Àfrica negra.
 - 6.4. El sud-est asiàtic.
7. La problemàtica ecològica:
 - 7.1. Nous problemes i nova consciència.
 - 7.2. Nivell de vida i qualitat de vida.
 - 7.3. El debat sobre els límits del creixement.

El programa pràctic constarà de:

- L'elaboració individual o col·lectiva d'un treball bibliogràfic i/o de premsa sobre algun dels aspectes del programa, que caldrà concertar amb el professor.
- L'exposició dels treballs a classe.
- L'anàlisi de documents, quadres i material gràfic a classe, de cara a aprofundir en els temes plantejats.

AVALUACIÓ:

Es farà un examen en finalitzar el quadrimestre, en el qual s'haurà de reflectir un coneixement satisfactori del temari, a partir de les explicacions de classe, de les lectures establertes com a obligatòries i de l'anàlisi de material gràfic. Aquesta nota es combinarà amb la que s'obtingui de l'avaluació de la qualitat i l'exposició del treball pràctic.

BIBLIOGRAFIA:

- Bonet, P. *Imágenes sobre fondo rojo. Estampas de la crisis soviética*. Madrid: El País-Aguilar, 1992.
- Bové, M.; Font, J. *La guerra continua (1989-1992). Del declivi soviètic a l'hegemonia occidental*. Barcelona: Llibres de l'Índex, 1992.
- Commoner, B. *En paz con el planeta*. Barcelona: Crítica, 1992.
- Diversos Autors, *El mundo actual. De la Segunda Guerra Mundial a nuestros días*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 1995.
- Fontana, Josep, *La història després de la fi de la història: Reflexions i elements per a una guia dels corrents actuals*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Fukuyama, F. *El fin de la historia y el último hombre*. Barcelona: Planeta, 1992.
- Guiloinéau, J. *Mandela: la igualdad es posible*. Madrid: Espasa-Calpe, 1991.
- Lacoste, Y. *Geografía del subdesarrollo*. Barcelona: Ariel, 1978.
- Laurent, E. *Tormenta del desierto. Los secretos de la Casa Blanca*. Barcelona: Ediciones La Tempestad, 1991.
- Lesourne, J. ; Lecomte, B. *Después del comunismo*. Madrid: Arias Montano, 1991. Diversos Autors. *Europa del Este ante el cambio económico*. Madrid: Colegio de Economistas, 1991.
- Martínez Alier, J. *De la economía ecológica al ecologismo popular*. Barcelona: Icaria, 1992.
- Noteboom, C. *La desaparición del muro. Crónicas alemanas*. Barcelona: Península, 1992.
- Partal, V. *La revolta nacionalista a l'URSS*. València: Tres i Quatre, 1991.
- Puyol, R. *Población y espacio. Problemas demográficos mundiales*. Madrid: Cincel, 1982.
- Puyol, R. *Población y recursos. El incierto futuro*. Madrid: Pirámide, 1984.
- Schumacher, E.F. *Lo pequeño es hermoso. Por una sociedad y una técnica a la medida del hombre*. Madrid: Blume, 1978.
- Segura Mas, Antoni, *El Magreb: del colonialismo al islamismo*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 1994.

Pedagogia i Didàctica de la Religió

PROFESSORS: Joan MIR i TUBAU
Andreu ROCA i PRAT

Optativa de totes les especialitats. 6 crèdits.

OBJECTIUS:

1. Adquirir un coneixement complet i ordenat dels continguts bàsics de la fe cristiana i de llur interpretació segons els diversos corrents actuals.
2. Iniciar-se en la presentació didàctica del fet religiós en general i dels continguts bàsics de la fe cristiana.
3. Diferenciar el camp de la cultura religiosa i de la pertinença a una religió concreta.

CONTINGUTS:

1. Jesús de Natzaret, el Crist.
 - 1.1. L'anunci del Regne de Déu.
 - 1.2. La mort i la resurrecció de Jesús.
 - 1.3. El Déu de Jesús.
2. L'Església.
 - 2.1. L'Església en la història.
 - 2.2. L'Església: poble de Déu i sacrament de salvació.
 - 2.3. L'Església celebra la fe: els sacraments.
3. El seguiment de Crist:
 - 3.1. Els deu manaments.
 - 3.2. Les benaurances i el manament nou.
 - 3.3. Un cel nou i una terra nova.

METODOLOGIA:

Les explicacions del professor es combinaran amb les qüestions i reflexions suscitades pels alumnes. Les hores lectives contemplades a l'horari cobreixen un total de quatre crèdits i mig. L'altre crèdit i mig es realitzarà en forma de Seminari.

AVALUACIÓ:

Al final del curs hi haurà una prova escrita en la qual els alumnes hauran de demostrar que han assimilat els continguts bàsics del programa. La qualificació d'aquesta prova conformarà el 70% de la nota final. L'altre 30% sortirà del treball de Seminari.

BIBLIOGRAFIA:

- Alegre, X.; Tuñí, O. *Església, d'on vens, on vas?* Barcelona: Cristianisme i Justícia, 1989.
- Álvarez Bolado, *El experimento del nacionalcatolicismo*. Madrid: Alianza Editorial, 1976.
- Bíblia* (Edició dels monjos de Montserrat, de l'Associació Bíblica de Catalunya o Bíblia catalana, traducció interconfessional).
- Boff, L. *Jesucrist llibertador*. Barcelona: Claret, 1979.
- Dodd, C. H. *El fundador del cristianismo*. Barcelona: Herder, 1975.
- Duquesne, J. *Jesús*. Barcelona: Empúries, 1996.
- Forte, B. *Jesús de Nazaret, historia de Dios, Dios de la historia*. Madrid: Paulinas, 1983.
- González-Carvajal, L. *Esta es nuestra fe. Teología para universitarios*. Santander: Sal Terrae, 1989.

- Hertling, L. *Historia de la Iglesia*. Barcelona: Herder, 1981.
- Jules, A. *Modelos de la Iglesia*. Santander: Sal Terrae, 1975.
- Llopis, J. *L'Evangelí (re)humanitzador*. Barcelona: Cruïlla, 1992.
- López Azpitarte, E. *Fundamentación de la ética cristiana*. Madrid: Paulinas, 1991.
- Lortz, J. *Historia de la Iglesia en la perspectiva de la historia del pensamiento*. Madrid: Cristiandad, 1982.
- Massot i Muntaner, J. *Aproximació a la història religiosa de la Catalunya contemporània*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1973.
- Patin, A. *L'anomenat Jesús*. Barcelona: Claret, 1978.
- Pladevall, A. *Història de l'Església a Catalunya*. Barcelona: Claret, 1989.
- Rahner, K. *Cambio estructural de la Iglesia*. Madrid: Cristiandad, 1974.
- Schneider, *Lo que nosotros creemos*. Salamanca: Sígueme, 1991.
- Vidal, M. *Para conocer la ética cristiana*. Estella: Verbo Divino, 1989.
- Vilanova, E. *El coratge de creure*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1978.
- Vives, J. *Si sentiú la seva veu...* Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1988.

Literatura en Català: Curs de Novel·la Catalana

PROFESSOR: Llorenç SOLDEVILA i BALART

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Els objectius del curs són quatre:

- 1) Estudiar els diferents corrents narratius del segle XV fins al XX.
- 2) Analitzar els títols fonamentals de la tradició narrativa catalana: *Tirant lo Blanc*, de Joanot Martorell; *La bogeria*, de Narcís Oller; *Solitud*, de Víctor Català; *Vida privada*, de Josep M. de Sagarra; *Bearn*, de Llorenç Villalonga; *La plaça del diamant*, de Mercè Rodoreda...
- 3) Situar la tradició novel·lesca catalana en les coordenades corresponents de la literatura universal.
- 4) Treballar una gamma de possibilitats didàctiques vinculades a la novel·lística europea i catalana.

PROGRAMA:

1. *Tirant lo Blanc*
 - 1.1. Llibre de cavalleries i novel·la cavalleresca
 - 1.2. *Curial e Güelfa*
 - 1.3. *Tirant lo Blanc*. Història del text i debat sobre l'autoria
 - 1.4. *Tirant lo Blanc*. Una novel·la total
 - 1.5. La modernitat de *Tirant lo Blanc*
2. *El Segle Romàntic*
 - 2.1. El Realisme i Naturalisme a les literatures europees
 - 2.2. L'obra narrativa de Narcís Oller
 - 2.3. Narcís Oller i Benito Pérez Galdós
 - 2.4. Narcís Oller i Emile Zola
 - 2.5. *La Bogeria*, de Narcís Oller
 - 2.6. *Pilar prim*, de Narcís Oller
3. *La novel·la del Modernisme*
 - 3.1. Crisi i metamorfosi de la novel·la
 - 3.2. Els narradors modernistes (Casellas, Ruyra, Vayreda, Rusiñol, Bertrana...)
 - 3.3. L'obra narrativa de Víctor Català
 - 3.4. *Solitud*, de Víctor Català
 - 3.5. *Solitud* en el context de la narrativa europea del seu temps
4. *La renovació narrativa del segle XX*
 - 4.1. Joyce, Proust i Kafka
 - 4.2. El debat sobre la novel·la a la literatura catalana
 - 4.3. *Vida privada*, de Josep M. de Sagarra
 - 4.4. *Mort de dama*, de Llorenç Villalonga
 - 4.5. *Mirall trencat*, de Mercè Rodoreda

AVALUACIÓ:

Per aprovar el curs caldrà haver fet les lectures obligatòries que es proposaran a principi de curs i sobre les quals es faran uns controls periòdics que representaran el 50% de la nota final. L'altre 50% sortirà d'un examen que es farà en acabar el quadrimestre i que inclourà aspectes teòrics i pràctics del programa desenvolupat.

Les lectures obligatòries seran quatre, dues proposades pel professor i dues més que l'estudiant podrà triar a partir d'una llista que es donarà en començar el curs.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

Arnau, C. *Introducció a la narrativa de Mercè Rodoreda*. Barcelona: Edicions 62, 1978.

Cònsul, I. *Tirant lo Blanc*. Barcelona: Labor, 1992 (Col·lecció «Gent Nostra»).

Molas, J. *Lectures crítiques*. Barcelona: Edicions 62, 1974.

Riquer; Comas; Molas. *Història de la literatura catalana* (Vol. 9-10-11) Barcelona: Ariel, 1988.

Riquer, M. *Aproximació al Tirant lo Blanc*. Barcelona: Quaderns Crema, 1990.

Serrahima, M. *Dotze mestres*. Barcelona: Edicions Destino, 1972.

Triadú, J. *La novel·la catalana de postguerra*. Barcelona: Edicions 62, 1982.

Yates, A. *Una generació sense novel·la?* Barcelona: Edicions 62, 1975.

Educació per a la Salut

PROFESSOR: Miquel CASADEVALL i GINESTET

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Adquirir uns coneixements i conceptes sobre el que és la Salut i l'Educació per a la Salut.

Conèixer la importància dels factors que influeixen en la Salut, sobretot d'aquells que es poden modificar mitjançant l'educació.

Prendre consciència del paper del mestre en la millora de la Salut de la població.

Conèixer els principals problemes de Salut en l'edat escolar, així com la manera de fer-hi front.

Saber com actuar davant les emergències i accidents.

PROGRAMA:

1. La salut. Conceptes actuals:

- 1.1. L'Educació per a la salut. Conceptes. Nivells.
- 1.2. L'Educació per a la Salut a l'escola.
- 1.3. El Pla de Salut de Catalunya.

2. Emergències i accidents. Importància:

2.1. Conducta a seguir davant els accidents:

- 2.1.1. Emergències.
- 2.1.2. Cremades.
- 2.1.3. Hemorràgies.
- 2.1.4. Ferides.
- 2.1.5. Fractures.
- 2.1.6. Intoxicacions.
- 2.1.7. Altres situacions urgents.
- 2.1.8. Conducta a seguir davant els problemes de salut més freqüents a l'escola: Diarrea / Vòmits / Febre / Mal de cap / Cossos estranys / Dolor abdominal / Mal d'oïda / Mal de coll / Picades / Altres.
- 2.1.9. La farmaciola escolar.
- 2.1.10. L'ús dels medicaments en edat infantil.
- 2.1.11. Coneixement, prevenció i control de les malalties transmissibles. Vacunacions.

3. Alimentació i nutrició. Importància de l'alimentació en l'edat infantil:

- 3.1. Tipus i composició dels aliments.
- 3.2. L'alimentació del lactant.
- 3.3. Aliments indispensables.
- 3.4. La dieta infantil.
- 3.5. L'alimentació a l'escola.

4. La higiene corporal. Visió general:

- 4.1. La higiene dels diferents sistemes orgànics:
 - 4.1.1. Higiene de la digestió.
 - 4.1.2. Higiene de la respiració.
 - 4.1.3. Higiene de la circulació.
 - 4.1.4. Altres.

METODOLOGIA:

Els diferents temes es tractaran a classe a través de les explicacions fetes pel professor i a través de les exposicions de treballs fets en grup sobre temes relacionats amb la salut.

AVALUACIÓ:

L'avaluació constarà de dues parts:

1. Prova escrita a final de curs.
2. Valoració del treball en grup i la seva exposició.

Cal aprovar les dues parts per aprovar l'assignatura.

Es tindrà en compte l'assistència i l'interès de l'estudiant .

BIBLIOGRAFIA:

- Academia Norteamericana de Pediatría, *Manual de Nutrición en pediatría*. Madrid: Panamericana, 1995.
- Bras, J. *Per a tots salut*. Barcelona: Laia, 1980
- Clapés, J. *Nutrició i dietètica a l'assistència primària*. Barcelona: Edicions 62, 1985.
- Cruz, M. *Tratado de Pediatría*. Barcelona: Espaxs, 1990.
- La Prevenció de la Cardiopatia Coronària*. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1983.
- Laporte, J. *Les Drogues*. Barcelona: Edicions 62, 1976.
- Manual d'Examens de Salut Escolar*. Generalitat de Catalunya.
- Manual de Prevenció dels accidents en la infància*. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1984.
- Manual de Prevenció i Control de la Càries Dental*. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1983.
- Manual de Prevenció i Control del Tabaquisme*. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1982.
- Manual de Vacunacions*. Generalitat de Catalunya, Departament de Sanitat i Seguretat Social, 1987.
- Orientacions i Programes d'Educació per a la Salut a l'Escola*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1984.
- Riba, M.; Vila, L.; Infiesta, F.; Rivero, M. *Manual práctico de nutrición y dietética*. Madrid: Vicente Ediciones, 1993.
- Salud Escolar*. Escuela Universitaria de Enfermería (Hospital Provincial de València). València, 1980.
- Salleras, Ll. *Principios y métodos de la educación sanitaria*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona, 1978.
- Valtueña, O. *Manual para el control de las enfermedades transmisibles en los centros docentes*. Madrid: Ministerio de Sanidad y Seguridad Social, 1980.
- Vieux, N.; Pons, P. *Manual de Socorrismo*. Barcelona: Jims, 1968.
- Vila-Abadal, J. *Per què es droguen els joves*. Barcelona: Caixa de Barcelona, 1988.
- Zamora, P. *La alimentación infantil natural*. Barcelona: Integral, 1988.

La Funció Tutorial

PROFESSORA: Esther FATSINI i MATHEU

Optativa d'Educació Primària i Llengua Estrangera. 4,5 crèdits

INTRODUCCIÓ:

Des d'aquesta assignatura es pretén donar els elements clau per reconèixer la importància de la tasca tutorial en els centres d'infantil i/o primària, entesa no solament com a àmbit d'acció pedagògica que implica l'atenció a l'alumne, ja sigui de forma individual o col·lectiva, sinó també descobrint la necessària implicació de tots els agents que participen de l'educació dels infants, és a dir, l'equip educatiu –a nivell del centre– i les famílies.

OBJECTIUS:

- Analitzar la funció tutorial en les diferents etapes educatives.
- Conèixer els diferents àmbits de la funció tutorial.
- Practicar i utilitzar estratègies i eines d'acció tutorial.

CONTINGUTS:

1. La funció tutorial en el sistema educatiu.
2. El Pla d'Acció Tutorial en el centre.
3. Interacció dels tutors amb la comunitat educativa: alumnes, famílies, equip de mestres i altres professionals.
4. Àmbits de l'acció tutorial amb els alumnes:
 - 4.1. Desenvolupament social i afectiu: control de les emocions, autoconeixement, autoestima, habilitats socials,...
 - 4.2. Desenvolupament físic: hàbits de vida saludables...
 - 4.3. Desenvolupament d'aspectes cognoscitius: presa de decisions, tècniques de treball, resolució de problemes,...
5. Instruments i tècniques per a la intervenció: observació, entrevista, tests sociomètrics,...

METODOLOGIA:

El desenvolupament dels continguts es realitzarà a partir del debat i la discussió a classe, el comentari d'articles i bibliografia diversa, i la realització d'activitats de caràcter pràctic en els diferents àmbits d'intervenció a l'aula i nivells d'interacció, tot partint dels coneixements i experiències prèvies dels estudiants.

AVALUACIÓ:

Per a l'avaluació es tindran en compte diferents factors:

- La realització i exposició d'un treball en grup de pràctica de la tutoria (40%).
- L'elaboració d'un dossier/memòria de les activitats de classe, amb lectura d'articles, llibres, reflexió sobre l'assignatura, etc. (35%)
- Treball individual sobre la tasca dels tutors/es en un centre d'educació infantil i/o primària (25%).
- I/o altres aspectes a determinar conjuntament amb el grup d'estudiants, si és pertinent.

Per aprovar l'assignatura caldrà tenir una valoració positiva (aprovat) dels factors esmentats. En cas contrari, caldrà realitzar una activitat complementària que es determinarà amb el grup d'alumnes.

BIBLIOGRAFIA:

- Arnaiz, P; Isus, S. *La tutoría, organización y tareas*. Barcelona: Graó, 1995.
- Arnaiz, P; Riart, J. (eds.). *La tutoría: de la reflexión a la práctica*. Barcelona: EUB, 1999.
- Del Rincón, B. *Intervenció educativa en valors a l'educació primària*. Bellaterra: Universitat Autònoma de Barcelona, 1997.
- Díez de Ulzurrun, A; Masegosa, A. *La dinàmica de grups en l'acció tutorial*. Barcelona: Graó, 1996.
- Diversos Autors. *Ètica i escola: el tractament pedagògic de la diferència*. 2a. ed. Barcelona: Edicions 62, 1996.
- Estrems, N.; Lladó, C. *La pràctica de la tutoria a l'escola*. Barcelona: Barcanova, 1991.
- Galve, J.L; Garcia, M. *La acció tutorial*. Madrid: CEPE, 1992.
- Indurain, J.J.; Ricarte, P. *Material teòrico-pràctico para la acció tutorial*. Madrid: Escuela Española, 1992.
- Mc.Guinness, S.; Puig, E.; Vernet, F. *Tutoria: Què fem?*. Barcelona: La Busca Edicions, 1998.
- Nicieza, J. *Primaria: Orientación y tutoría*. Madrid: MEC, 1992.
- Pérez de Villar, M.J.; Torres, C. *Dinámica de grupos en formación de formadores: casos prácticos*. Barcelona: Herder, 1999.
- Ramirez, J.; Gago, L. *Guía práctica del profesor-tutor en educación primaria y secundaria*. Madrid: Narcea, 1993.
- Roman, J.M.; Pastor, E. *La tutoría. Pautas de acción e instrumentos útiles al profesor-tutor*. Barcelona: Ceac, 1984.
- Sánchez, S. *La tutoría en los centros docentes. Manual del profesor-tutor*. Madrid: Escuela Española, 1993.
- Serrano, G; Olivas, A. *Acción tutorial en grupo*. Madrid: Escuela Española, 1989.
- Viana, T. *El profesor-tutor. Consideraciones para mejorar la acción tutorial*. València: Blázquez Ediciones, 1991.

Dramatització

PROFESSORA: Dolors RUSIÑOL i CIRERA

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Que el futur mestre pugui utilitzar el joc dramàtic com a eina educativa que li permeti de fomentar la investigació, l'observació, la imaginació i la capacitat de creació.

Coneixement de l'estructura dramàtica i de les tècniques expressives que la configuren.

Comunicació i creació.

Facilitar una experiència pràctica de realització completa d'un projecte dramàtic.

METODOLOGIA:

La classe és fonamentalment pràctica.

A cada sessió es donarà una explicació dels conceptes a treballar, i a partir d'aquí es distribuïran els grups de treball per tal d'investigar i experimentar les pròpies propostes, consolidar-les amb l'ajut del professor, si cal, i mostrar-les als companys de classe per compartir i confrontar experiències i opinions.

Es faran exercicis individuals i en grup.

AVALUACIÓ:

Es valorarà l'actitud, l'esforç, la participació i l'habilitat.

L'assistència a classe és obligatòria.

Hi haurà una lectura obligada d'un llibre, el títol del qual s'anunciarà oportunament a principi de curs.

S'haurà d'assistir a una representació de teatre professional i fer-ne una crítica tant dels elements tècnics com artístics.

La qualificació final serà el resultat de la valoració de totes les activitats realitzades a l'aula i del treball sobre el llibre de lectura obligatòria.

PROGRAMA:

1. El joc dramàtic, eina pedagògica:

1.1. Estudi dels elements que conformen l'estructura dramàtica.

1.2. Tema.

1.3. Argument.

1.4. conflicte.

1.5. Personatges.

1.6. Temps.

1.7. Espai-lloc.

2. Realització d'un muntatge dramàtic: teatre, titelles, ombres xineses.

2.1. Selecció de textos.

2.2. Confecció del guió dramàtic.

2.3. Posada en escena.

2.4. Selecció de músiques.

2.5. Escenografia.

2.6. Vestuari.

2.7. Maquillatge.

2.8. Il·luminació.

BIBLIOGRAFIA:

Alasjarui, U. El joc dramàtic. *Guix* núm. 3, 1987.

Faure, G.; Lascar, S. *El juego dramático en la escuela*. Barcelona: Cincel-Kapelusz, 1988.

Fàbregas, X. *Història del Teatre català*. Barcelona: Millà, 1978.

McGuinnes, S.; Puig, E.; Vernet, F. *Drama. Tècniques teatrals per a l'ensenyament*. Barcelona: La Magrana, 1996.

Motos, T; Tejedó, F. *Prácticas de Dramatitzación*. Barcelona: Humanitas, 1987.

Signorelli, M. *El niño y el teatro*. Madrid: Eudeba, 1975.

Slade, P. *Expresión dramática infantil*. Madrid: Santillana, 1978.

Educació Corporal: Ritme, Moviment i Dansa

PROFESSORA: Dolors RUSIÑOL i CIRERA

Optativa de totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Oferir els coneixements i recursos necessaris que ajudin l'estudiant a trobar en el cos un mitjà d'expressió i de creació, intentant contribuir a la seva maduració global i a fomentar-li el sentit lúdic, la imaginació i la capacitat d'observació.

Que els estudiants experimentin amb el seu cos i, així, puguin conèixer millor el cos del nen.

Facilitar una experiència pràctica a nivell d'exercicis i jocs.

Facilitar una experiència pràctica a nivell de dansa.

METODOLOGIA:

Les classes seran fonamentalment pràctiques.

En cada sessió es donarà una explicació sobre els conceptes que es treballaran i a partir d'aquí l'estudiant experimentarà, buscarà i farà una proposta de treball que desenvoluparà durant el curs.

Es faran exercicis individuals i en grup.

AVALUACIÓ:

Es valorarà l'assistència a classe, l'esforç, la participació i l'actitud.

Es realitzarà una memòria en forma de fitxes de tots els exercicis fets a classe.

La nota final sortirà del conjunt de notes dels exercicis que es fan a classe i de la memòria presentada.

PROGRAMA:

1. Expressió del cos:

1.1. Relaxació.

1.2. Desinhibició.

1.3. Observació.

1.4. El cos que comunica.

1.5. Valor expressiu de cada segment corporal.

1.6. Gest que amplia el missatge.

1.7. Iniciació al moviment.

1.8. Iniciació al ritme.

1.9. Aplicació del treball de moviment.

Hi haurà dues sessions de dansa a càrrec d'un professor especialitzat.

BIBLIOGRAFIA:

Amades, J. *Folklore de Catalunya-Cançoners*. Barcelona: Selecta, 1973.

Anton, M.; Barbal, M.; Godall, P.; Segarra, J.; Soca-Tira. *Psicomotricitat, dinàmica i dansa a l'escolar*. Barcelona: Graó, 1988.

Aymerich, M.; Aymerich, C. *L'expressió mitjà de desenvolupament*. Barcelona: Llar del Llibre, 1980.

Delgado, E.; Vuilanova, M. *Què representem, avui?* Barcelona: Nova Terra, 1983.

Dobbelaere, G. *Pedagogia de l'expressió*. Barcelona: Nova Terra, 1964.

Motos, T.; Tejedó, F. *Prácticas de Dramatización*. Barcelona: Humanitas, 1987.

Slade, P. *Expresión dramática infantil*. Madrid: Santillana, 1978.

Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita I

PROFESSORS: Francesc CODINA i VALLS
Josep FORNOLS i PUIGORIOL

Optativa d'Ed. Especial. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

El programa d'aquesta assignatura i la seva continuació (Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita II) està orientat a descriure des d'una perspectiva actual les habilitats d'escoltar, parlar, llegir i escriure com a punt de partida per a reflexionar sobre el tractament que han de tenir a l'escola en el marc d'un ensenyament comunicatiu de la llengua. Amb aquestes dues assignatures es pretén que els estudiants d'Educació Especial assoleixin el nivell de coneixements de llengua i didàctica de la llengua que el pla d'estudis actual preveu per als de la resta d'especialitats. D'aquesta manera també es possibilita la consecució del certificat de capacitació lingüística que atorga el Departament d'Ensenyament de la Generalitat sempre que durant la carrera s'hagi cursat un mínim de 18 crèdits de llengua, didàctica de la llengua o matèries afins.

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són, d'una banda, dotar els estudiants dels elements teòrics mínims que els permetin entendre i prendre consciència de la complexitat de les habilitats lingüístiques perceptives i, d'una altra banda, proporcionar-los criteris i estratègies adequades per al seu ensenyament-aprenentatge a l'escola.

CONTINGUTS:

1. L'enfocament comunicatiu de la llengua.
 - 1.1. Ús i comunicació. Els eixos del treball de llengua: les habilitats lingüístiques i el treball sistemàtic. El disseny curricular.
 - 1.2. La lingüística del text com a marc teòric per a l'ensenyament-aprenentatge de la llengua. Els tipus de text. Les propietats del text: adequació, cohesió i coherència.
2. Les habilitats perceptives:
 - 2.1. Característiques de la llengua oral i de la llengua escrita. Trets específics i trets comuns.
 - 2.2. La comprensió oral a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
 - 2.3. El procés lector i les habilitats implicades en la lectura. La comprensió lectora. El treball de lectura a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
3. El treball sistemàtic de lèxic i semàntica:
 - 3.1. La imbricació del treball de lèxic i semàntica amb el treball global de comprensió i expressió.
 - 3.2. Conceptes bàsics: El sistema lèxic. Les regles de formació de mots. Monosèmia, polisèmia i homonímia. Relacions semàntiques: sinonímia, contrarietat, hiponímia i incompatibilitat.
 - 3.3. Programació, continguts i gradació del treball de lèxic. Els diccionaris: classes, característiques i utilitats. La introducció a l'ús dels diccionaris.
4. Recursos per al treball de llengua.
 - 4.1. Punts de partida per al treball de llengua a l'escola: textos orals i escrits de tipologia diversa, imatges, situacions comunicatives, etc. Explotació i limitacions.
 - 4.2. Els diferents tipus d'activitats: d'aprenentatge i d'avaluació, orals i escrites, perceptives i productives, obertes i tancades, inductives i deductives, individuals i col·lectives, etc.

AVALUACIÓ:

El programa de l'assignatura es portarà a terme mitjançant l'exposició dels diferents temes per part del professor a classe i la participació dels estudiants a través de la realització i posterior discussió d'exercicis puntuals així com de lectures d'articles diversos. Caldrà també la lectura d'una monografia i la realització d'un treball de recerca. Les característiques del treball així com el calendari de realització seran concretats a l'inici del curs.

L'avaluació es realitzarà a partir del treball de recerca, de les activitats pràctiques realitzades al llarg del curs i de les proves parcials que s'estableixin, recuperables en un examen final. Els estudiants que no hagin superat les pràctiques de curs hauran de respondre al corresponent apartat suplementari de l'examen final.

BIBLIOGRAFIA:

- Ayats, M.; Bernal, C.; Codina, F. i Fargas, A. *Primer Diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Ayats, M.; Baucells, A.; Bernal, C.; Codina, F. i Fargas, A. *Cercamots del Primer Diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1997.
- Bassa, R. et. al. *Lexijocs. El lèxic a l'escola*. Ciutat de Mallorca: Moll, 1992.
- Bernal, M.C. i Codina, F. *Models d'exercicis per a treballar amb el diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Bernal, M. C. i Codina, F. Introducció al maneig del diccionari, dins *Unitats de programació, CM de Primària*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1994.
- Camps, A. (ed.) *Text i ensenyament*. Barcelona: Barcanova, 1990.
- Cassany, D. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1993.
- Castellà, J.M. *De la frase al text*. Barcelona: Empúries, 1992.
- Codina, F.; Coromina, E.; Fargas, A.; Fornols, J. *Llengua i Comunicació 3/4*. Vic: Eumo Editorial, 1997.
- Colomer, T. (ed.) *Ajudar a llegir*. Barcelona: Barcanova, 1992.
- Colomer, T.; Camps, A. *Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre*. Barcelona: Edicions 62, 1991.
- Disseny curricular. Ensenyament primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Solé, I. *Estratègies de lectura*. Barcelona: Graó, 1992.
- Vilà, N. *La diversitat de la llengua escrita: usos i funcions*. Barcelona: Dossiers Rosa Sensat, 42, 1990.

Publicacions periòdiques:

- Articles Didàctica de la Llengua i la Literatura*
Com Ensenyar Llengua
Escola Catalana
Guix
Llengua i Ús
Pràctiques
Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura

Tallers Globalitzats a l'Educació Infantil

PROFESSORA: M.Teresa FEU i VIDAL

Oprativa d'Ed. Infantil. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

- Adquirir una visió global dels continguts didàctics i de les metodologies per a l'ensenyament/aprenentatge de les ciències a l'etapa d'Educació Infantil i al Cicle Inicial.
- Conèixer, crear i analitzar materials didàctics adients.

CONTINGUTS:

1. La globalització.
 - 1.1. L'enfocament globalitzador.
 - 1.2. Els autors fonamentals.
 - 1.3. Els mètodes globalitzats i la seva aplicació en l'actualitat.
2. Els nuclis temàtics.
 - 2.1. Selecció de nuclis significatius.
 - 2.2. L'escola i la societat, contextos d'aprenentatge.
 - 2.3. La vida exterior a l'escola.
3. El paper del mestre.
 - 3.1. Transmissió/ interpretació/intercanvi.
 - 3.2. Organització i motivació.
 - 3.3. Ensenyament/aprenentatge.
4. L'aplicació didàctica.
 - 4.1. La implicació dels infants.
 - 4.2. El treball experimental.
 - 4.3. L'intercanvi amb l'entorn
5. La informació.
 - 5.1. Transmissió/recerca/intercanvi.
 - 5.2. Representació i interpretació.
 - 5.3. Comunicació i aprenentatge.

METODOLOGIA:

Es procedirà a partir de la informació teòrica i, a partir d'ella, els estudiants duran a terme activitats pràctiques que permetran analitzar els continguts de les diverses àrees implicades. Es distribuirà el temps de manera que una part (aproximadament la meitat) serà destinada a la informació teòrica i la resta al treball pràctic i a la reflexió teoricopràctica.

AVALUACIÓ:

S'avaluarà a partir de:

- la participació activa i els treballs fets a l'aula.
- l'elaboració d'un treball teoricopràctic.
- una prova escrita.

BIBLIOGRAFIA:

Arcà, M.; Guidoni P; Mazzoli, P. *Ensenyar ciència*. Barcelona: Paidós, 1990.

- Benlloch, M. *Ciencias en el parvulario*. Barcelona. Paidós, 1992.
- Buscar, T.; Feu, M.T. La formació dels educadors i l'aprenentatge de les ciències, dins *Aportacions a la formació dels educadors de llars d'infants*. Vic: Eumo Editorial, 1993.
- Cohen, D.; Mackeheit. *El desarrollo de la imaginación*. Barcelona: Paidós, 1993.
- Díaz, C. *La oreja verde de la escuela*. Madrid: De la Torre, 1995.
- Fabbroni, F.; Galletti, A.; Savorelli, C. *El primer abecedario: el ambiente*. Barcelona: Fontanella, 1980.
- Feu, M.T. Jugar a fer química. *Guix*, n. 218, desembre 1995.
- Feu, M.T.; Schaaff, O. i altres. *Projecte Descoberta 3-6*. Barcelona: Ciència Activa, 1996.
- Harlen, W. *Enseñanza y aprendizaje de las ciencias*. Madrid: Morata/MEC, 1989.
- Kamii, C.; De Vries, R. *El conocimiento físico en la educación preescolar: Implicaciones en la teoría de Piaget*. Madrid: Siglo XXI, 1983.
- Molina, L.; Jiménez, N. *La escuela infantil*. Barcelona: Paidós, 1992.
- Weissman, H. *Didáctica de las ciencias naturales*. Barcelona: Paidós, 1993.

Didàctica de la Comprensió i l'Expressió Oral i Escrita II

PROFESSOR: Josep FORNOLS i PUIGORJOL

Optativa d'Ed. Especial. 4,5 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

El programa d'aquesta assignatura i la seva precedent (*Didàctica de l'Expressió Oral i Escrita I*) està orientat a descriure des d'una perspectiva actual les habilitats d'escoltar, parlar, llegir i escriure com a punt de partida per a reflexionar sobre el tractament que han de tenir a l'escola en el marc d'un ensenyament comunicatiu de la llengua. Amb aquestes dues assignatures es pretén que els estudiants d'Educació Especial assoleixin el nivell de coneixements de llengua i didàctica de la llengua que el pla d'estudis actual preveu per als de la resta d'especialitats. D'aquesta manera també es possibilita la consecució del certificat de capacitació lingüística que atorga el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya sempre que durant la carrera s'hagi cursat un mínim de 18 crèdits de llengua, didàctica de la llengua o matèries afins.

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són, d'una banda, dotar els estudiants dels elements teòrics mínims que els permetin entendre i prendre consciència de la complexitat de les habilitats lingüístiques productives i, d'una altra banda, proporcionar-los criteris i estratègies adequades per al seu ensenyament-aprenentatge a l'escola.

CONTINGUTS:

1. Les habilitats productives:

- 1.1. L'expressió oral a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.
- 1.2. El procés de composició escrita i les habilitats implicades en l'escriptura. El treball d'expressió escrita a l'escola: programació, metodologia, recursos i observació-avaluació.

2. L'ensenyament de l'ortografia.

- 2.1. Tradició, convenció i racionalitat en la normativa ortogràfica. La relació de l'ortografia amb els diversos components de la llengua.
- 2.2. El concepte d'error. Detecció, anàlisi i classificació dels errors ortogràfics. Gradació i tractament dels diversos tipus d'errors i de les dificultats que els provoquen.
- 2.3. Programació dels continguts d'ortografia. Tècniques per a la confecció d'exercicis i recursos per al treball d'ortografia: el dictat, la còpia, la consulta de diccionaris. La correcció dels errors ortogràfics. L'avaluació.

3. La gramàtica.

- 3.1. Conceptes I. L'oració simple i l'oració complexa. El sintagma nominal: nucli i complements. Les oracions subordinades substantives i de relatiu. El sintagma verbal: nucli i complements. Les oracions subordinades substantives i adverbials.
- 3.2. Conceptes II. La substitució pronominal: els pronoms febles; formes, funcions i combinacions. Les preposicions i les conjuncions. L'adverbi.
- 3.3. El concepte de gramàtica a l'educació primària. El treball de gramàtica a l'escola: programació, activitats i recursos.

4. Recursos per al treball de llengua.

Les eines bàsiques per al treball de llengua: el folklore, els repertoris de recursos orals i escrits, els llibres de text, les gramàtiques, els vocabularis i els diccionaris, les revistes especialitzades, els mitjans audiovisuals i informàtics, el treball per projectes, els tallers, etc.

AVALUACIÓ:

El programa de l'assignatura es portarà a terme mitjançant l'exposició dels diferents temes per part del professor a classe i la participació dels estudiants a través de la realització i posterior discussió d'exercicis puntuals així com de lectures d'articles diversos.

Caldrà també la lectura d'una monografia i la realització d'un treball d'aplicació pràctica dels continguts didàctics. Les característiques del treball així com el calendari de realització seran concretats a l'inici del curs.

L'avaluació es realitzarà a partir del treball de recerca, de les activitats pràctiques realitzades al llarg del curs i de les proves parcials que s'estableixin, les quals es podran recuperar en un examen final. Els estudiants que no hagin superat les activitats de curs hauran de respondre al corresponent apartat suplementari de l'examen final.

BIBLIOGRAFIA:

- Ayats, M.; Baucells, A.; Bernal, M.C.; Codina, F. i Fargas, A. *Cercamots del Primer Diccionari*. Vic: Eumo Editorial, 1997.
- Badia, D.; Vilà, M. *Jocs d'expressió oral i escrita*. Vic: Eumo Editorial, 1984
- Camps, A. *La gramàtica a l'escola bàsica*. Barcelona: Barcanova, 1985.
- Camps, A. *L'ensenyament de la composició escrita*. Barcelona: Barcanova, 1994.
- Camps, A. (coord.) *Context i aprenentatge de la llengua escrita*. Barcelona: Barcanova, 1994.
- Cassany, D. *Ensenyar llengua*. Barcelona: Graó, 1993.
- Cassany, D. *Descriure escriure*. Barcelona: Empúries, 1987.
- Cassany, D. *La correcció del treball escrit*. Vic: Eumo Editorial, 1989.
- Cassany, D. *La cuina de l'escriptura*. Barcelona: Empúries, 1993.
- Cassany, D. *Reparar l'escrit*. Barcelona: Graó, 1993.
- Disseny curricular. Ensenyament primari*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Ramos, J.R. *Introducció a la sintaxi*. València: Tàndem, 1992.
- Serafini, M.T. *Cómo se escribe*. Barcelona: Paidós, 1994.
- Sunyol, V. *Màquines per a escriure*. Vic: Eumo Editorial, 1992.
- Vilà, N.; Vilà, M. *Joc de ploma*. Barcelona: Graó, 1988.
- Vilà, N. *Tècniques d'expressió escrita. Cicles inicial i mitjà*. Barcelona: Dossiers Rosa Sensat, 36, 1987.

Publicacions periòdiques:

Articles Didàctica de la Llengua i la Literatura

Com Ensenyar Llengua

Escola Catalana

Guix

Llengua i Ús

Pratiques

Textos de Didáctica de la Lengua y la Literatura

Expressió Plàstica i Musical a l'Educació Especial II

PROFESSORA: Provi DAUFÍ i MORESO

Optativa d'Ed. Especial. 4,5 crèdits.

OBJECTIU GENERAL:

Adquirir coneixements sobre la didàctica de la plàstica en general i adequar-la a l'àmbit de l'educació especial.

Desvetllar la part expressiva i creativa.

PROGRAMA:

1. Bases teòriques sobre la programació de l'expressió plàstica i visual.
2. La forma:
 - 2.1. Identificar elements propis del llenguatge plàstic referits al traç.
 - 2.2. Classificar tipus de grafia.
 - 2.3. Conèixer el desenvolupament gràfic del nen i les seves característiques.
3. El color:
 - 3.1. Adquirir coneixements bàsics referits al color utilitzant la pintura com a mitjà d'expressió.
 - 3.2. Ajudar-se de diferents elements de forma progressiva i amb les eines més usuals.
 - 3.3. Fer servir diferents materials que ajudin a descobrir el color i la seva expressivitat.
4. El volum:
 - 4.1. Manipular materials modelables que permetin treballar la forma tridimensional.
 - 4.2. Conèixer un material concret, el fang, la seva tècnica i les seves possibilitats expressives.
 - 4.3. Adquirir destresa i potenciar la motricitat gruixuda i la fina.
5. El teixit:
 - 5.1. Valer-se d'una tècnica, el teixit, com a base fonamental per treballar aspectes espacials.
 - 5.2. Treballar el teixit de forma progressiva per superar dificultats motrius.
6. Durant el curs hi haurà aproximacions a experiències d'activitats plàstiques dirigides a nens d'Educació Especial.
7. Es confeccionarà material didàctic destinat a aules d'educació especial.

AVALUACIÓ:

- Es valorarà un treball basat en les experiències i aprenentatges adquirits durant el curs.
- Es valorarà el material didàctic confeccionat a l'aula de plàstica.
- S'avaluaran les actituds, valors, normes i hàbits.
- L'assistència a classe és imprescindible, per tant serà avaluable.

BIBLIOGRAFIA:

- Arnheim, R. *Arte y percepción visual*. Madrid: Alianza Editorial, 1970.
- Balada, M.; Juanola, R. *L'educació visual a l'escola*. Barcelona: Edicions 62, 1984.
- Castillo, F; Escudero, F. Educació, art i teràpia. *Temps d'Educació*, n. 10, Barcelona: Divisió Ciències de l'Educació de la UB.
- Gumí, J.; Lluís, R. *Diccionari de tècniques pictòriques*. Barcelona: Edicions 62, 1988.
- Kellogg, R. *Análisis de la expresión plástica en el Preescolar*. Madrid: Cincel Kapelus, 1979.
- Libro de imagenes para niños ciegos*. Barcelona: CLIJ, *Cuadernos de Literatura infantil y juvenil*. Año III, núm. 20, Septiembre, 1990.

Literatura en Català

PROFESSOR: Segimon SERRALLONGA i MORER

Optativa per a totes les especialitats. 4,5 crèdits.

OBJECTIU:

Lectura i interpretació d'unes quantes obres clàssiques per mitjà de mostres traduïdes que per llur validesa literària formen part de la literatura catalana.

PROGRAMA:

1. Introducció:

- 1.1. Història i literatura. Lloc de la literatura catalana dins la literatura universal.
- 1.2. Teories i pràctiques de la traducció. Història de les traduccions al català.

2. Literatures antigues:

- 2.1. Poesia amorosa de l'antic Egipte.
- 2.2. Poesia amorosa hebrea: *El càntic dels càntics*.
- 2.3. El problema del mal: Assíria; Egipte; Israel.
- 2.4. El mite del foc o del progrés; *Prometeu encadenat*.
- 2.5. La tragèdia grega
- 2.6. La inspiració poètica: *Ió* de Plató.
- 2.7. Lucreci: *Invocació a Venus*.

3. Literatures modernes:

- 3.1. Dante. Bocaccio. Petrarca.
- 3.2. Blake. Coleridge. Poe.
- 3.3. Hölderlin.
- 3.4. Baudelaire. Kafka.

AVALUACIÓ:

Hi haurà una prova escrita final sobre literatures antigues i modernes. També es farà un control per escrit de dues obres de lectura obligada.

BIBLIOGRAFIA:

- Garcia Yebra, V. *En torno a la traducción: teoría, crítica, historia*. Madrid: Gredos, 1989.
- G.P.-Bompiani, *Diccionario literario de obras y personajes de todos los tiempos y de todos los países*. Barcelona: Montaner y Simon, 1967-1978. (17 vols).
- Mallafré, J. *Llengua de tribu i llengua de polis: bases d'una traducció*. Barcelona: Quaderns Crema, 1991.
- Mounin, G. *Los problemas teóricos de la traducción*. Madrid: Gredos, 1971.
- Queneau, R. (ed) *Historie des littératures*. París: La Pléiade, 1968.
- Riquer, M. de; Vallverde, J.M. *Historia de la literatura universal*. Barcelona: Planeta, 1978-1991 (4 vols).
- Shipley, J.T. *Diccionario de la literatura mundial*. Barcelona: Destino, 1973.
- Thiegehem, P.V. *Historia de la literatura universal*. Barcelona: Arimany, 1975.

La resta de la bibliografia es donarà a classe.

Investigació Educativa

COORDINACIÓ: Joan SOLER i MATA

Oprativa d'Ed. Especial. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Amb aquesta assignatura es pretén afavorir l'aprofundiment en una determinada temàtica educativa mitjançant la posada en funcionament de mètodes, tècniques i instruments d'investigació en educació.

En diverses assignatures de l'actual diplomatura de mestre es duen a terme activitats que suposen una iniciació a pràctiques d'investigació. En aquesta s'ofereix un espai específic per a la realització d'un projecte de recerca per a aquells estudiants que ho sol·licitin.

ESTRUCTURA I FUNCIONAMENT:

L'assignatura d'«Investigació Educativa» es fonamenta en el treball individual de cada estudiant i s'organitza des d'una perspectiva de tutorització individualitzada o de petit grup. L'estudiant ha de realitzar un projecte de recerca tutoritzat directament per un professor amb el qual s'establiran els requisits, la temporització, l'àmbit i la temàtica.

No es seguirà de manera regular l'estructura habitual de classes impartides per un professor, tot i que poden haver-hi sessions lectives dirigides a tot el conjunt d'estudiants matriculats a l'assignatura a fi de tractar temes conjunts a tots els projectes de recerca. Per exemple, anàlisi de diferents paradigmes d'investigació, presentació i exemplificació de models de recerques, diferenciació entre innovació educativa i innovació a l'escola, coneixement de les possibilitats i institucions de recerca en educació a Catalunya...

Per a inscriure's i cursar aquesta assignatura l'estudiant interessat caldrà que elabori per escrit un projecte de recerca que haurà de ser acceptat formalment pel centre com a requisit indispensable per procedir a la matriculació.

Programes de les assignatures de lliure elecció

Aprofundiment en la Llengua Catalana

PROFESSORA: Jordina COROMINA i SUBIRATS

Lliure elecció. 4,5 crèdits

OBJECTIU:

L'assignatura pretén consolidar els coneixements de llengua catalana pel que fa a aspectes de tipus morfològic i sintàctic de nivell superior. La finalitat de l'assignatura, doncs, és conèixer la normativa referent a aquestes qüestions i saber-la aplicar adequadament en textos escrits. Tenint en compte l'especificitat dels continguts, se sobreentén que s'ha de conèixer bé l'ortografia del català.

CONTINGUT:

1. Morfosintaxi del sintagma nominal:

- 1.1. Article neutre
- 1.2. Pronoms relatius
- 1.3. Pronoms febles
- 1.4. Quantitatius i indefinits
- 1.5. Preposicions
 - 1.5.1. Preposicions simples
 - 1.5.2. Preposicions compostes
 - 1.5.3. Locucions prepositives
 - 1.5.4. Canvi i caiguda de preposicions
- 1.6. Conjuncions

2. Morfosintaxi del sintagma verbal:

- 2.1. Formes no personals
- 2.2. Formes incoatives
- 2.3. Formes velars
- 2.4. L'imperatiu
- 2.5. Pronominalitzacions incorrectes
- 2.6. Els verbs ser i estar
- 2.7. Perífrasis verbals

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

A les classes s'alternaran explicacions teòriques sobre els continguts i exercicis pràctics. S'avaluarà l'assignatura a partir de diverses proves eliminatòries que es faran durant el quadrimestre; també es valorarà la participació de l'alumnat a classe.

BIBLIOGRAFIA:

Gramàtiques

Badia, J. i altres. *El llibre de la llengua catalana*. Barcelona: Castellnou, 1997.

Badia i Margarit, A. M. *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1994.

Castellanos i Vila, J. A. *Quadern: normativa bàsica de la llengua catalana*. Barcelona: Institut de Ciències de

l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1998.
Ruaix i Vinyet, J. *Català complet 2. Morfologia i sintaxi*. Moià: Josep Ruaix, 1998.

Diccionaris generals

Gran diccionari de la llengua catalana. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1998.
Institut d'Estudis Catalans. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana i Edicions 62, amb la col·laboració de Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Edicions Moll, i Edicions 3 i 4, 1996 (1a ed., 1a reimpressió).

Diccionaris específics

Diccionari castellà-català. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1999.
Pey, S. *Diccionari de sinònims i antònims*. Barcelona: Teide, última edició.
Abril, J. *Diccionari pràctic de qüestions gramaticals*. Barcelona: Edicions 62, 1997.
Paloma, D. i Rico, A. *Diccionari de dubtes del català*. Barcelona: Edicions 62, 1998.

Llibres de verbs

Torras, J. i Robert, M. *Els verbs catalans. Models de conjugació*. Barcelona: Proa / Enciclopèdia Catalana, 1995.
Xuriguera, J. B. *Els verbs catalans conjugats*. Barcelona: Editorial Claret, última edició.

L'Ordinador a l'Escola

PROFESSORA: Marta MARIMON i MARTÍ

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

L'assignatura s'imparteix durant el segon quadrimestre. La limitació de coneixements anteriors es redueix a haver fet l'assignatura troncal de primer de Mestre «Fonaments Informàtics i Audiovisuals».

INTRODUCCIÓ:

Aquesta assignatura està pensada per tothom qui vulgui aprofundir en la navegació per Internet i l'accés a la informació que suposa a nivell mundial dins l'àmbit educatiu. Es treballen els recursos de correu electrònic i de creació de pàgines web.

OBJECTIUS:

1. Prendre consciència del paper de les Noves Tecnologies en el camp pedagògic.
2. Saber extreure informació d'Internet.
3. Saber utilitzar els diversos recursos del correu electrònic.
4. Saber dissenyar una pàgina web a partir del llenguatge HTML.
5. Saber dissenyar una pàgina web a partir d'un editor.

CONTINGUTS:

1. Història d'Internet: orígens i evolució.
2. Presentació d'Internet: què és, com funciona i què ofereix.
3. El programari per a navegar: Netscape.
4. El correu electrònic.
5. La recerca d'informació.
6. El llenguatge HTML.
7. L'editor de pàgines web: Netscape Composer

AVALUACIÓ:

Es valorarà l'assistència i la participació activa a classe (més d'un 30% de faltes d'assistència no justificades impediran aprovar l'assignatura).

Per a aprovar l'assignatura caldrà:

- a) Presentar un treball imprès amb informació extreta d'Internet sobre un tema específic.
- b) Superar una prova final individual en què es demanarà la creació d'una pàgina web.

BIBLIOGRAFIA:

- Bernaus, A.; Blanco, J. *Diseño de páginas web*. Barcelona: Inforbook's, 1996.
- Cabaleiro, B. (coord.) Automatización. Redes. Internet, *Educación y Biblioteca*, 1996, n. 70, p. 31-49.
- Tema del mes: Internet en el aula, *Cuadernos de Pedagogía*, 1997, n. 258, p. 53-79.
- Gallego, D.J; Alonso, C.M; Canton, I (coords.) *Integración curricular de los recursos tecnológicos*. Vilassar: Oikos-tau, 1996.
- Gros, B. (coord.) *Diseños y programas educativos*. Barcelona, Ariel, 1997.
- Martí, E. *Aprender con ordenadores en la escuela*. Barcelona, Horsori, 1992.
- Sancho, J. M. (coord.) *Para una tecnología educativa*. Barcelona, Horsori, 1994.

Les Eines Jurídiques del Mestre

PROFESSOR: Ramon PLANDIURA i VILACÍS

Lliure elecció. 3 crèdits.

PRESENTACIÓ:

El programa de l'assignatura respon a un triple objectiu:

- Destacar que els principis constitucionals tenen aplicabilitat a moltes de les situacions concretes de la vida diària.
- Donar a conèixer tot l'entramat de l'ordenament jurídic i competencial que afecta d'una o altra manera l'ensenyament.
- Subministrar als estudiants informació sobre tots aquells aspectes que poden ser d'utilitat per a l'exercici de la professió docent.

CONTINGUTS:

1. Valors i principis constitucionals i la seva garantia. Els principis jurídics de legalitat, jerarquia normativa, seguretat jurídica, publicitat de les normes... de l'article 9.3 de la Constitució.
2. Els drets i llibertats inespecíficament educatius a l'ensenyament: dret a la no discriminació, a la pròpia imatge, a la intimitat..., o llibertat ideològica, d'expressió i informació, d'associació...
3. L'ensenyament a l'article 27 de la Constitució. Antecedents i contingut. Lleis orgàniques que el despleguen: la LRU, la LODE, la LOOGSE, la LOPAGCD.
4. El sistema de competències. Les competències exclusives de i les competències de la Generalitat de Catalunya. Les lleis educatives del Parlament de Catalunya.
5. L'Ordenament jurídic supraestatal. El paper de la Declaració Universal de Drets Humans i d'altres Tractats i Acords Internacionals (Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals, Convenció relativa a la Lluita contra les Discriminacions a l'esfera de l'ensenyament...). Conseqüències de la pertinença a la Unió Europea (prioritats educatives, lliure circulació de professorat, titulacions...). Els Acords entre l'Estat espanyol i el Vaticà.
6. Les Administracions Educatives i no educatives. L'estructura del Departament d'Ensenyament. La inspecció educativa i els serveis educatius.
7. Les Administracions locals i les seves competències educatives: participació en la programació general de l'ensenyament, intervenció en la gestió dels centres públics, cooperació en la vigilància de l'escolaritat obligatòria, responsabilitat en la conservació, manteniment i vigilància dels centres públics.
8. L'organització dels estaments de la comunitat escolar. Drets i deures dels alumnes. Les associacions d'alumnes i les associacions de pares i mares d'alumnes.
10. La gestió dels centres públics a la LOPAGCD i al ROC. Els òrgans unipersonals, amb específica referència a la funció directiva. Els òrgans col·legiats (consell escolar i claustre): composició, atribucions i funcionament.
11. Els serveis escolars, amb especial referència al transport i al menjador.
12. El professorat de l'escola pública: el model constitucional d'empleat públic, les bases de l'Estat i la llei catalana. Particularitats de la funció pública docent.
13. L'escola privada i les diverses fórmules jurídiques de la seva titularitat. La participació de l'escola privada en la programació general de l'ensenyament: els concerts educatius i les especificitats dels centres concertats, entre altres, en la gestió, en l'admissió d'estudiants i en la regulació de les activitats complementàries, extraescolars i serveis.
14. El professorat de l'escola privada i la seva legislació laboral bàsica: contractació, cobertura social, vicissi-

- tuds de la relació, extinció.
15. Els drets col·lectius del professorat de l'escola pública i de la privada: sindicació, negociació col·lectiva i vaga.
 16. Les responsabilitats civil, administrativa, laboral i penal del professorat.
 17. El procediment administratiu i l'estructura judicial.

METODOLOGIA:

L'eina bàsica de treball serà la Constitució així com altres lleis estatals i autonòmiques d'especial interès per als objectius del curs, així com les diverses resolucions administratives i judicials que han estat dictades en relació a supòsits concrets. Es dedicarà una part de la classe a analitzar i discutir casos pràctics.

AVALUACIÓ:

Els estudiants hauran de resoldre per escrit els casos pràctics que es plantejaran a final de curs. L'avaluació, que també tindrà en compte la participació dels estudiants durant el curs, valorarà especialment els criteris lògics i jurídics utilitzats per a la resolució dels casos.

BIBLIOGRAFIA:

Durant el curs es subministrarà als estudiants material de treball divers (preceptes puntuals, resolucions, sentències). Convé que els estudiants disposin d'un exemplar de la Constitució i de l'Estatut d'Autonomia.

Les Festes Populars a l'Escola

PROFESSOR: Jacint TORRENTS i BUXÓ

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Aportar els coneixements bàsics que permetin apropar-se a la cultura popular i al calendari festiu escolar des d'una perspectiva global, entenent el sentit de la festa en el passat i en el present, facilitant al futur mestre la reflexió sobre les funcions de les festes en l'àmbit escolar.

Valorar les possibilitats educatives de les festes escolars com a elements de la cultura popular que milloren les relacions internes, que connecten amb l'entorn social i que permeten un tractament globalitzat de les diverses àrees del currículum.

CONTINGUTS:

1. La vivència humana del temps:
 - 1.1. Cosmovisió i temps. Temps cíclic i temps lineal.
 - 1.2. Temps sagrat i temps profà.
 - 1.3. Mites, calendari sagrat i temps festiu.
 - 1.4. Orígens dels calendaris. El calendari en la societat moderna.
 - 1.5. La festa, ahir i avui. Elements, funcions i context.
 - 1.6. El calendari festiu català. Orígens i evolució.
2. El patrimoni popular a l'escola:
 - 2.1. La cultura popular en l'àmbit escolar.
 - 2.2. Les festes a l'escola. Festes populars i festes comunals.
 - 2.3. El calendari de festes populars en les escoles catalanes. La Castanyada, Nadal, Els Tres Tombs, Carnestoltes, El cicle de Pasqua, Sant Jordi, Sant Ponç i Sant Joan.
 - 2.4. Les festes comunals.
3. Les festes escolars en les àrees curriculars:
 - 3.1. La vivència del temps a l'escola.
 - 3.2. La festa com a element motivador, centre d'interès, projecte de grup, eina d'animació, eina d'interacció amb el medi.
 - 3.3. Procediments i recursos per a la programació d'una festa escolar.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

Les exposicions a classe estaran recolzades per un dossier de textos escollits de la bibliografia, de lectura obligatòria, i per l'anàlisi de diversos materials sobre les festes.

Es realitzaran dos treballs:

- un treball de camp individual, sobre l'anàlisi del calendari festiu d'una comunitat humana (25%).
- un treball col·lectiu d'organització i realització d'una festa (25%).

Es realitzarà un examen final al mes de juny (50%).

Es tindrà en compte l'assistència, la participació a les classes i la motivació en la realització dels treballs.

BIBLIOGRAFIA GENERAL:

Campbell, J. *Las máscaras de Dios: Mitología occidental*. Madrid: Alianza Editorial, 1992.

Cardús, S. *Saber el temps. El calendari i la seva significació en la societat moderna*. Barcelona: Alta Fulla, 1985.

- Caro Baroja, J. *El Carnaval, La estación de amor i El estío festivo*. Trilogia. Madrid: Taurus, 1979, 1979 i 1984 (respectivament).
- Delgado, M. *La festa a Catalunya, avui*. Barcelona: Barcanova, 1992.
- Eliade, M. *Lo sagrado y lo profano*. Barcelona: Col. Punto Omega, n. 2, 1983.
- Fàbregas, X. *El fons ritual de la vida quotidiana*. Barcelona: Edicions 62, 1982.
- Hobsbawn, E. J. i Ranger, T. *L'invent de la tradició*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Janer i Manila, G. *Cultura popular i ecologia del llenguatge*. Barcelona: CEAC, 1982.
- Janer i Manila, G. *Pedagogia de la imaginació poètica*. Barcelona: Alta Fulla, 1986.
- Lévi-Strauss, C. *Mito i significado*. Madrid: Alianza Editorial, 1978.
- Llopart, D., Prat, J. i Prats, L. (eds.), *La cultura popular a debat*. Barcelona: Serveis de Cultura Popular / Alta Fulla, 1985.
- Llopart, D., Prat, J. i Prats, L. *La cultura popular a Catalunya. Estudiosos i institucions 1853-1981*. Barcelona: Serveis de Cultura Popular, 1982.
- Prat, J. *La mitologia i la seva interpretació*. Barcelona: Col. Coneguem Catalunya n. 7, Els llibres de la frontera.
- Prat, J. i Contreras, J. *Les festes populars*. Barcelona: Col. Coneguem Catalunya, n. 2, Els llibres de la frontera, 1987.
- Puig, A. i Colomer, J. *Les festes populars i l'infant*. 3 vols. Barcelona: La Llar del Llibre, 1977.

BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA:

- Amades, J. *Costumari català. El curs de l'any*. 5 vols. Barcelona: Salvat/Edicions 62, 1982.
- Artís-Gener, A. i Moya, B. *Festes populars a Catalunya*. Barcelona: Editorial HMB, 1980.
- Caballé, I. i Ibern, P. M. *El carnestoltes arenyenc al segle XIX*. Barcelona: Alta Fulla, 1985.
- Calendari de festes i tradicions. La Festa de la Mercè i El Carnaval de Barcelona*. Barcelona: Quaderns de divulgació cultural, Ajuntament de Barcelona, 1980 i 1984.
- Campmany, A. *Calendari de llegendes, costums i festes tradicionals catalanes*. 3 vols. Barcelona: Laia, 1978.
- Colomer, J. *Festes populars de Catalunya*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1978.
- Colomer, J. *Festa i Escola. Recursos per a les festes populars*. Barcelona: Graó, 1987.
- Direcció General de Turisme. *Festes i Tradicions de Catalunya*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1992.
- Diversos Autors. *Festes i tradicions a l'escola. Tardor-hivern. Primavera-estiu*. 2 vols. Barcelona: CEAC, 1989, 1990 (respect.).
- Fàbregas, X. *Cavallers, dracs i dimonis*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1976.
- Fundació Serveis de Cultura Popular. *Calendari de festes de Catalunya, Andorra i la Franja*. Barcelona: Alta Fulla, 1989.
- Obra social. *Ara ve Nadal. Les festes de la primavera*. Barcelona: Caixa de Barcelona, 1981 i 1983 (respect.).
- Violant i Simorra. *El llibre de Nadal*. R. Barcelona: Alta Fulla, 1983.

Didàctica de la Llengua Castellana

PROFESSORA: Carme RUBIO i LARRAMONA

Lliure elecció. 4,5 crèdits

INTRODUCCIÓ:

Aquesta assignatura està pensada especialment per a l'ensenyament de la llengua castellana dins un àmbit de parla catalana. Pretén donar eines per a treballar la llengua, sense donar per suposats coneixements que l'estudiant no té.

OBJECTIUS:

Els objectius bàsics del curs són, en primer lloc, establir la necessitat d'una metodologia específica en el tractament de la segona llengua i proporcionar recursos i estratègies per al treball d'aquesta matèria a l'escola. En segon lloc, també pretén que els estudiants adquireixin tècniques i recursos pel que fa a les qüestions de treball sistemàtic d'ortografia, gramàtica i lèxic

CONTINGUTS:

1. Introducció de la segona llengua
2. Habilitats perceptives:
 - La comprensió oral: programació, tècniques i recursos.
 - La comprensió lectora: programació, tècniques i recursos.
3. Habilitats productives:
 - L'expressió oral: programació, tècniques i recursos.
 - L'expressió escrita: programació, tècniques i recursos.
4. Aspectes del treball sistemàtic de llengua.
 - 4.1. L'ortografia:
 - El treball de l'ortografia a l'escola.
 - Interferències entre català-castellà.
 - Tècniques i recursos per al treball a classe.
 - 4.2. La gramàtica:
 - Programació i activitats del treball de gramàtica a l'escola.
 - Aspectes concrets de morfosintaxi.
 - 4.3. Lèxic i semàntica:
 - El treball del lèxic i semàntica a l'escola.
 - Aspectes bàsics del lèxic castellà.
 - Els diccionaris: classes i utilitats.

AVALUACIÓ:

Per a la nota final de l'assignatura es tindran en compte: la prova que els estudiants hauran de fer al final del curs; un treball individual d'observació i anàlisi de l'expressió escrita; els exercicis puntuals fets a classe o a casa, i la participació de l'estudiant a classe. Per poder fer mitjana, cal que tant la prova com el treball estiguin aprovats.

BIBLIOGRAFIA

- Alcina, J. y Bleca, J.M. *Gramàtica española*. Barcelona: Ariel, 1975.
Atwood, Beth. *Cómo desarrollar la lectura crítica*. Barcelona: Ceac, 1983.

- Bastons, C. i altres. *Nuevas cuestiones de didáctica de Lengua y Literatura en tiempos de reforma*. Barcelona: PPU, 1994.
- Battaner, M.P. i altres. *Introducción a la enseñanza de la Lengua y Literaturas españolas*. Madrid: Alhambra, 1986.
- Battaner, M.P. i Pujals i Pérez, G. *El vocabulari i l'escrit*. Barcelona: PPU, 1990.
- Esquer, Ramón. *Didáctica de la lengua española*. Madrid: Alcalá, 1971.
- Ferrandez/Ferreres/Sarramona. *Didáctica del lenguaje*. Barcelona: Ceac, 1982.
- Marcos Marín, Marcos. *Metodología del español como lengua segunda*. Madrid: Alhambra, 1982.
- Recasens, M. *Cómo jugar con el lenguaje*. Barcelona: Ceac, 1986.
- Sánchez, A. *Una metodología de la lengua oral*. Madrid: Escuela Española, 1983.
- Sánchez/Matilla. *Manual práctico de corrección fonética del español*. Madrid: SGEL, SA, 1974.
- Textos de didáctica de la Lengua y de la Literatura*. Barcelona: Graó, 1996.
- Torres, Federico. *Ortografía para todos*. Madrid: Paraninfo, 1982.
- Varela, Soledad. *La formación de palabras*. Madrid: Taurus, 1993.

Psicomotricitat, Cançó i Joc

PROFESSORA. Núria FRANC i BATLLE

Lliure elecció. 4,5 credits

OBJECTIUS:

Apropar-se als jocs i cançons tradicionals, populars i quotidians des de la intervenció psicomotriu analitzant els components emocionals, motrius, cognitius i socials que posen en joc.

Reflexionar sobre el concepte del JOC, la seva naturalesa i funcions.

Analitzar el sistema de relacions que "es posen en joc" en el joc.

CONTINGUTS:

1. Concepte de joc, naturalesa i funcions des de diferents aproximacions teòriques.
2. Cantarelles i cançons com a joc.
3. Tipus de relació que promouen el joc, les cançons i les cantarelles, sensacions que desvetllen i respostes que provoquen.
4. Components emocionals, motrius, cognitius i socials del joc, les cançons i les cantarelles.
5. Integració de les funcions mentals i motrius en el joc.
6. Incidència del joc en el desenvolupament de l'infant.

METODOLOGIA:

- Classes teòriques amb suport audiovisual i participació dels/les estudiants.
- Sessions pràctiques de joc i cançons relacionades amb els continguts teòrics.
- Estudi de vídeos d'aquestes activitats realitzades amb nens i nenes.
- Seguiment de l'elaboració dels treballs de grup.

AVALUACIÓ

Es farà a partir dels aspectes següents:

- Assistència, participació activa a classe i actituds (10%)
- Elaboració d'un treball pràctic individual (45%)
- Elaboració d'un treball teoricopràctic en grup (45%)

BIBLIOGRAFIA:

- Abeyà, E. «Deixem-los jugar». A *Infància*, gener 1998.
- Àngel, C. 1980. *El desenvolupament del comportament psicomotor dels nens*. Barcelona: Fontanella.
- Bruner, J. 1984. *Acción, pensamiento y lenguaje*. Madrid: Alhambra Longan.
- Casals, E; Defis, O. 1999. *Educación infantil y valores*. Desclée de Brouwer.
- Elkonin, D.B. 1978. *Psicología del juego*. Madrid: Pablo del Rio.
- Huizinga, J. 1998. *Homo ludens*. Madrid: Alianza Editorial.
- Linaza, J. L. 1991. *Jugar y aprender*. Madrid: Alhambra Longan.
- Ortega, R 1992. *El juego infantil y la construcción social del conocimiento*. Sevilla: Ailar.
- Ortega, R. 1995. *Jugar y aprender*. Sevilla: Diada Editorial.
- Puigmire-Story, M. C. 1992. *El juego espontáneo*. Madrid: Narcea.
- Renau, M.D. «De la imitació al joc simbòlic». A *Infància*, n. 4, 1981.
- Sellarès, R. «Fem lloc al joc». A *Infància*, gener-febrer 1999.
- Thió del Pol, C. «Paper de l'educador en el joc del nen». A *Infància*, n. 55, 1990.

Tonucci, F. «Qui té ganes, encara, de perdre el temps amb els infants? Apunts per una pedagogia de la lentitud». A *Temps d'educació*, n. 17, 1997.

Vigotski, L.S. 1988. *Pensament i llenguatge*. Vic: Eumo Editorial.

Taller de Creativitat

PROFESSOR: Josep VERNIS i BURÉS

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura és un taller obert a la creació artística, a l'experimentació de materials i procediments, i a la recerca individual de l'estudiant amb l'assessorament del professor per materialitzar amb la màxima llibertat una obra pictòrica de creació personal.

CONTINGUTS:

1. La idea:

- 1.1. L'anotació.
- 1.2. Esquemes i esbossos (mida, format, proporció).
- 1.3. Tècniques (eines, materials i suports).
- 1.4. Elaboració.
- 1.5. Anàlisi del resultat final.

AVALUACIÓ:

L'avaluació es farà a partir de les actituds i dels resultats dels treballs.

BIBLIOGRAFIA:

Argan, G.C. *El arte moderno*. Madrid: Akal, 1991.

Maltese, C. *Las técnicas artísticas*. Madrid: Cátedra, 1990.

Pedrola, A. *Materials, procediments i tècniques pictòriques*. Barcelona: Barcanova, 1990.

NOTA: Per matricular-se de l'assignatura és imprescindible comptar amb l'autorització prèvia del professor.

Història de la Infància

PROFESSOR: Joan SOLER i MATA

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'assignatura pretén apropar-se a l'evolució del concepte d'infància al llarg de la història i a la diversitat de situacions i de models infantils en les diferents cultures.

La visió històrica ha de facilitar la comprensió de la realitat actual de la infantesa i oferir pistes per a plantejar-se la tasca educativa.

CONTINGUTS:

1. Aproximació al concepte d'infància. La infantesa, es va descobrir o fou inventada?
2. Els infants a l'Antiguitat clàssica.
Esparta: els nens al servei de la polis. La vida familiar a la democràcia d'Atenes. Roma: la patria potestas i l'autoritat del paterfamilias sobre els fills. Les relacions nen-adult. El rebuig dels fills: abandonaments i infanticidis.
La cultura judeocristiana: dels ritus hebreus a la protecció del cos i l'ànima de l'infant.
3. La infància invisible i la cultura oral de l'edat Mitjana.
Oblats, expòsits, criats, aprenents i escuders. Les causes de la mortalitat infantil.
La diversitat cultural a l'Europa medieval: el naixement i la criança dels nens en les famílies àrabs, jueves i cristianes.
4. La vida dels infants a partir del Renaixement.
La naturalesa infantil i l'al·letament: la mare i la dida. Infants i col·legials. L'evolució demogràfica i la població infantil. La preocupació pública envers la infància.
5. La comunitat, l'Estat i la família durant l'Antic Règim.
L'atenció i l'educació de la infància segons J. Locke.
L'impacte de l'*Emili* de Rousseau.
L'evolució de la protecció a la infància.
6. El món contemporani i la descoberta de l'infant.
L'infant com a centre de la vida familiar. La industrialització i les condicions del treball infantil a les fàbriques. La influència del progrés de la medicina i de la higiene: la pediatria i la puericultura.
La vida dels nens en el segle dels nens: la família i l'escola. Les celebracions de festes i les vacances escolars. Els jocs infantils i les joguines.
El desenvolupament de la psicologia infantil.
7. La Declaració Universal dels Drets de l'Infant de 1959 i la Convenció sobre els Drets dels Infants de 1989.
La Cimera Mundial sobre la Infància de 1990.
Les actuals lleis de protecció de la infància a Catalunya i Europa.
8. El paper de l'infant en les diverses cultures actuals.
Nens del Nord i nens del Sud. Problemàtiques actuals entorn de la infància.
Els informes anuals de la UNICEF sobre l'estat mundial de la infància.
9. La infància a la literatura i al cinema.
Models d'infant i literatura: el nen feliç, el nen crític i el nen tràgic. Nens estàtics i nens dinàmics. La *bildungroman* o novel·la de formació.
L'anàlisi de la infància a través de 100 anys de cinema. El cinema amb nens i el cinema per a nens.

METODOLOGIA:

Les sessions de classe constaran d'exposicions per part del professor i activitats de treball i estudi: comentaris de pel·lícules i altres documents visuals, comentaris de textos i documents escrits, treballs de recerca i altres activitats complementàries: possibilitat d'alguna sortida i de xerrades-col·loqui a la classe.

A l'inici del curs es donarà un dossier amb les orientacions i el calendari de treball i amb materials fotocopiats. També s'indicaran les lectures obligatòries.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà de forma continuada a partir de l'assistència i la participació dels estudiants a la classe i de la valoració de les activitats realitzades al llarg del curs. Caldrà fer la lectura i el comentari crític d'un llibre relacionat amb la temàtica de l'assignatura i redactar un article sobre un tema del programa de l'assignatura seguint les orientacions que es donaran a classe.

La nota global de l'assignatura serà la suma dels resultats obtinguts en els tres apartats:

a) Assistència, participació i activitats a classe: 2 punts.

b) Comentari de la lectura: 4 punts.

c) Article sobre un tema del programa: 4 punts.

També cal tenir present que per aprovar cal superar satisfactòriament cadascun dels tres apartats.

BIBLIOGRAFIA:

Alsinet, C. *El bienestar en la infancia*. Lleida: Pagès, 2000.

Ariès, Ph. *El niño y la vida familiar en el Antiguo Régimen*. Madrid: Taurus, 1987.

Bellamy, C. (dir.) *Estado mundial de la infancia 2000*. Ginebra: Unicef, 2000.

Borrás, J.M. (dir.). *Historia de la infancia en la España contemporánea (1834-1936)*. Madrid: Min. Trabajo y Asuntos Sociales, 1996.

Carbonell, J.; Torrents, R.; Tort, T.; Trilla, J. *Els grans autors i l'escola*. Vic: Eumo Editorial, 1987.

Cots, J. *La declaración universal dels drets de l'infant*. Barcelona: Edicions 62/ Rosa Sensat, 1979.

De Mause, Ll. *Historia de la infancia*. Madrid: Alianza, 1982.

De Senillosa, I. *El dret a ser nen*. Barcelona: Intermón, 1993.

Delgado, B. *Historia de la infancia*. Barcelona: Ariel, 1998.

Díaz-Plaja, A.; Postigo, R.M. La infancia literaria, *Revista CLIJ*, n. 52, juliol/agost 1993.

Diversos Autors. Historia de la infancia y de la juventud, *Revista de Educación*, 281, 1986.

González-Agàpito, J. *Ser infant abans d'ara*. Barcelona: Rosa Sensat - Temes d'Infància, 1989.

Levi, G.; Schmitt, J.C. (dir.). *Historia de los jóvenes*. Madrid: Taurus, 1996. 2 volums.

Lozano, C. *La escolarización*. Barcelona: Montesinos, 1980.

Monestier, M. *Los niños esclavos*. Madrid: Alianza, 1999.

Moss, P.; Phillips, A. *Ser infant a Europa, avui*. Barcelona: Rosa Sensat - Temes d'Infància, 1990.

Paja, J.A. *La convención de los derechos del niño*. Madrid: Tecnos, 1998.

Polanco, J.L. Los derechos del niño en la literatura infantil, *Revista CLIJ*, n. 73, juny 1995, p. 24-36.

Postman, N. *La desaparició de la infantesa*. Vic: Eumo Editorial, 1990.

Rousseau, J.J. *Emili o de l'Educació*. Vic: Eumo Editorial, 1985.

Santolaria, F. *Marginación y educación*. Barcelona: Ariel, 1997.

Torrecilla, L. *Niñez y castigo. Historia del castigo escolar*. Universidad de Valladolid, 1998.

Viguer, P.; Serra, E. *La infancia de fin de siglo*. Madrid: Síntesis, 1998.

Vídeo Didàctic

PROFESSOR: Miquel PÉREZ i MAS

Lliure elecció. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

Adquirir els coneixements i les habilitats tècniques elementals que permetin als estudiants l'aplicació pràctica de la tècnica videogràfica en el marc escolar i descobrir-ne, al mateix temps, les possibilitats expressives.

CONTINGUTS:

1. Fonaments tecnològics de l'audiovisual magnètic:
 - 1.1. Generació, enregistrament i reproducció electròniques.
 - 1.2. Característiques de la imatge electrònica.
 - 1.3. Formats, sistemes i estàndards de vídeo.
2. La càmera de vídeo, el magnetoscopi i el monitor: tipologies, configuracions, connexions i controls.
3. Característiques del llenguatge audiovisual electrònic.
4. Producció d'un videograma.
 - 4.1. Preparació i guionització.
 - 4.2. Realització.
 - 4.3. Postproducció.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

Es tracta d'una assignatura totalment pràctica que es desenvoluparà en un plató de vídeo o sala d'audiovisuals. En acabar el curs els estudiants hauran produït, per grups de tres o quatre estudiants, dos videogrames amb els quals es durà a terme l'avaluació de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

- Ferrés, J.; Bartolomé, A.R. *El vídeo, enseñar vídeo, enseñar con el vídeo*. Barcelona: Gustavo Gili, 1991.
- Ferrés, J.; Prats, J. *Per una didàctica del vídeo*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament d'Ensenyament, 1990.
- Mallas, S. *Vídeo y enseñanza*. Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 1985.
- Pérez, M. *Diccionari dels mitjans audiovisuals*. Vic: Eumo Editorial, 1995.
- Soler, Ll. *La televisión, una metodología para su aprendizaje*. Barcelona: Gustavo Gili, 1988.

Fenòmens Naturals de la Terra i el Cosmos

PROFESSOR: Josep AYATS i BANCELLS

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Presentar als futurs mestres les eines i els recursos necessaris per a la descoberta dels fenòmens naturals que tenen lloc en l'entorn on vivim, i donar-ne una interpretació senzilla.

PROGRAMA:

1. L'Univers i el Sistema Solar.
 - 1.1. Els instruments de l'astrònom (telescopi...).
 - 1.2. Els planetes del Sistema Solar.
 - 1.3. La cosmologia moderna («Big Bang», forats negres...).
 - 1.4. Llei de la Gravitació Universal (moviments planetaris, satèl·lits artificials...).
2. L'atmosfera i el clima.
 - 2.1. Estructura i composició. La capa d'ozó i la radiació solar. Insolació.
 - 2.2. L'aigua a l'atmosfera. Núvols. Humitat. Precipitació.
 - 2.3. Circulació atmosfèrica: masses d'aire, fronts, vents, tempestes (llamps i trons).
 - 2.4. Principals tipus de clima a Catalunya.
 - 2.5. Canvi climàtic. Efecte hivernacle. Fenòmens periòdics (El «Niño»...).
3. La Hidrosfera.
 - 3.1. Oceans i mars (les marees). Fenòmens extraordinaris?
 - 3.2. Corrents d'aigua (corrents marins, els rius, els llacs).
 - 3.3. L'erosió. Desertització.
4. La Terra.
 - 4.1. Formació dels continents. Tectònica de plaques.
 - 4.2. Terratrèmols. Ones sísmiques.
 - 4.3. Energia interna de la Terra: volcans.
 - 4.4. Magnetisme terrestre. La brúixola.
5. Fonts d'energia del nostre planeta.
 - 5.1. Energia nuclear: avantatges i catàstrofes.
 - 5.2. Centrals hidroelèctriques (embassaments).
 - 5.3. Fonts energètiques alternatives.

METODOLOGIA:

L'assignatura es desenvoluparà seguint el següent esquema per a l'estudi de cada punt del programa:

- Presentació del fenomen.
- Anàlisi.
- Interpretació.

El professor serà qui, fonamentalment, presentarà els fenòmens i en donarà la interpretació. L'anàlisi de cada fenomen serà una tasca a realitzar, bàsicament, pels estudiants.

Es contempla també la possibilitat d'introduir alguna modificació en el programa en funció d'esdeveniments d'actualitat que s'emmarquin en el context de l'assignatura.

AVALUACIÓ:

Cada estudiant haurà de presentar un treball, individualment o en grups de dues persones, sobre un fenomen natural concret prèviament acordat amb el professor. Aquest treball s'haurà d'exposar a classe i la nota representarà el 40% de la nota final de l'assignatura.

Al final de quadrimestre es farà un examen global que també representarà el 40% de la nota final.

El 20% restant sortirà de les intervencions en les discussions que es plantejaran a l'aula i de la documentació sobre fets d'actualitat que s'emmarquin en el context del programa de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Gil, A.; Olcina, J. *Diccionario de Climatología*. Madrid: Acento Editorial, 1998.

Hewitt, P.G. *Conceptos de Física*. Mèxic: Limusa, 1992.

Rodríguez, A. *Quin temps farà?* Barcelona: Proa, 1988.

Tarbuck, E.J.; Lutgens, F.K. *Ciencias de la Tierra. Una introducción a la Geología Física*. Madrid: Prentice Hall, 1999.

The Visual Dictionary of the Universe. London: Dorling Kinderley, 1997.

Adicionalment es proposaran lectures de llibres i articles específics sobre els diferents fenòmens que s'estudien a l'aula.

Civilització i Cultura Anglosaxones

PROFESSOR: Ronald PUPPO

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

Familiaritzar l'estudiant tant amb les societats angloparlants actuals com amb les fites cabdals de la civilització i la cultura anglosaxones: l'actualitat; la civilització anglosaxona des dels seus inicis; l'evolució del constitucionalisme i del parlamentarisme; crisis i canvis socials profunds; les expressions artístiques i literàries més característiques; el seu lloc en el món. Així mateix, l'estudiant coneixerà alguns dels documents polítics i dels assaigs més representatius d'aquesta trajectòria, com també coneixerà a grans trets l'evolució de la llengua anglesa, les influències que l'han conformada i, de retruc, el ressò que ha tingut arreu del món.

METODOLOGIA:

Atesa la gran envergadura dels continguts del curs, es farà una aproximació temàtica que faci possible:

- esbrinar la significació essencial dels esdeveniments i tendències més rellevants.
- contactar amb els punts de referència historicoculturals dels angloparlants.
- contemplar els aspectes universals/particulars d'aquests punts de referència.
- descobrir i/o cultivar un sentit d'apreciació crítica no solament envers la civilització anglosaxona, sinó també envers la pròpia.

Per tant, lluny de cenyir-nos tan només fets, en farem una anàlisi crítica –saber, relacionar aquests fets amb altres fets, idees, institucions o conflictes destacats– tot bellugant, com si diguéssim, l'objecte d'estudi sota el microscopi de la mirada retrospectiva, que no deixa mai, però, d'abrigar elements subjectius.

PROGRAMA:

1. La Gran Bretanya i la República d'Irlanda, avui:
 - 1.1. Geografia.
 - 1.2. La societat.
 - 1.3. El sistema polític.
 - 1.4. Algunes qüestions actuals.
2. Els Estats Units d'Amèrica, avui:
 - 2.1. Geografia
 - 2.2. La societat.
 - 2.3. El sistema polític.
 - 2.4. Algunes qüestions actuals.
3. La Gran Bretanya romana i la conquesta anglosaxona:
 - 3.1. La influència romana.
 - 3.2. L'anglès antic: l'època, la llengua, la literatura.
4. La conquesta normanda i l'anglès mitjà:
 - 4.1. La influència francesa.
 - 4.2. «Common law» i els orígens del constitucionalisme.
 - 4.3. L'anglès mitjà i la literatura de l'època.
5. Els celtes:
 - 5.1. La civilització i les llengües celtes.
 - 5.2. El llegat celta.
6. L'ascens del món anglosaxó modern:

- 6.1. L'Anglaterra dels Tudor i el País de Gal·les.
- 6.2. La Revolució anglesa i el parlamentarisme.
- 6.3. El Regne Unit i Irlanda.
- 6.4. La Revolució nord-americana.

AVALUACIÓ:

La nota final serà la mitjana de dues proves escrites (40% cada una) i una exposició en grup a classe (20%).

BIBLIOGRAFIA:

1. Material de classe: antologia de lectures (fotocòpies).
2. Per a cada bloc del temari el professor facilitarà la bibliografia adient.

Estratègies Metodològiques al Segon Cicle d'Educació Infantil. La Vida al Parvulari

PROFESSORA: Maite PUJOL i MONGAY

Lliure Elecció. 4,5 crèdits

OBJECTIUS:

Prendre contacte amb diverses metodologies de treball al parvulari, mitjançant l'anàlisi, la reflexió i la comparació.

Aprofundir en aspectes pedagògics específics del parvulari relacionats amb l'organització de l'espai i el temps, i amb l'agrupació dels estudiants.

Conèixer propostes didàctiques innovadores pròpies del cicle.

PROGRAMA:

1. Revisió del marc general psicopedagògic de l'educació al parvulari.
 - 1.1. Els trets psicopedagògics característics dels infants de 3 a 6 anys com a eina educativa.
 - 1.2. Criteris metodològics i organitzatius de la intervenció educativa al parvulari.
 - 1.3. La construcció del coneixement al parvulari: algunes idees bàsiques.
2. Anàlisi d'algunes estratègies metodològiques.
 - 2.1. Tallers.
 - 2.2. Racons.
 - 2.3. Projectes.
 - 2.4. Grups flexibles.
 - 2.5. Llibres de classe.
 - 2.6. Sortides i visites.
 - 2.7. Festes.
 - 2.8. Altres estratègies a l'entorn de les àrees del currículum.

METODOLOGIA:

L'assignatura es desenvoluparà mitjançant exposicions orals per part de la professora, anàlisis col·lectives i en petit grup al voltant de documents diversos (textos, audiovisuals, materials escolars...), la realització col·lectiva d'un projecte de treball i la visita a un parvulari.

AVALUACIÓ:

L'avaluació serà continuada i valorarà:

- l'assistència i la participació activa a la classe
- la realització d'una prova escrita en la qual s'haurà de reflexionar sobre la relació teoria i pràctica.
- els comentaris i reflexions orals i escrites sobre lectures realitzades.
- l'elaboració d'un dossier de síntesi realitzat en grup sobre una de les estratègies metodològiques treballades.

BIBLIOGRAFIA:

Bassedas, E.; Huguet, T. i Solé, I. *Aprendre i ensenyar a l'ed. infantil*. Barcelona: Graó, 1998.

Bernal, Defis, Pujol. *L'educació infantil: una nova etapa*. Col. MIE, n. 6. Barcelona: Graó/ICE de la UB, 1996.

Du Saussois, N; *Actividades en talleres para guarderías y preescolar*. Madrid: Editorial Cincel, 1988.

- Figueras, C.; Pujol, M.A. *Els racons de treball*. Vic: Eumo Editorial, 1988.
- Hernández, F; Ventura, M. *La organización del currículum pro proyectos de trabajo*. Barcelona: Graó/ICE (UB) Col. MIE n. 6, 1992.
- Laguia, M.J.; Vidal, C. *Racons d'activitat a l'escola bressol i al parvulari*. Barcelona: Graó, 1987.
- Molina, L.; Jiménez, N. *La escuela infantil. Acción y participación*. Barcelona: Paidós, 1992.
- Pujol, M. Habitar el aula. *Cuadernos de Pedagogía*, n. 226. Barcelona: Fontalba, juny de 1994.
- Pujol, M.; Roca, N. *Treballar per projectes a parvulari*. Vic: Eumo Editorial, 1991.
- Selmi, L.; Turrini, A. *La escuela infantil a los tres años*. Madrid: Morata/M.E.C., 1988.
- Selmi, L.; Turrini, A. *La escuela infantil a los cuatro años*. Madrid: Morata/M.E.C., 1989.
- Selmi, L.; Turrini, A. *La escuela infantil a los cinco años*. Madrid: Morata/M.E.C., 1989.
- Torrents, M.; Torrents, C. *Per una escola sobre mínims*. Vic: Eumo Editorial, 1991
- Trueba, B.; *Talleres integrales en Educación Infantil*, Madrid: Ediciones de la Torre, 1989.
- Vayer, P.; Duval, A. i Roncín, Ch. *Una ecología de la escuela*. Barcelona: Paidós, 1993.

En el seu moment es proporcionarà la bibliografia específica de revistes educatives adequada als diferents aspectes que es vagin desenvolupant.

Procés d'Aprenentatge del Càlcul de 3 a 8 Anys

PROFESSOR: Àngel ALSINA I PASTELLS

Lliure elecció: 3 crèdits

OBJECTIUS

- Entendre la matemàtica com a instrument per al desenvolupament del pensament lògicomatemàtic, com a llenguatge per a expressar aspectes matemàtics de la realitat i com a base per adquirir la noció de quantitat.
- Conèixer el procés d'aprenentatge del càlcul en els nens de les primeres edats d'escolarització: fases, problemes que poden aparèixer, etc.
- Oferir materials i recursos que faciliten l'adquisició del càlcul, i preparar activitats adequades per als nens i nenes.

CONTINGUTS

Tema 1. Aspectes introductoris

1.1. Què és la matemàtica.

1.2. El paper de la matemàtica dins el currículum d'educació infantil-primària.

Tema 2. Aplicacions del treball de lògica matemàtica per a l'adquisició del concepte de quantitat.

2.1. La lògica matemàtica de 3 a 8 anys.

2.2. Paral·lelisme entre el treball qualitatiu i el quantitatiu.

Tema 3. Procés d'adquisició del concepte de quantitat.

Tema 4. El treball quantitatiu a Parvulari (3-6 anys).

4.1. Identificar, definir i/o reconèixer quantitats: les agrupacions. Aspectes teòrics i orientacions didàctiques.

4.2. Relacionar quantitats: relacions entre conjunts, correspondències quantitatives i seriacions. Aspectes teòrics i orientacions didàctiques.

4.3. Operar amb quantitats: aspectes teòrics i orientacions didàctiques.

Tema 5. La numeració i el càlcul a C.I. de Primària (6-8 anys)

Tema 6. El joc com a recurs per a l'aprenentatge de la numeració i el càlcul de 3 a 8 anys.

METODOLOGIA

Les classes tindran dues parts diferenciades:

- a) exposició teòrica dels continguts.
- b) una part de treball pràctic en grups.

AVALUACIÓ

- Un examen i un treball de grup que es farà majoritàriament a classe.
- Activitats pràctiques de classe

Nota global de l'assignatura:

. L'examen equival al 70% de la nota total de l'assignatura.

. El 30% restant s'ha d'assolir amb els treballs pràctics que s'aniran fent a l'aula.

BIBLIOGRAFIA

Alsina, C. i altres. *Ensenyar matemàtiques*. Barcelona: Graó, 1995

Bermejo, V. *El niño y la aritmética*. Barcelona: Paidós, 1990.

Canals, M.A. *Per una didàctica de la matemàtica a l'escola. I. Parvulari*. Vic: Eumo Editorial, 1992.

- Castro, E. i Rico, L. *Números y operaciones. Fundamentos para una aritmética escolar*. Madrid: Síntesis, 1987.
- Freinet, C. i Beaugrand, M. *L'ensenyament del càlcul*. Barcelona: Laia, 1973.
- Giménez, J. i Gironde, L. *El càlcul a l'escola*. Barcelona: Graó, 1990.
- Jaulin-Mannoni, F. *Las cuatro operaciones básicas de las matemáticas*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1980.
- Kamii, C. *El número en la educación preescolar*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1984.
- Kamii, C. *El niño reinventa la aritmética I*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1982.
- Kamii, C. *Reinventando la aritmética II*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1992.
- Kamii, C. *Reinventando la aritmética III*. Madrid: Aprendizaje Visor, 1995.
- Piaget J. i Szeminska. *Génesis del número en el niño*. Buenos Aires: Guadalupe, 1982
- Piaget; j. i Inhelder, B. *El desarrollo de las cantidades en el niño*. Barcelona: Nova Terra, 1971.

Perfeccionament de la Llengua Anglesa II

PROFESSORA: Anna VALLBONA i GONZALEZ

Lliure Elecció. 4.5 crèdits.

Per cursar aquesta assignatura és imprescindible haver cursat o estar cursant l'assignatura de *Fonètica de l'Anglès*.

OBJECTIUS:

L'objectiu fonamental és l'estudi i la utilització de les principals característiques de *stress, rhythm amb intonation* de la llengua anglesa. Es tracta d'un curs pràctic a fi d'ajudar els estudiants a millorar la seva expressió oral. S'analitzaran, també alguns aspectes de la didàctica de la fonètica.

PROGRAMA:

1. Stress

- 1.1. Syllables and stress. Different stress patterns in words.
- 1.2. English word stress rules.
- 1.3. Suffixes, prefixes and stress rules.
- 1.4. Unstressed syllables and unstressed words.

2. Rhythm and Stress. Different ways of using stress in sentences to convey specific meanings.

- 2.1. Syllables, stress and rhythm.
- 2.2. Unstressed syllables and rhythm.
- 2.3. Rhythm and shifting stress.

3. Intonation

- 3.1. Prominent words.
- 3.2. Falling and rising tones.
- 3.3. Reasons for falling and rising tones.
- 3.4. Tonic words. Reasons for the choice of the tonic words.

4. *Connected Speech*. The differences between the pronunciation of words in isolation and the pronunciation of words in connected speech.

4.1. Linking words together:

- a. Consonant + vowel.
- b. Vowel + consonant.
- c. Consonant + consonant

4.2. Sounds that link words.

4.3. Short sound and sounds that are missed out.

5. Fonètica de l'anglès i la seva didàctica.

AVALUACIÓ:

L'avaluació serà continuada. La nota final serà la mitjana de les notes dels treballs realitzats durant el curs juntament amb la nota de l'examen. Hi haurà dos treballs: un «projecte» on s'hauran d'aplicar els coneixements adquirits durant el curs i una presentació a classe sobre algun dels aspectes de didàctica tractats durant el curs.

BIBLIOGRAFIA:

- Brown, G. *Listening to Spoken English*. Longman, 1993
Cook, V. *Using Intonation*. Longman, 1989.

- Gimson, A.C. *An Introduction to the Pronunciation of English*. Edward Arnold, 1989.
- Kenworthy, J. *Teaching English Pronunciation*. Longman, 1987.
- Roach, P. *English Phonetics and Phonology*. CUP, 1983.
- Wells, J.C. *Longman Pronunciation Dictionary*. Longman, 1990.

Perfeccionament de la Llengua Anglesa I

PROFESSORA: Núria MEDINA i CASANOVAS

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

OBJECTIUS:

- Perfeccionar el domini de la llengua anglesa en les quatre habilitats: escoltar, llegir, parlar i escriure.
- Millorar la comprensió oral i escrita dels diferents registres lingüístics.
- Familiaritzar l'estudiant amb situacions lingüístiques reals.

CONTINGUTS:

1. Reading:

- 1.1. Reading of articles from current English and American newspapers and magazines.

2. Listening:

- 2.1. Listening to dialogues and monologues and other kinds of texts from speakers of different linguistic origin.
- 2.2. Watching videos.
- 2.3. Listening to real t.v. programs.

3. Writing:

- 3.1. Writing about different topics and in different styles.

4. Speaking:

- 4.1. Discussions.
- 4.2. Interviews.

5. Project Work:

- 5.1. Using realia to build real situations.
- 5.2. Interviews.
- 5.3. Organising activities for students in the Primary classroom.

AVALUACIÓ:

La participació, assistència i actitud a classe constituïran la nota de curs.

Presentació de treballs realitzats durant el curs.

BIBLIOGRAFIA:

- Aitken, R. *Play it by Ear*. Nelson, 1986.
- Aitken, R. *Take it as Read*. Nelson, 1986.
- Aitken, R. *The Last Word*. Nelson, 1986.
- Aitken, R. *Freestyle*. Nelson, 1986.
- Fowler, W.S.; Pidcock, J. *New First Certificate English. Book 1*. Nelson, 1984.
- Grundy, P. *Newspapers*. Oxford U.P., 1993.
- Land, G. *What's in the News?* Longman, 1989.
- Maley, A. *Speaking Intermediate*. Oxford: Oxford Supplementary Skills, 1989.
- Schinke-Llano, L. *Time. Selection of articles*. National Textbook Company, 1990.
- Thorn, M. *Listening 4. Cassell's Foundation Skills Series*. Nelson, 1988.
- Walter, C. *Authentic Reading*. Cambridge: Cambridge University Press, 1983.

Diccionaris:

Oxford Wordpower Dictionary. Oxford: Oxford University Press, 1993.

Diccionari Català/Anglès - Anglès/Català. Barcelona: Gran Enciclopèdia Catalana, 1983.

Word Selector anglès-català. Cambridge U.P., 1995.

Language Activator. Longman, 1993.

Revistes:

Practical English Teaching.

It's magazine.

Apac of News.

Speak Up.

Taller d'Expressió Oral en Llengua Anglesa

PROFESSORA: Anna VALLBONA i GONZÁLEZ

Lliure elecció. 4'5 crèdits.

OBJECTIUS:

L'objectiu principal d'aquesta assignatura és posar en pràctica les habilitats comunicatives de la llengua a fi que l'estudiant pugui desenvolupar-se de forma correcta en situacions socials.

CONTINGUTS:

Es treballaran temes que facin referència a l'actualitat del moment, es parlarà de temes de la vida quotidiana i també temes directament relacionats amb l'educació; periodicament es llegiran i comentaran a classe temes dels suplementos d'educació de diaris anglesos com *The Times*, *The Guardian*, *The Independent*.

Sempre que el professor ho cregui convenient o que els estudiants ho demanin es faran activitats controlades per tal de clarificar aspectes gramaticals o d'ampliar vocabulari d'una àrea concreta.

AVALUACIÓ:

L'estudiant haurà de realitzar una prova de doblatge d'un vídeo i una exposició oral durant el quadrimestre. L'assistència regular a classe és un element imprescindible. Caldrà assistir a un 80% de les sessions i prendre part activa en cada sessió. La nota final serà la mitjana de les dues proves més la nota de curs.

Atenció Individualitzada a Alumnes amb Necessitats Educatives Especials

COORDINACIÓ: Manel Dionís COMAS i MONGAY

PROFESSORS-TUTORS: Professors del Departament d'Educació Especial.

Lliure elecció. 4,5 crèdits.

Només s'hi poden matricular estudiants de 3r curs d'Educació Especial.

Cal comptar amb l'autorització del Coordinador per poder-s'hi matricular.

OBJECTIU:

Elaborar un programa/treball/experiència per a un estudiant o grup reduït d'estudiants amb Necessitats Educatives Especials, que dins o fora del context de l'aula i d'acord amb les prioritats del programa de curs es pugui portar a terme i avaluar per part de l'estudiant de l'especialitat.

CONTINGUT:

1. Treballar sobre un contingut curricular dins l'àmbit de l'aula o de l'escola.
2. Treballar sobre un contingut curricular o transversal molt específic o nou dins l'àmbit de l'aula o de l'escola.
3. Planificar, portar a terme i avaluar continguts curriculars a la comunitat.
4. Planificar, portar a terme i avaluar continguts curriculars a la llar.
5. Planificar, portar a terme i avaluar continguts curriculars de lleure.

METODOLOGIA:

El pla de treball s'acordarà al principi de curs conjuntament entre el professor de la Facultat d'Educació, el mestre-tutor de l'escola i l'estudiant: serà llavors que es marcaran les característiques de les tasques a fer amb els estudiants d'educació especial.

Es podran fer en l'àmbit de les deficiències: mental, motòrica, auditiva, visual, i en trastorns de conducta i del llenguatge.

Aquesta col·laboració es durà a terme en escoles amb les quals, prèviament, la Facultat d'Educació haurà establert les condicions del treball a realitzar-hi, i d'acord també amb els equips de professionals responsables de la integració-atenció dels alumnes amb NEE (Equips de suport a la integració, EAP, Centres d'Educació Especial, Atenció precoç, etc.).

L'horari serà de dues hores al dia, dos cops per setmana. La concreció de l'horari es farà en funció de les necessitats de cada proposta i de les escoles. El còmput d'hores totals estarà al voltant de les 90 hores per curs. El calendari d'estada a les escoles respectives serà de la darrera setmana d'octubre a la darrera setmana de maig.

L'assignatura «Pràctiques III» s'haurà de realitzar a la mateixa escola.

AVALUACIÓ:

L'avaluació constarà de:

1. Dossier-memòria de l'activitat feta. Aquesta memòria no ha de superar les deu-dotze pàgines i ha d'incloure els següents aspectes:
 - 1.1. Característiques de la població atesa.
 - 1.2. Programes que s'han aplicat: procediment, materials...
Avaluació-registre del progrés.
 - 1.3. Valoració de l'assignatura.
2. Assistència.
3. Valoració conjunta mestre-tutor amb el professor-tutor de la part més pràctica.
4. Participació i iniciativa de l'estudiant.

Seminari de Cooperació amb Centreamèrica

COORDINADORS: Jaume CARBONELL i SEBARROJA
Isabel CARRILLO i FLORES

Lliure elecció: 3 crèdits

OBJECTIUS:

1. Introduir els estudiants en la realitat i el desenvolupament a Centreamèrica.
2. Aproximar-se a Guatemala i conèixer la seva població, el seu entorn natural, la seva evolució històrica, la situació política, econòmica, social, ...
3. Conèixer el sistema educatiu de Guatemala, la formació de mestres, i la realitat educativa de les escoles.
4. Formar-se en el tema de l'educació i els drets humans i preparar el disseny de projectes didàctics que puguin ser aplicats a les escoles durant el període de pràctiques.
5. Mantenir intercanvis amb ONG i cooperants que desenvolupin projectes de cooperació educativa a Guatemala.

CONTINGUTS:

1. La realitat de Centreamèrica.
2. Guatemala: entorn humà i natural.
3. Història, present i nous reptes: els acords de pau i els drets humans.
4. Les ONGs i els projectes de cooperació.
5. Les pràctiques a escoles i la vida a Guatemala.

METODOLOGIA:

Els continguts es treballaran a partir d'explicacions, de lectures, debats, anàlisi de premsa i vídeos, intercanvi amb persones amb experiència de cooperació, conferències, visites a ONG, ...

Durant el desenvolupament del seminari les/els estudiants buscaran documentació per tal de realitzar els treballs de reflexió individual i de grup a l'entorn dels continguts treballats al seminari. A més, recolliran informació sobre salut, dades del país, experiències d'escola..., que permetin preparar les pràctiques i aportar material bibliogràfic i didàctic.

AVALUACIÓ:

L'avaluació positiva requereix, com a condició prèvia, l'assistència i la participació a les diferents sessions de treball. A més, caldrà realitzar:

- Treballs individuals i en grup sobre els continguts del seminari.
- Dissenyar el projecte didàctic que es desenvoluparà durant el període de pràctiques.

BIBLIOGRAFIA (Departament de Ciències de l'Educació):

- Albesa, X. *Amarga máscara*. Guatemala: Imprenta El Centro, 1998.
- Aldana, C. *Educación popular, nuestra opción*. Guatemala: Pastoral Social, Oficina de Programas y Proyectos del Arzobispado de Guatemala, 1997.
- Asturias, M.A. *Hombres de maíz*. Guatemala: Piedra Santa, 1991.
- Autors diversos. *Mundo maya*. Guías Acento.
- Autors diversos. *Dinámica maya. Los refugiados guatemaltecos*. Mèxic: FCE, 1986.
- Burgos, E. *Me llamo Rigoberta Menchú y así me nació la conciencia*. Barcelona: Seix Barral, 1992.
- Centro Nuevo Modelo de Desarrollo. *Norte Sur. La fábrica de la pobreza*. Madrid: Popular, 1994.
- Comisión Paritaria de Reforma Educativa. *Diseño de Reforma Educativa*. Guatemala, 1998.

- Comisión Pro-Convención sobre los Derechos del Niño. *Entre el olvido y la esperanza: la niñez de Guatemala*. Guatemala, 1996.
- Galeano, E. *Patatas arriba. La escuela del mundo al revés*. Madrid: Siglo XXI, 1998.
- García Laguardia, J.M. (comp.). *Los acuerdos de paz. Guatemala*. Institución del Procurador de los Derechos Humanos, 1997.
- Ministerio de Educación. *Constitución Política de Guatemala adaptada para niños*. Guatemala: Universidad Rafael Landívar, 1993.
- Ministerio de Educación. *Historia Sinóptica de Guatemala*. Guatemala, 1999.
- Miret, C.; Suárez, E.; Vela, A. *Guatemala*. Barcelona: Laertes, 1998.
- Petras, J.; Vieux, S. *¡Hagan juego!* Barcelona: Icaria, 1995.
- Rojas, F. *Los indios de Guatemala*. Madrid: Mapfre, 1992.
- Sampedro, J.L.; Berzosa, C. *Conciencia del subdesarrollo veinticinco años después*. Madrid: Taurus, 1996.

BIBLIOGRAFIA (Biblioteca Universitat de Vic):

- Amado, J. *Capitanes de la arena*. Madrid: Alianza Editorial, 1995.
- American Gonen (dir.) *Diccionario de los pueblos del mundo. De los Adadaja a los Zuwawa*. Gran Bretaña.
- Armijo, R. *Poesía escogida*. Ed. Piani/Montagut, 1997.
- Asturias, M.A. *Week-end en Guatemala*. Madrid: Alianza Editorial, 1984.
- Asturias, M.A. *Leyendas de Guatemala*. Madrid: Alianza Editorial, 1996.
- Asturias, M.A. *Hombres de maíz*. Madrid: Alianza Editorial, 1994.
- Autors Diversos. *Bajo el mismo techo. Para comprender un mundo global*. Ed. Hegoa-Margarik Gabe Nafarroa
- Autors Diversos. *Educación para la paz. Una propuesta posible*. Ed. Libros de la Catarata, 1994.
- Beaudoux, E. i altres. *Guía metodológica de apoyo a proyectos y acciones para el desarrollo. De la identificación a la evaluación*. Ed. Iepala, 1992.
- Burgos, E. *Me llamo Rigoberta Menchú y así me nació la conciencia*. Barcelona: Seix Barral, 1997.
- Bustos, B.; Palacio, G. *El trabajo femenino en América Latina. Los debates en la década de los noventa*. Universidad de Guadalajara, 1994.
- Cascón, P.; Beristain, C. *La alternativa del juego I. Juegos y dinámicas de educación para la paz*. Ed. Libros de la Catarata, 1995.
- Chomsky, N. *Cómo nos venden la moto*. Barcelona: Icaria, 1996.
- Chomsky, N. *La aldea global*. Ed. Txapalarta, 1997.
- Díaz de Carballo, R.; Sinovas, E. *Guatemala*. Ediciones Júcar, 1994.
- Fisas, V. *La compasión no basta*. Barcelona: Icaria, 1995.
- Galeano, E. *El libro de los abrazos*. Madrid: S. XXI, 1989.
- Galena, E. *El descubrimiento de América que todavía no fue*. Barcelona: Laia, 1987.
- Hernández, T.; Murguialday, C. *Mujeres indígenas, ayer y hoy*, 1992.
- Le Bot, Y. *La guerra en tierras mayas*. México: Fondo de Cultura Económica, 1995.
- Martínez González-Tablas, A. (coord.) *Visión global de la cooperación para el desarrollo. La experiencia internacional y el caso español*. Barcelona: Icaria, 1996.
- Ortega Carpio, M.L. *Las ONG y la crisis del desarrollo. Un análisis de la cooperación con Centroamérica*, 1994.
- Pérez-Soba, I. *La juventud española y la cooperación para el desarrollo*. Ed. Libros de la Catarata, 1997.
- Ramonet, I. *Un mundo sin rumbo. Crisis de fin de siglo*. Ed. Debate, 1997.
- Soler Roca, M. *Educación y vida rural en América Latina*. Uruguay: Servicio Editorial Item.
- Rovira, G. *Mujeres de maíz*. Ed. Vivas, 1996.
- Yoldi, P. *Don Juan Co. Príncipe Q'Eqchí (1945-1995). Crónica de la guerra y el comienzo de la paz en Guatemala*. Ed. Gaeztelu, 1996

Seminari sobre l'Escola Rural

COORDINADORS: Sebastià RIERA i CUSÍ
Joan SOLER i MATA

Lliure elecció. 3 crèdits.

OBJECTIUS:

L'escola rural ha sofert, des de sempre, un tracte d'abandonament dins el sistema escolar i ha patit una situació deficitària. La seva realitat i els seus problemes són poc coneguts. En canvi, la distribució geogràfica de Catalunya i l'equilibri territorial del país en depenen molt.

Aquests darrers anys, la creació de les Zones Escolars Rurals ha suposat un canvi i una millora qualitativa important. El Seminari sobre l'Escola Rural a Catalunya pretén d'apropar-se a la realitat d'aquest model escolar a partir de l'anàlisi del seu context social i cultural, de l'estudi del funcionament i de la metodologia de treball a les aules i, en definitiva, de la reflexió sobre la situació actual i les perspectives de futur d'aquest tipus d'escoles. El Seminari servirà d'orientació per a la realització de les Pràctiques II en una escola rural.

CONTINGUTS:

1. El medi rural a la Catalunya actual. Anàlisi de l'entorn sociocultural. El paper de l'escola al medi rural. Les relacions de l'escola amb la societat.
2. Organització i situació actual de l'Escola Rural a Catalunya. De les escoles unitàries a les zones escolars rurals. L'impacte de la Reforma Educativa a les escoles rurals. El Secretariat de l'Escola Rural.
3. La metodologia de treball a l'Escola Rural. Àrees d'ensenyament i programacions. Els alumnes i el procés d'aprenentatge. L'autonomia personal.
4. La vida quotidiana a l'aula de l'Escola Rural. Organització i distribució del temps i de l'espai. Recursos d'ensenyament i aprenentatge. Experiències didàctiques innovadores.
5. El mestre de l'Escola Rural: característiques i problemàtica. Les necessitats de formació per treballar a l'Escola Rural.

METODOLOGIA:

El Seminari constarà de diverses sessions de treball de dues hores de durada i una estada de dos dies a una zona escolar rural per visitar les seves escoles.

Les sessions de treball seran de dos tipus. Unes seran dirigides per professionals de l'educació vinculats a l'Escola Rural, que exposaran el tema i orientaran les pautes del treball posterior. En les altres sessions es desenvoluparà el treball proposat i s'elaboraran unes conclusions.

Abans d'iniciar el Seminari es farà una reunió prèvia de presentació del calendari i programa de les sessions.

AVALUACIÓ:

L'avaluació positiva del Seminari requereix l'assistència i participació a les sessions de treball i l'estada de dos dies a les escoles.

S'avaluarà:

- a) Assistència i participació activa en les sessions i les activitats del seminari.
- b) Redacció d'un article sobre un tema relacionat amb la problemàtica actual de l'escola rural a Catalunya.
- c) Presentació d'una comunicació escrita a les Jornades d'Escola Rural.

BIBLIOGRAFIA: Lectura obligatòria:

Boix, R. *Estratègies y recursos didàcticos en la escuela rural*. Barcelona: ICE-Graó, 1995.

Seminari sobre El Joc a l'Escola Bressol

PROFESSORA-COORDINADORA: Irene BALAGUER i FELIP

Lliure elecció. 3 crèdits.

OBJECTIUS:

Aquest Seminari pretén incidir en la preparació correcta dels estudiants sobre alguns aspectes didàctics de l'educació de l'infant a la Llar d'infants. Pel seu contingut i enfocament, d'observació, anàlisi i experimentació els destinataris seran estudiants de tercer curs de l'especialitat d'EI que hagin escollit fer les pràctiques a les escoles bressol de l'IMEB, en primer lloc; i en segon, s'adreçarà als estudiants de l'especialitat d'EI que estiguin interessats a treballar el tema del joc a la llar d'infants en el període de pràctiques III.

PROGRAMA DE TREBALL:

1. El joc com a proposta educativa a la Llar d'infants:
 - 1.1. Concepcions educatives del joc en la primera infància.
 - 1.2. El joc com a exploració d'un mateix i de l'entorn.
 - 1.3. Els jocs d'experimentació amb els objectes: la «panera dels tresors» i el «joc heurístic»
 - 1.4. El joc com a lloc de trobada i socialització. El joc simbòlic (2-3 anys).
 - 1.5. El joc i la descoberta de l'espai.
2. L'observació en les situacions de joc:
 - 2.1. Investigació de les característiques del joc, les reaccions i les relacions que s'estableixen quan els infants juguen.
 - 2.2. El paper i la intervenció de l'educador/a en el joc.
3. L'organització del joc en el currículum del primer cicle d'Educació Infantil.

METODOLOGIA I AVALUACIÓ:

El Seminari constarà de diverses sessions de treball de dues hores de durada. Inclourà a més, alguna visita a centres d'ensenyament 0-3 anys. Cada tema serà introduït pel professor-coordinador i a continuació hi haurà un debat. També es presentaran i comentaran, per grups, articles, vídeos i materials diversos (teòrics i pràctics). Abans d'iniciar el Seminari, es farà una reunió prèvia de presentació del calendari i programa i d'explicació de la metodologia de treball.

AVALUACIÓ:

L'avaluació positiva del Seminari requereix, com a condició prèvia, l'assistència regular a classe i la participació activa en les sessions de treball. A més, caldrà elaborar un informe individual de treball del Seminari que serà comentat en una entrevista amb el professor-coordinador. Les característiques més precises d'aquest informe es concretaran a la reunió prèvia.

BIBLIOGRAFIA:

- Aksarina, N.M. *L'educació dels infants fins als set anys*. Barcelona: Rosa Sensat / Ed. 62, 1983.
- Angli, M.; Cucala, A. El joc heurístic, *Revista Guix* n. 139.
- Anguera, M. T. *L'observació a l'escola*. Barcelona: Graó, 1988.
- Caiati, M.; Delac, S; Müller, A. *El juego libre en el jardín de infancia*. Barcelona CEAC, 1986.
- DDAA. *Observació, elaboració i experimentació d'elements de joc a l'escola bressol*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona / ICE de la UB, PPU, 1986.
- DDAA. *Exemples d'unitat de programació, n. 4 (Llars d'Infants)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya,

Departament d'Ensenyament, 1993.

Ferrando, Q.; Jubete, M. El joc heurístic: una proposta d'activitat per als infants d'un a dos anys, *Revista Guix*, n. 147.

Fröbel, Friedrich. *L'educació de l'home i el jardí d'infants*. Vic: Eumo Editorial, 1991.

Goldschmied, E. *El niño en la guarderia*. Barcelona: Fontanella, 1984.

Goldschmied, E. La panera dels tresors, *Revista Infància*, n. 3.

Goldschmied, E. El joc heurístic. Una activitat del segon any de vida, *Revista Infància*, n. 33.

Teoria i Pràctica del Condicionament Físic

PROFESSOR: Joan ARUMÍ i PRAT

Quadrimestral. 6 crèdits. Obligatòria d'Educació Física.

OBJECTIUS:

El desenvolupament d'aquesta assignatura pretén, en primer lloc, introduir els estudiants dins els conceptes de condició física i d'entrenament esportiu, els seus principis, sistemes i els factors del rendiment esportiu. En segon lloc, conèixer les característiques, l'evolució i el desenvolupament de les capacitats condicionals. I per últim, els estudiants hauran de vivenciar de forma pràctica les sessions de les diferents capacitats condicionals i desenvolupar aspectes psicopedagògics i didàctics del condicionament físic.

METODOLOGIA:

Les sessions es desenvoluparan combinant la part teòrica del condicionament físic amb la part pràctica. És molt important la participació activa de tots els estudiants per obtenir una bona assimilació de tots els continguts del condicionament físic. En la part teòrica s'utilitzaran diferents materials didàctics per a l'anàlisi i estudi dels continguts: articles de revistes, llibres de consulta...

CONTINGUTS:

1-Concepte de condició física i d'entrenament esportiu.

- 1.1-Objectius i factors del rendiment esportiu i la condició física en el procés educatiu.
- 1.2-Efectes de l'entrenament esportiu.
- 1.3-Les càrregues d'entrenament.
- 1.4-Principis de l'entrenament.

2-La sessió.

- 2.1-Concepte.
- 2.2-Parts de la sessió.

3-Concepte de les capacitats condicionals:

3.1-Classificació de les capacitats condicionals:

- 3.1.1-La flexibilitat. Concepte, tipus, factors, evolució i mètodes d'entrenament.
- 3.1.2-La resistència. Concepte, tipus, factors, evolució i mètodes d'entrenament.
- 3.1.3-La força. Concepte, tipus, factors, evolució i mètodes d'entrenament.
- 3.1.4-La velocitat. Concepte, tipus, factors, evolució i mètodes d'entrenament.

3.2-Principis bàsics de l'entrenament escolar

4-Organització racional del procés d'entrenament.

- 4.1-La periodització de l'entrenament.
- 4.2-La periodització de l'entrenament infantil.

5-Continguts procedimentals:

- 5.1-Tècniques tradicionals i experimentals per a l'estudi de la millora de la condició física.
- 5.2-Realització, valoració i millora de tests físics.

AVALUACIÓ:

Es farà tenint en compte:

- Realització pràctica i teòrica de treballs individuals i en petits grups sobre la millora de les capacitats condicionals.
- Un examen teòric basat en els conceptes introduïts en les sessions.

-L'assistència i participació activa en les classes pràctiques.

OBSERVACIONS: Per a les classes pràctiques és obligatori portar xandall i calçat esportiu.

BIBLIOGRAFIA:

- Astrand, P.O.; Rodahl, K. *Fisiología del trabajo físico*. Buenos Aires: Panamericana, 1985.
- Blázquez, D. *La iniciación deportiva y el deporte escolar*. Barcelona: INDE, 1995.
- Diversos Autors. *La educación física en primaria reforma (Vol I y II)*. Barcelona: Paidotribo, 1993
- González, J.J; Gorostiaga, E. *Fundamentos del entrenamiento de la fuerza*. Barcelona: INDE, 1995.
- Grosser, M., Starischka, S. i Zimmermann, E. *Principios del entrenamiento deportivo*. Barcelona: Martínez Roca, 1988.
- Manno, R. *Fundamentos del entrenamiento deportivo*. Barcelona: Paidotribo, 1991.
- Mosston, M. *La enseñanza de la educación física (la reforma de los estilos de enseñanza)*. Barcelona: Hispano Europea, 1993.
- Obiol, I., Hernández, P. *Corre, Manel, corre!* Vic: Eumo Editorial, 1996.
- Sánchez Bañuelos, F. *Bases para una didáctica de la educación física y el deporte*. Madrid: Gymnos, 1992.
- Seirul-lo, F. *Apunts d'educació física de base*. Barcelona: INEFC, 94-96.
- Wieneck, Jurgen. *Entrenamiento óptimo*. Barcelona: Hispano Europea, 1988.
- Zintl, Fritz.. *Entrenamiento de la resistencia*. Barcelona: Martínez Roca, 1991.

Assignatures de Lliure Elecció

(comunes de la UV)

Aula de Cant Coral I

PROFESSOR: Sebastià BARDOLET i MAYOLA

Lliure elecció. 3 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

La inclusió d'aquesta Aula de Cant Coral en el currículum de la Universitat de Vic vol ser, per una banda, una aposta per començar a abastar la normalitat cultural i acadèmica en aquest camp i, per l'altra, pretén oferir als estudiants la possibilitat d'accedir amb comoditat i profit a la pràctica d'aquesta disciplina que els pot proporcionar una peculiar i activa formació i educació en la creativitat i en el compromís interpretatiu, en el bon gust individual i compartit, en el gaudi estètic de l'experiència pràctica i vivencial de l'art de la música vocal, en el coneixement, desenvolupament i creixement de la veu pròpia i del conjunt de veus, i de les més altes i més subtils capacitats auditives.

OBJECTIUS:

- L'experiència vivencial i compartida del bon gust i el desenvolupament de les capacitats de percepció, intervenció i creació estètiques, per mitjà del Cant Coral.
- El coneixement analític i pràctic del llenguatge coral per mitjà de l'estudi i de la interpretació d'un repertori significatiu, gradual i seleccionat, d'obres d'art corals de diverses èpoques que formen part de la nostra cultura.
- El coneixement i l'ús reflexiu de l'aparell fonador. El perfeccionament –individual i com a membre d'un grup– de les aptituds i facultats auditives i atentives.
- La lectura i la interpretació empíriques dels codis del llenguatge musical integrats en les partitures corals.

CONTINGUTS:

1. La cançó a una veu i en grup.
 - 1.1. Formació del grup. Coneixement de la pròpia veu. Principis elementals de respiració i articulació. Actitud corporal. Consells i pràctica.
 - 1.2. Lectura del gest de direcció. Coneixement elemental de la partitura. El fraseig. L'expressivitat i la intenció. Moviments i matisos.
 - 1.3. Vers l'autonomia de la pròpia veu dins el conjunt de veus: saber cantar, saber-se escoltar, saber escoltar.
2. De camí cap al joc polifònic.
 - 2.1. Trets, particularitats i situació o tessitura de les veus femenines i de les masculines.
 - 2.2. La melodia canònica. El cànon a l'uníson: cànon perpetus i cànon tancats (a 2 veus, a 3 veus, a 4 i més veus [iguals / mixtes]).
 - 2.3. La cançó a veus iguals (2 veus, 3 veus).
3. Coneixement i treball de repertori.
 - 3.1. El repertori popular a cor.
 - 3.2. La cançó tradicional harmonitzada.
 - 3.3. Coneixement i interpretació –gradual i dintre de les possibilitats i limitacions tècniques a què ens vegem obligats– d'obres corals i polifòniques representatives tant per llur situació històrica com pels gèneres i els autors.
 - 3.4. Audició específica i exemplar, comentada.

Nota important:

Abans de materialitzar la matrícula en aquesta assignatura, l'estudiant ha d'entrevistar-se amb el professor per a obtenir-ne l'acceptació explícita. L'ordre amb què es donaran els continguts descrits no és seqüencial ni necessàriament completiu, ni l'adquisició o treball d'un contingut mai no podrà significar l'abandonament d'un de suposadament previ.

Tot i que s'observarà un ordre estricte i controlat en el camí cap a ulteriors assoliments o dificultats —depenrà de les característiques i de l'impuls que porti el grup—, tots els continguts referents a repertori en general poden ser presents en cada classe, i els que fan referència als aspectes fonètics, expressius, estètics, morfològics, etc. es treballaran, amb més o menys intensitat, en totes les classes.

AVALUACIÓ:

L'Aula de Cant Coral es farà durant el tot el curs amb una classe setmanal d'una hora i mitja de duració.

Les classes seran sempre pràctiques i actives, sense excepció. Els aspectes teòrics sempre seran donats i comentats de cara a la praxis interpretativa. L'assimilació individual, promoguda, experimentada i controlada pel propi interessat, progressiva i constant, és indispensable per al profit global de l'assignatura. Per tant, és imprescindible una assistència sense interrupcions, interessada i activa, per superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Es facilitarà un *dossier* bàsic que contindrà les partitures amb què es començaran les activitats d'aquesta Aula de Cant Coral, i que s'anirà ampliant al llarg del curs d'acord amb el ritme de treball i les característiques del grup.

Aula de Cant Coral II

PROFESSOR: Sebastià BARDOLET i MAYOLA

Lliure elecció. 3 crèdits.

INTRODUCCIÓ:

La inclusió d'aquesta Aula de Cant Coral en el currículum de la Universitat de Vic vol ser, per una banda, una aposta per començar a abastar la normalitat cultural i acadèmica en aquest camp i, per l'altra, pretén oferir als estudiants la possibilitat d'accedir amb comoditat i profit a la pràctica d'aquesta disciplina que els pot proporcionar una peculiar i activa formació i educació en la creativitat i en el compromís interpretatiu, en el bon gust individual i compartit, en el gaudi estètic de l'experiència pràctica i vivencial de l'art de la música vocal, en el coneixement, desenvolupament i acreixement de la veu pròpia i del conjunt de veus, i de les més altes i més subtils capacitats auditives.

OBJECTIUS:

- L'experiència vivencial i compartida del bon gust i el desenvolupament de les capacitats de percepció, intervenció i creació estètiques, per mitjà del Cant Coral.
- El coneixement analític i pràctic del llenguatge coral per mitjà de l'estudi i de la interpretació d'un repertori significatiu, gradual i seleccionat, d'obres d'art corals de diverses èpoques que formen part de la nostra cultura.
- El coneixement i l'ús reflexiu de l'aparell fonador. El perfeccionament –individual i com a membre d'un grup– de les aptituds i facultats auditives i atencives.
- La lectura i la interpretació empíriques dels codis del llenguatge musical integrats en les partitures corals.

CONTINGUTS:

1. La cançó amb acompanyament instrumental.
2. La cançó a veus mixtes (2 veus, 3 veus, 4 veus).
3. Aprofundiment en el treball de repertori.
 - 3.1. El repertori popular a cor.
 - 3.2. La cançó tradicional harmonitzada.
 - 3.3. Coneixement i interpretació –gradual i dintre de les possibilitats i limitacions tècniques a què ens veiem obligats– d'obres corals i polifòniques representatives tant per llur situació històrica com pels gèneres i els autors.
 - 3.4. Audició específica i exemplar, comentada.

Nota important:

Abans de materialitzar la matrícula en aquesta assignatura, l'estudiant ha d'entrevistar-se amb el professor per a obtenir-ne l'acceptació explícita. L'ordre amb què es donaran els continguts descrits no és seqüencial ni necessàriament completiu, ni l'adquisició o treball d'un contingut mai no podrà significar l'abandonament d'un de suposadament previ.

Tot i que s'observarà un ordre estricte i controlat en el camí cap a ulteriors assoliments o dificultats –dependrà de les característiques i de l'impuls que porti el grup–, tots els continguts referents a repertori en general poden ser presents en cada classe, i els que fan referència als aspectes fonètics, expressius, estètics, morfològics, etc. es treballaran, amb més o menys intensitat, en totes les classes.

AVALUACIÓ:

L'Aula de Cant Coral es farà durant el tot el curs amb una classe setmanal d'una hora i mitja de duració.

Les classes seran sempre pràctiques i actives, sense excepció. Els aspectes teòrics sempre seran donats i comentats de cara a la praxis interpretativa. L'assimilació individual, promoguda, experimentada i controlada pel propi interessat, progressiva i constant, és indispensable per al profit global de l'assignatura. Per tant, és imprescindible una assistència sense interrupcions, interessada i activa, per superar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA:

Es facilitarà un *dossier* bàsic que contindrà les partitures amb què es començaran les activitats d'aquesta Aula de Cant Coral, i que s'anirà ampliant al llarg del curs d'acord amb el ritme de treball i les característiques del grup.

Curs d'Iniciació al Teatre

PROFESSORA: Dolors RUSIÑOL i CIRERA

Lliure elecció. 3 crèdits

INTRODUCCIÓ:

L'Aula de Teatre Experimental de la Universitat de Vic neix el curs 1993-94, pretén contribuir a la dinamització cultural de la nostra Universitat i servir de plataforma d'introducció al teatre i les arts escèniques en general.

L'Aula de Teatre es un espai on, d'una banda, els estudiants de diferents carreres es poden trobar amb la finalitat de crear lliurement i relaxada sense condicionants, de l'altra, aquest espai serveix també com a reflexió col·lectiva i d'experimentació teatral.

Per fer tot això es compta amb un professor que guia tot el projecte; amb espais d'assaig, que cedeix l'Institut del Teatre de Vic; amb col·laboracions externes de professionals en les tasques de direcció, dramaturgia, escenografia i il·luminació, i també s'utilitzen espais externs per a les representacions.

Per formar part de l'Aula de Teatre s'ha de passar necessàriament per el curs d'iniciació al teatre o tenir experiència demostrada en altres centres o grups.

OBJECTIU GENERAL:

Aproximació al teatre i en concret al treball actoral de base.

CONTINGUTS:

- Desinhibició
- Presència escènica
- Respiració
- Seguretat
- Relaxament
- Percepció interior
- Percepció exterior
- Descoberta de la teatralitat pròpia
- Dicció i presència de la veu
- L'actor i l'espai
- Moviments significants
- El gest
- L'acció
- Construcció del personatge

METODOLOGIA:

Les classes seran totalment pràctiques, els estudiants experimentaran amb el cos, les sensacions i els sentiments. Es treballarà individualment i en grup.

El treball es desenvoluparà a partir de tècniques d'improvisació i tècniques de grup, utilitzant textos d'escenes teatrals, elements de vestuari, escenografia i elements musicals com a suport.

AVALUACIÓ

Es valorarà la participació i l'esforç, l'actitud i l'assistència, que es imprescindible atès que el compromís es indispensable en qualsevol treball de teatre.

Gestió Turística i del Patrimoni Cultural per a un Desenvolupament Sostenible

Lliure elecció. 6 crèdits

COORDINACIÓ DE L'ASSIGNATURA:

Joan BOU GELI (Càtedra UNESCO UV-UH «Desenvolupament Humà Sostenible, Equitat, Participació i Educació Intercultural»)

OBJECTIUS:

Analitzar les iniciatives públiques de planificació democràtica que han de permetre l'evolució d'un espai rural cap a un desenvolupament sostenible, mitjançant la construcció i la conservació d'un patrimoni rural en el si d'una política turística integral. Aquestes iniciatives han de contemplar la potenciació de la identitat i la diversitat cultural dels diferents pobles que han integrat i integren aquest espai.

PROGRAMA:

- 1) Planificació democràtica en la gestió del patrimoni natural i cultural
 - a) Sintètica evolució històrica del paper del sector públic en l'àmbit de les polítiques d'intervenció pública.
 - b) Situació de canvi actual en les estructures i les funcions de l'Estat i les seves conseqüències en l'àmbit de les polítiques públiques.
 - c) El mercat social i les estructures «non profit» com a alternatives d'iniciatives públiques en la prestació de serveis i particularment en el turisme.
 - d) Diferents fases en el procés de presa de decisions públiques.
 - e) Elaboració d'un programa de política per a un turisme cultural i ecològic com a motor d'un desenvolupament sostenible.
- 2) Patrimoni, gestió social i cultural.
 - a) Manifestació i suport de la identitat cultural
 - b) La diversitat cultural com a instrument turístic per a un desenvolupament sostenible
 - c) Tractament de la identitat i la diversitat cultural
 - d) El testimoni dels jesuïtes: les reduccions, «la província dins de l'altra província», l'arquitectura jesuítica. Regionalització turística. Els 30 pobles.
- 3) Desenvolupament sostenible en un espai rural
 - a) L'espai rural com a àmbit de desenvolupament sostenible
 - b) El cas de Misiones: la selva, la *chacra* i les plantacions.
 - c) Desenvolupament sostenible, gestió ambiental i ecoturisme en àrees protegides de Misiones: parc nacional de Iguazú, parcs provincials i la reserva de la biosfera de Yaboty.
 - d) Mètodes i tècniques d'investigació de les potencialitats turístiques en l'espai rural.
 - e) Construcció d'un patrimoni rural integrat per al desenvolupament sostenible. Ecoturisme i desenvolupament rural integrat. Conservació del patrimoni rural.

METODOLOGIA:

El programa de l'assignatura es durà a terme mitjançant l'exposició de diferents temes per part del professorat d'Amèrica Llatina:

- Universidad Columbia del Paraguay
 . Prof. Arq. Luís Hernáez
- Universidad Nacional de Misiones (UNaM) - Argentina
 . Prof. Lic. Emilce Cammarata

. Prof. Lic. Beatriz Rivero
– Universidade Regional do Noroeste do Estado do Rio Grande do Sul (UNIJUÍ) - Brasil
. Prof. Lic. Emir Limana

Els estudiants hauran de preparar una memòria de la matèria treballada a classe.

AVALUACIÓ:

Els estudiants hauran de presentar una memòria de les matèries treballades a classe. Per poder ser avaluat l'estudiant haurà d'haver assistit, com a mínim, a un 80% de les classes impartides.

BIBLIOGRAFIA:

A l'inici del curs es distribuirà a cada estudiant una relació bibliogràfica necessària per l'assignatura.

NOTA:

Aquesta assignatura correspon al Mòdul 4 - 2000 de la Xarxa Temàtica de Docència ORTUDES- Ordenació Territorial: turisme, patrimoni cultural i desenvolupament sostenible, amb el finançament de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional del Ministeri d'Assumptes Exteriors del Govern Espanyol.

Aproximació Interdisciplinària als Estudis de les Dones: l'Economia, la Cultura, l'Educació i la Salut

PROFESSORA: Núria SENSAT

Lliure elecció. 4,5 crèdits

OBJECTIU:

L'objectiu d'aquesta assignatura és apropar-nos a la realitat del món actual a partir de diverses aportacions acadèmiques: salut, economia, treball, sociologia, dret, política..., prenent el gènere com a fil conductor. Es treballarà des de l'especialització i la singularitat de cadascuna de les nostres facultats per tal de compartir tots aquells conceptes i elements d'anàlisi que ens són comuns en l'àmbit dels estudis del gènere.

METODOLOGIA:

L'assignatura s'impartirà, d'una banda, a partir de classes magistrals, tot i que es considera fonamental la participació dels i les estudiants, per això les classes buscaran sempre aconseguir la màxima participació. Paral·lelament, en aquest curs hi participaran persones professionals expertes en la matèria que ens aportaran la seva experiència i coneixements en aquest camp. Per això l'assignatura combinarà l'explicació i el debat, el treball en grup, la discussió de materials i procurarà, fonamentalment, que s'estableixi un intercanvi fructífer entre totes les persones que cursin l'assignatura.

PROGRAMA:

Tema 1. La història del moviment femïnista

- 1.1. Orígens del feminisme. El sufragisme: la llibertat política i la ciutadania
- 1.2. L'aparició dels diferents moviments feministes.
 - 1.2.1. Feminisme liberal
 - 1.2.2. Feminisme socialista
 - 1.2.3. Feminisme radical
- 1.2. Els debats del moviment femïnista. «El personal és polític»
 - 1.2.1. Família: treball domèstic, violència domèstica
 - 1.2.2. Alliberament sexual: control de la reproducció
 - 1.2.3. El moviment femïnista a Catalunya: I Jornades a Catalunya

Tema 2. Les dones en l'àmbit de les ciències socials i humanes: conceptes bàsics

- 2.1. Divisió sexual del treball
- 2.2. Sistema sexe/gènere
- 2.3. Patriarcat
- 2.4. Gènere
- 2.5. Model productiu/reproductiu.

Tema 3. De l'estudi a la concreció: accions polítiques dirigides a les dones.

- 3.1. Les polítiques impulsades des de la U.E.
- 3.2. Tipologia de polítiques
 - 3.2.1. Igualtat formal
 - 3.2.2. Igualtat d'oportunitats
 - 3.2.3. Acció positiva
 - 3.2.4. Polítiques de gènere

Tema 4. Àmbits de concreció de les polítiques

- 4.1. El Mercat de treball: ocupació i atur

- 4.1.1. Segregació ocupacional
- 4.1.2. Discriminació salarial
- 4.1.3. Tecnologia
- 4.2. Educació: el gènere dins del sistema educatiu
 - 4.2.1. Coeducació
 - 4.2.2. Rols de nois i de noies dins de les aules
 - 4.2.3. Aprenentatges masculins?, aprenentatges femenins?
- 4.3. Salut: el món de la cura, un món femení?
 - 4.3.1. L'atenció a les persones
 - 4.3.2. Malalties d'homes i dones?
- 4.4. Cultura: producció i recepció
 - 4.4.1. Polítiques que fomenten la participació de les dones en l'àmbit de la cultura.
 - 4.4.2. La dona com a consumidora de cultura.
 - 4.4.3. La dona en el món de la literatura i el cinema.

AVALUACIÓ:

Durant tot el curs caldrà dur a terme un treball individual. En el marc de les classes se'n durà a terme el control i seguiment. Paral·lelament serà molt important l'assistència a classe així com la participació en els debats que s'organitzin.

BIBLIOGRAFIA:

- Acker, S. *Género y Educación. Reflexiones sociológicas sobre mujeres, enseñanza y feminismo*. Madrid: Narcea, 1995.
- Aleman, C. *Yo no he jugado nunca con Electro L*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1989.
- Anderson, B; Zinsser, J. *Historia de las mujeres: una historia propia*. Barcelona: Crítica, 1991. Vol I i II.
- Beneria, L. *Reproducción, producción y división sexual del trabajo* a la Revista Mientrastanto, n. 6, Barcelona, 1981.
- Beneria, L. *La globalización de la economía y el trabajo de las mujeres* a la Revista Economía y Sociología del Trabajo, n. 13-14, Madrid, 1991.
- Borderías, C; Carrasco, C; Aleman, C. *Las mujeres y el trabajo: rupturas conceptuales*. Barcelona: Icaria, 1994.
- Butler, J. *Gender Trouble*. New York: Routledge, 1990.
- Camps, C. *El siglo de las mujeres*. Madrid: Cátedra, 1998.
- Dahlerup, D. (Ed.) *The New Women's Movement. Feminism and political in Europe and the USA*. Sage Publications. Forthcoming, 1986.
- Duran, M. A. *La jornada interminable*. Barcelona: Icaria, 1987.
- Duran, M. A. *Mujer, trabajo y salud*. Madrid: Trotta, 1992.
- Eisenstein, Z. *Patriarcado capitalista y feminismo socialista*. Mèxic: Siglo XXI, 1980.
- Evans, M. *Introducción al pensamiento feminista contemporáneo*. Madrid: Minerva, 1997.
- Friedan, B. *La fuente de la edad*. Barcelona: Planeta, 1994.
- Fuss, D. *En essència. feminisme, naturalesa i diferència*. Vic: Eumo Editorial, 2000.
- Hernes, H. *El poder de las mujeres y el Estado del Bienestar*. Madrid: Vindicación Feminista, 1990.
- Lewis, J. *The debate on sex and class* a New Left Review, 1985. n. 149.
- Mackinon, C. *Hacia una teoría feminista del Estado*. Madrid: Ediciones Cátedra. Universitat de València. Instituto de la Mujer, 1995.
- Moreno, M. *Del silencio a la palabra*. Madrid: Instituto de la Mujer, 1991.
- Nash, M. *Mujer, familia y trabajo en España*. Barcelona: Anthropos, 1983.
- Pateman, C. *El contrato sexual*. Barcelona: Anthropos. Sèrie de filosofia política, 1995.

- Rambla, X; Tome, A. *Una oportunitat para la coeducación: las relaciones entre familias y escuelas* a Quaderns de Coeducació. Barcelona: ICE. UAB, 1998. n. 14.
- Showstack, A (Ed.). *Las mujeres y el Estado*. Madrid: Vindicación Feminista, 1987.
- Swann, A. *A cargo del Estado*. Barcelona: Ediciones Pomares-Corredor, 1992.
- Toro, J. *El cuerpo como delito. Anorexia, bulimia, cultura y sociedad*. Barcelona: Ariel, 1996.
- Tubert, S. *Mujeres sin sombra. Maternidad y teconología*. Madrid: Siglo XXI, 1991.
- Varis, *El feminisme com a mirall a l'escola*. Barcelona: Institut d'Educació. Ajuntament de Barcelona, 1999.

Complements de Formació de Psicopedagogia

Processos Psicològics Bàsics

PROFESSOR: Àngel ALSINA I PASTELLS

Quadrimestral: 6 crèdits.

OBJECTIUS:

Els objectius generals de l'assignatura són:

- Adquirir de forma objectiva uns coneixements i/o conceptes fonamentals dels processos psicològics bàsics.
- Adquirir hàbits de crítica raonada sobre el material que caldrà llegir i sobre els temes que s'exposin a classe.
- Adquirir hàbits de recerca bibliogràfica i de lectura sobre temes de Psicologia Bàsica.
- Adquirir unes aptituds i habilitats pràctiques en la manipulació d'instruments i resolució de problemes sobre alguns dels continguts de l'assignatura.

Aquests objectius poden assolir-se amb el treball compartit entre teoria, pràctiques i treballs de discussió.

CONTINGUTS:

TEMA 1: ASPECTES INTRODUCTORIS

1. Definició de psicologia.
2. Perspectives en psicologia.
 - 2.1. Estructuralisme.
 - 2.2. Funcionalisme.
 - 2.3. Psicologia de la Gestalt.
 - 2.4. La psicoanàlisi.
 - 2.5. Enfocament humanista.
 - 2.6. Enfocament conductista.
 - 2.7. Enfocament cognitiu.
3. Els principals corrents psicològics.
 - 3.1. Psicologia fisiològica.
 - 3.2. Psicologia experimental.
 - 3.3. Psicologia cognitiva.
 - 3.4. Psicologia evolutiva.
 - 3.5. Psicologia social.
 - 3.6. Psicologia de la personalitat.
 - 3.7. Psicologia clínica, comunitària i de la salut.
 - 3.8. Psicologia escolar i de l'orientació.
 - 3.9. Ergonomia i psicologia industrial i de les organitzacions.
 - 3.10. Altres subcamps.

TEMA 2: L'ATENCIÓ

1. Aspectes definatoris
 - 1.1. Definició d'atenció
 - 1.2. El paper de l'atenció dins dels processos psicològics bàsics.

- 1.3. Breu evolució històrica de l'estudi de l'atenció. Situació actual de la investigació.
- 1.4. Tipus d'atenció.
- 2. L'atenció selectiva: tipus i processos.
 - 2.1. L'atenció focalitzada.
 - 2.2. L'atenció dividida.
 - 2.3. Processos automàtics i processos controlats.
- 3. Aplicacions de l'estudi de l'atenció en el context educatiu.
 - 3.1. Patologies de l'atenció: la hiperactivitat.
 - 3.2. La potenciació de l'atenció en el context educatiu.
 - 3.3. Recursos didàctics per a l'educació de l'atenció.

TEMA 3: LA MEMÒRIA

- 1. Aspectes definatoris
 - 1.1. Definició de memòria. La memòria dins dels processos cognitius.
 - 1.2. L'estudi experimental de la memòria.
 - 1.3. Algunes variables que afecten el procés mnemònic.
 - 1.4. La mesura de la memòria.
- 2. La perspectiva estructural i la perspectiva processal de la memòria.
- 3. La representació de la informació en la memòria.
 - 3.1. La memòria semàntica i la memòria episòdica.
 - 3.2. Els models o teories de la memòria semàntica.
 - 3.3. La imatge mental com representació mental.
- 4. Altres línies d'investigació de la memòria. Aplicacions en el context educatiu
 - 4.1. Implicacions de la memòria en els aprenentatges instrumentals.
 - 4.2. La potenciació de la memòria.
 - 4.3. Recursos escolars per a l'entrenament/potenciació de la memòria.

TEMA 4: SENSACIÓ I PERCEPCIÓ

- 1. Aspectes definatoris
 - 1.1. Definició de sensació i de percepció.
 - 1.2. El paper de la sensació i de la percepció dins dels processos cognitius.
 - 1.3. Breu evolució històrica de l'estudi experimental de la sensació i la percepció.
 - 1.4. L'exploració de la sensació i de la percepció.
- 2. Els sistemes sensorials
 - 2.1. L'adaptació sensorial.
 - 2.2. Els sistemes sensorials.
 - 2.2.1. Sistema visual.
 - 2.2.2. Sistema auditiu.
 - 2.2.3. Sistema somatosensorial (hàptic)
 - 2.2.4. Sistema químic (gustatiu-olfactori)
 - 2.2.5. Sistema propioceptiu (orientador bàsic)
- 3. Aplicacions de l'estudi de la sensació i de la percepció en el context educatiu.
 - 3.1. La intervenció de la percepció en el procés d'ensenyament/aprenentatge.
 - 3.2. Tècniques i estratègies per a la potenciació dels sentits.
 - 3.3. Recursos didàctics específics per a educar la percepció en el context escolar.

TEMA 5: PENSAMENT

- 1. Aspectes definatoris

- 1.1. Definició de pensament
- 1.2. El paper del pensament dins dels processos psicològics bàsics.
- 1.3. Breu evolució històrica de l'estudi del pensament. Situació actual de la investigació.
2. Els processos de pensament.
 - 2.1. El raonament.
 - 2.2. La resolució de problemes.
3. Aplicacions de l'estudi del pensament en el context educatiu.
 - 3.1. La Teoria del Desenvolupament del Pensament Humà de Jean Piaget.
 - 3.2. El raonament logicomatemàtic.
 - 3.3. La tècnica de resolució de problemes.
 - 3.4. Material didàctic per potenciar el pensament: el raonament i la resolució de problemes.

TEMA 6: L'EMOCIÓ

1. Aspectes definitoris
 - 1.1. Definició d'emoció
 - 1.2. El paper de l'emoció dins dels processos psicològics bàsics.
 - 1.3. Breu evolució històrica de l'estudi de l'emoció. Situació actual de la investigació.
 - 1.4. La mesura de l'emoció.
2. Aplicacions de l'estudi de l'emoció en el context educatiu.
 - 2.1. La incidència de l'emoció en l'aprenentatge humà.
 - 2.2. Material didàctic per treballar els aspectes emocionals en el context educatiu.

METODOLOGIA

A l'inici de cada tema es presentarà una descripció estructurada i detallada, és a dir, un esquema pensat perquè serveixi de guió. També es presentarà la bibliografia específica que podeu consultar per ampliar els coneixements sobre el tema.

En el transcurs de cada tema hi haurà sessions d'exposició teòrica en les quals es presentaran els continguts que cal conèixer i sessions de pràctiques que permetran observar els diferents continguts exposats.

AVALUACIÓ

L'avaluació es compon de dos parcials eliminatoris i un treball pràctic:

- Els parcials són proves de resposta múltiple i es realitzen un a mitjans del quadrimestre i l'altre al final. S'establirà una data prèvia a la realització de cada parcial per al repàs dels continguts, així com per fer un mostreig del tipus d'examen.

Els estudiants que no superin alguna de les proves es podran presentar a la segona convocatòria, que tindrà les mateixes característiques que el de primera convocatòria.

- El treball pràctic està pensat per aconseguir un millor seguiment d'alguns dels temes, alhora que ajuda a la seva comprensió i ampliació. Amb ell es pretén, també, adquirir l'hàbit de llegir llibres i articles de psicologia d'una manera raonada i crítica. Es lliurarà als estudiants un guió del treball amb els objectius, criteris d'avaluació, etc. El treball pràctic s'haurà de presentar dins els quinze dies anteriors a l'acabament de l'assignatura, previ acord amb els estudiants.

La qualificació final s'obté del resultat de les puntuacions obtingudes en els exàmens parcials i l'avaluació del treball pràctic, de manera que el 70% de la nota la formarà l'apartat teòric i el 30% restant s'obté de les puntuacions obtingudes en l'apartat pràctic.

BIBLIOGRAFIA

- Aznar, J. (1997). *La percepció*. Barcelona: U.O.C.
- Baddeley, A. (1999). *Memoria Humana. Teoría y Práctica*. Madrid: McGraw-Hill.

- Banyard, P. i altres *Introducción a los procesos cognitivos*. Barcelona: Ariel, 1995.
- Bower, T. *El mundo perceptivo del niño*. Madrid, 1982.
- Cratty, B.J. *Desarrollo perceptual y motor en los niños*. Barcelona: Paidós, 1990.
- Davidoff, L. *Introducción a la psicología*. Mèxic: McGraw-Hill.
- Day, R.H. *Psicología de la percepción humana*. Mèxic: Limusa, 1981.
- Goldstein, E.B. *Sensación y percepción*. Madrid: Debate, 1995.
- Goleman, D. *Inteligencia emocional*. Barcelona: Kairós, 1996.
- Jessell, Kandel i Schwartz *Neurociencia y conducta*. Madrid: Prentice-Hall, 1998.
- Luria *Atención y memoria*. Barcelona: Fontanella
- Luria, A.R. *Sensación y percepción*. Barcelona: Fontanella, 1981
- Matlin, M.W. i Foley, H.J. *Sensación y percepción*. Madrid: Prentice-Hall, 1998.
- Morris, C.G. *Psicología*. Madrid: Prentice-Hall, 1997.
- Myers *Psicología*. Madrid: Panamericana, 1991
- Pieron, H. i Chocholle, R. *Sensación y motricidad*. Barcelona: Paidós Ibérica, 1983.
- Rock, I. *La percepción*. Barcelona: Prensa Científica, 1985.
- Ruiz-Vargas, J.M. *Psicología de la memoria*. Madrid: Alianza Editorial, 1991.
- Schiffman, H.R. *La percepción sensorial*. Mèxic: Limusa, 1981
- Vernon, M.D. *Psicología de la percepción humana*. Buenos Aires: Hormé, SAE.
- Vurpillot, E. *El mundo visual del niño*. Madrid: S. XIX, 1985.
- Worchel, S. i Shebilske, S. *Psicología. Fundamentos y aplicaciones*. Madrid: Prentice-Hall, 1997.

Mètodes, Dissenys i Tècniques d'Investigació Psicològica

Quadrimestral. 6 crèdits.

OBJECTIUS:

L'objectiu general de l'assignatura és proporcionar eines metodològiques que capacitin l'estudiant per comprendre l'aplicació del mètode científic en l'àmbit de la psicologia.

Els objectius específics que ha d'assolir l'estudiant al finalitzar l'assignatura són:

1. Conèixer l'aplicació del mètode científic en l'àmbit de la psicologia.
2. Caracteritzar els principals trets propis del coneixement científic aplicat a l'àmbit de la psicologia.
3. Saber aplicar les eines bàsiques de recerca i d'anàlisi de les dades.
4. Adquirir criteris per valorar la qualitat dels treballs de recerca.
5. Posseir capacitat per dissenyar recerques de tipus bàsic en l'àmbit de la psicologia.
6. Dominar el lèxic emprat en recerca científica i comunicar el procés d'investigació ajustant-se a les normes estàndard acceptades internacionalment.
7. Adquirir consciència dels problemes ètics de la recerca en psicologia.

CONTINGUTS:

1. Ciència i mètode científic.
 - 1.1. Característiques bàsiques del coneixement científic.
 - 1.2. Delimitació de conceptes: mètode, metodologia i tècniques d'investigació.
2. Disseny d'investigacions en psicopedagogia.
 - 2.1. Principals tendències en la investigació psicopedagògica.
 - 2.1.1. El plantejament hermenèutic o interpretatiu.
 - 2.1.2. La perspectiva empíricoanalítica o racionalista.
 - 2.2. Investigació no experimental.
 - 2.2.1. Tipus de mètodes: Mètodes descriptius.
 - 2.2.1.1. L'observació sistemàtica.
 - 2.2.1.2. Tècniques selectives: l'enquesta.
 - 2.2.1.3. Les escales de mesura i els tests.
 - 2.3. Investigació experimental.
 - 2.3.1. Dissenys experimentals amb grups de subjectes diferents.
 - 2.3.2. Dissenys experimentals amb els mateixos subjectes.
 - 2.3.3. Dissenys experimentals complexos.
 - 2.3.4. Experiments amb $N = 1$.
 - 2.4. Investigació quasiexperimental.
 - 2.4.1. Disseny pre-post amb un sol grup.
 - 2.4.2. Disseny pre-post amb grup de control no equivalent.
 - 2.4.3. Disseny de sèries temporals interrompudes amb grup de control no equivalent.
3. Publicació dels resultats.
 - 3.1. Pautes per a la presentació d'un projecte d'investigació.
 - 3.2. Elaboració de l'informe de recerca, difusió i publicació.
4. Normes legals i ètiques de la recerca.

METODOLOGIA:

Les classes constaran d'explicacions inicials per part del professor, comentaris d'articles d'investigacions realitzades en l'àmbit de la Psicologia, treballs en grup i exposicions/defensa de projectes duts a terme pels estudiants.

AVALUACIÓ:

La nota global de l'assignatura es farà a partir de:

- Una prova de matèria relacionada amb el contingut de les classes expositives.
- La participació a l'aula.
- Un treball de grup sobre el disseny i planificació d'un projecte de recerca.

BIBLIOGRAFIA:

- Anguera, M.T. *Metodología de la observación en las ciencias humanas*. 5a ed. Madrid: Cátedra, 1988.
- Arbós, A.; Vidal, M.C. *Evolució, concepte i fonaments de la investigació educativa*. Barcelona: UOC, 1997.
- Arce, C. *Técnicas de construcción de escalas psicológicas*. Madrid: Síntesis, 1994.
- Arnal, J.; Del Rincón, D. i Latorre, A. *Investigación educativa. Fundamentos y metodología*. Barcelona: Labor, 1995.
- Arnal, J. *Metodologies de la investigació educativa*. Barcelona: UOC, 1997.
- Arnau, J. *Diseños experimentales en psicología y educación*. Mèxic: Trillas, 1986.
- Arnau, J.; Anguera, M. T. i Gómez, J. *Metodología de la Investigación en ciencias del comportamiento*. Murcia: Universidad, 1990.
- Barlow, D. i Hersen, M. *Diseños experimentales de caso único*. Barcelona: Martínez Roca, 1988.
- Botella, J. et al. *Análisis de datos en psicología*. Madrid: Pirámide, 1993.
- Briones, G. *Métodos y técnicas de investigación para las ciencias sociales*. 2a ed. Mèxic: Trillas, 1990.
- Castro, L. *Diseño experimental sin estadística*. 2a ed. Mèxic: Trillas, 1987.
- Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya. *Codi Deontològic. Psicología. Text i Context, 0*, 12-15, 1989.
- Del Rincón, D.; Arnal, J. et al. *Técnicas de Investigación en ciencias sociales*. Madrid: Dykinson, 1995.
- Fernàndez-Ballesteros, R. *Introducción a la evaluación psicológica*. Madrid: Pirámide, 1992.
- Hopkins, D. *Investigación en el aula: Guía del profesor*. Barcelona: PPU, 1989.
- Kemmis, S. i McTaggart. *Cómo planificar la investigación-acción*. Barcelona: Laertes, 1988.
- Latorre, A. et. al. *Bases metodológicas de la investigación educativa*. Barcelona: GR92, 1996.
- León, O. i Montero, I. *Diseño de investigaciones. Introducción a la lógica de la investigación en psicología y educación*. Madrid: McGraw-Hill, 1993.
- Mateo, J. *La investigación «expost-facto»*. Barcelona: UOC, 1997.
- Pardinas, F. *Metodología y técnicas de investigación en ciencias sociales*. 29a ed. Madrid: Siglo XXI, 1986.
- Salvador, F. i Pelegrina, M. *El mètode científic en psicología*. Barcelona: Proa, 1993.
- Taylor, S. J. i Bogdan, R. *Introducción a los métodos cualitativos de investigación*. Barcelona: Paidós, 1986.
- Welkowitz, J. et al. *Estadística aplicada a las Ciencias de la Educación*. Madrid: Santillana, Aula XXI, 1981.
- Wood, G. *Fundamentos de la investigación psicológica*. Mèxic: Trillas, 1984.

Psicologia de la Personalitat

PROFESSOR: Àngel SERRA i JUBANY

Quadrimestral. 6 crèdits.

OBJECTIUS:

Aquesta assignatura té com a objectius facilitar als estudiants de Psicopedagogia el coneixement dels models de personalitat que s'han elaborat per descriure i explicar la conducta de les persones.

També ofereix la possibilitat d'aplicar els coneixements aportats des de l'àmbit de la Psicologia de la Personalitat als processos d'ensenyament-aprenentatge.

De manera pràctica es pretén facilitar la confecció d'informes psicològics que ofereixin l'avaluació i descripció de la personalitat.

CONTINGUTS:

1. Personalitat i diferències individuals.
2. Estudi científic de la personalitat.
3. Àrea d'estudi de la Psicologia de la Personalitat.
4. Teories i models de la personalitat.
 - 4.1. Teories psicodinàmiques.
 - 4.2. Aproximacions factorialis.
 - 4.3. Aproximacions fenomenològiques humanístiques.
 - 4.4. Models cognitius.
 - 4.5. Models sociocognitius.
 - 4.6. Teoria conductista.
 - 4.7. Models interpersonals.
5. Avaluació de la personalitat.
6. Funcionament inadaptat de la personalitat i processos de canvi.

METODOLOGIA:

El contingut del programa es realitzarà combinant sessions expositives amb exercicis pràctics.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura tindrà en compte les activitats pràctiques desenvolupades al llarg del curs en un 20% i la resta, un 80%, consistirà en un examen escrit sobre el programa de l'assignatura treballat a les sessions teòriques.

BIBLIOGRAFIA:

- Avia, M.D.; Sánchez, M.L. *Personalidad: Aspectos cognitivos y sociales*. Madrid: Pirámide, 1995.
- Dicaprio, N. *Teorías de la personalidad*. Mèxic: Nueva Editorial Interamericana, 1987 (2a ed.).
- Eysenck, H.; Eysenck, M. *Personalidad y diferencias individuales*. Madrid: Pirámide, 1987.
- Gilbert, D.G.; Connolly, J.J. *Personalidad, habilidades sociales y psicopatología. Un enfoque diferencial*. Barcelona: Omega, 1994.
- Martesan, A. *Evaluación estructurada de la personalidad*. Madrid: Pirámide, 1997.
- Maslow, A. *Motivación y personalidad*. Madrid: Díaz de Santos, 1991.
- Millon, Th.; Everly, G. *La personalidad y sus trastornos*. Barcelona: Martínez Roca, 1994.
- Pelechano, V. *Psicología de la personalidad*. Barcelona: Ariel, 1996.
- Pervin, A.L. *La ciencia de la personalidad*. Madrid: McGraw-Hill, 1998.
- Richardson, R. *El orden del nacimiento y su carácter*. Barcelona: Urano, 1992.

